

DUHOVNO
ŽIVLJENJE



VIDA ESPIRITUAL

JUNIJ 1957





Brezjanska Marija Pomagaj. Po narčrtu akad. slikarice Bare Remec vklekljala pokojna Lea Pelhan, strok. učiteljica na obrtni šoli v Ljubljani. Darilo Slovenske deklške zveze papežu Piju XII., kateremu so jo izročile ob svoji poklonitvi sv. očetu leta 1938. Zdaj v vaticanski zbirki.

Naslovna stran: Pred odhodom. — Naša žegnanja, procesije, nove maše, ljudski tabori in romanja so že od nekdanj morajo ponašati z lepo udeležbo rojakov v narodnih nošah. S to lepo tradicijo nadaljujmo tudi v tujini.



Spodaj: Okraski na cerkvenih stropih. 17. stoletje.

DUHOVNO ŽIVLJENJE



Leto XXV.

Št. 6

Junij

PREVZVIŠENI, LEPA VAM HVALA ZA VSE!

Vsako slovo vključuje bolečino.

Občutili smo jo v nedeljo, 14. aprila 1957, tudi mi Slovenci v Argentini, ko smo se poslavljali od svojega nadpastirja.

Skoro šest mesecev se je mudil med nami. Pobirmal nam je naše otroke, jim podelil prvo sv. obhajilo, v slovenskem semenišču podelil svete redove, blagoslovil slovensko kapelo in nove prostore v „Slovenski hiši“ kakor tudi temeljni kamen bodoče slovenske cerkve Marije Kraljice in Baragovega misijonišča v Lanusu, se udeležil vseh važnejših prireditiv, na njih govoril in nas vzpodbujal, da ostanemo trdno povezani med seboj, veri zvesti in zavedni sinovi slovenskega naroda.

Hvaležni smo mu za vsa opravljena pota in za vse napore, ki jih je doprinesel.

Ker pa vemo, da hvaležnost ne sme biti le prehodno čustvo, temveč nekaj trajnega, ki se tudi v dejanjih pokaže, zato obljublamo g. škofu ob njegovem odhodu:

molili bomo zanj in po njegovih namenih;

podpirali bomo njegovo ustanovo, slovensko semenišče v Adrogué;

držali bomo skupaj in če bo že kdaj prišlo do kakih razporov, jih bomo skušali čim preje poravnati;

držali se bomo življenjskega programa, ki nam ga je ob slovesu začrtal: delo, poštenje, posvečenje. Radi bomo delali, pošteni bomo do sebe in bližnjega in z delom se bomo posvečevali, da bo vse naše življenje nepretrgana služba Bogu.

In si želimo tudi mi kar je g. škof na koncu dejal: „Če Bog hoče, se čez dve leti in pol spet vidimo. Rad bi posvetil štiri bogoslovce, ki se sedaj v Adrogué pripravljajo na duhovništvo!“

Prosili bomo Boga, da se to tudi zgodi. In še več! Da se odpre pot v domovino, kot se je nekdanj odprla pot v svobodo stiskanim Izraelcem v Egiptu.

In naj bi šel takrat na čelu našega rodu, ki se bo vračal s solzami v očeh v zemljo naših očetov tudi naš Mojzes — škof dr. Gregorij Rožman.

Sv. obhajilo kot daritveni obed



Sveto obhajilo je sestavni del daritve sv. maše. Ni v strogem smislu bistven del. Bistvo sv. daritve obstoji v spremenjenju kruha in vina v blaženo Telo in presveto Kri Jezusovo pod ločenima podobama. S tem se na skrivnosten način pred našimi očmi prikažeta in ponavzročita smrt in daritev Odrešenika in v tem je bistvo oltarne daritve. V tem je njena osrednja moč in vrednost. V tem je jedro sv. maše kot spravne daritve.

Notranja vez med spremenjenjem in obhajilom

Spremenjenju pa v tesni povezanosti sledi sv. obhajilo. Med obema je tako ozka notranja vez in tako globoka sorodnost, da se je prvim krščanskim rodovom zdelo nekaj neverjetnega, da bi kdo prisostvoval sv. maši, pa bi ne šel k sv. obhajilu. Tu bi nekaj ne bilo povsem prav. Kjer daritev, tam tudi sv. obhajilo, tako je mislila stara, zgodnja

krščanska doba. Ni obhajila brez daritve, saj obhajilo je sad daritve. A tudi daritve bi pravzaprav ne smelo biti brez obhajila. Zaradi jasnosti pristavimo: ne brez realnega obhajila duhovnika in vsaj ne brez duhovnega obhajila vernikov. Sv. obhajilo je namreč daritveni obed, daritvena pojedina in zato tako tesno spada v celotni sestav daritve sv. maše.

Res ni treba šele na dolgo razkladati, kako in zakaj ta tesna zveza med daritvijo in daritvenim obedom. Stvar je kaj naravna. Samo zamislimo se v to, kaj nam pomeni daritev. Živo si predočimo človeka, ki stoji pred svojim Bogom in mu daruje brezmadežno in neskončno daritev, ki je sv. maša. Treba je le z mislijo zajeti vso življenjsko polnost tega prizora, pa bo takoj jasno, zakaj obhajilo kot daritveni obed nujno sledi za bistvom daritve.

Človek stoji pred Bogom kot stvar pred svojim Stvarnikom in kot grešnik pred najsvetejšim Bitjem. Posebno zavest greha in grešnosti je človeku trpkoma mučna, težka. Kakor breme mu leži na duši. Daritev to pezo olajša, vsaj deloma

jo odvzame. Daritev izbriše greh, ker nudi Bogu neko realno zadoščenje za greh. Čim popolnejša je, tem popolnejše zadoščenje mu nudi. In presveta evharistična daritev, ki je daritev samega neskončnega Sinú božjega, brez dvoma nudi Bogu neskončno brezmejno zadoščenje in spravo za vso človeško krivdo in za vse naše dolge. Zdaj človek znova zadih, svobodno zadih, zaživi v novem, vedrem upanju. Zdaj vé: božja jeza je proč; Bog mi je znova milostljiv, znova prijazen in spet je moj prijatelj. Obnovljena je vez ljubezni med nebeškim Očetom in njegovimi zemskimi otroki. Obnovljena je ljubezen. In ljubezen je obojestranska, ali pa sploh ni prava ljubezen.

Človek je Bogu na otipljiv in viden način dokazal svojo ljubezen, ko mu je žrtvoval svojo daritev. Naravno je, da zdaj tudi Bog pokaže in dokaže človeku svojo obnovljeno ljubezen. Nič bolj naravnega ni kot to, da človek nehoté pričakuje nek dokaz božjega prijateljstva, ko je bil tudi človek sam prav z daritvijo dal Bogu dokaz svoje ljubezni.

In ta božji dokaz novega prijateljstva je sv. obhajilo.

Sveto obhajilo kot božje povabilo in božji dar

Človek je Bogu daroval spravno žrtev, Bog pa človeku nakloni posvečeno jed. Darovana žrtev postane božja last, ker je Bogu dana, izključno Bogu, samo Bogu. Njegova je torej, samo njegova. Zato se imenuje sveta žrtev, posvečena žrtev. In od te svoje posvečene žrtve zdaj Bog sam tako rekoč vzame en del in ga ponudi človeku v znak sprave in v dokaz obnovljenega prijateljstva.

Človek je od svojega dal Bogu kruh in vino, ki sta se premenila v Telo in Kri Kristusovo. Zdaj pa Bog od svojega da človeku pravo Telo in Kri svojega lastnega Sina pod podobama kruha in vina. Prvo je bilo spremenjenje kot bistvo daritve. Drugo je daritveni obed, sv. obhajilo, kot notranje dopolnilo daritve. To je bistveni duhovni smisel daritvenega obeda. Treba reči, da je zares globok smisel.

Sveto obhajilo kot praznično slavje duše

Daritev je sprava grešnika z Bogom, daritveni obed je slovesno potrdilo te sprave. Nekaj velikega je to, zakaj nekaj velikega je obnovljeno prijateljstvo med Bogom in človekom. To je vedno velik praznik za človeka, slovesen praznik. In daritveni obed je torej kakor slavje tega praznika, praznično slavje, praznični obed.

Že pri daritvah stare zaveze je en del darovane žrtve prejel darovalec-grešnik in jo zavžil kot dokaz in potrdilo sprave z Bogom. Prav isti pomen so imele in še imajo razne daritvene pojedine pri naravnih verstvih med pagani. Prirodno verstvo je lahko zmotno in krivo, a kljub temu utegne imeti vsaj v nekaterih obredih nek globok občečloveški smisel. Daritveni obed pové na simboličen način, da je Bog sam povabil človeka v goste in mu postregel z božjo, nebeško jedjo.

Ta globoki in zares lepi smisel daritve in daritvenega obeda, ki tako zelo odgovarja težnjam človeške duše, je hotel Zveličar namenoma ohraniti tudi pri daritvi nove zaveze. Zato je s sv. mašo združil sv. obhajilo.

Prva sv. maša je bila zadnja večerja. Posvečeni kruh je Jezus z lastno roko sam razlomil in razdelil apostolom: s tem je še podčrtal notranji pomen sv. obhajila in nazorno pokazal, da je to zares daritveni obed, prijateljska pojedina, katera ob isti mizi v prazničnem veselju združuje dvoje in še več ljubečih se bitij, Kristusa in njegove prijatelje, Boga in njegove otroke.

Kaj izražata besedi „obhajilo“ in „communio“?

Po svojem bistvu je sv. obhajilo neko slavlje, neka slovesnost. Že v besedi sami je obsežen ta pomen. „Obhajilo“ namreč pomeni isto kot slavlje ali praznik. Vsako sv. evharistično obhajilo, tudi najbolj skrito, najbolj tiho, najbolj privatno, najbolj skromno je vendar po svojem notranjem smislu nek prazničen dogodek. Je praznično slavlje duše z Bogom.

Latinska beseda „communio“, ki so jo privzeli mnogi moderni jeziki, evropski malone vsi, poudarja združenje, duhovno zedinjenje z Bogom. „Communio“ pomeni občestvo z Bogom, duhovno življenjsko skupnost duše najprej s Kristusom in po Kristusu s Sv. Duhom in v Duhu tudi z Bogom Očetom.

Slovanski jeziki, kakor ruski izraz „pričastviye“, ali srbsko-hrvatski „pričest“ pa izražajo udeležbo človeka pri skrivnostnih božjih dobrinah in pri božjem življenju, ki smo ga po sv. obhajilu deležni.

A s tem smo se že dotaknili neke povsem nove misli, ki jo moramo vsaj na kratko orisati, da zasije pomen sv. obhajila kot daritvene pojedine v novi luči.

Sveto obhajilo kot božja hrana

Obhajilo je zares daritveni obed, a kot sveto obhajilo je popolnoma svojevrstni daritveni obed. Kadar Bog človeka sprejme v goste, bi mu laško, samo po sebi rečeno, postregel kar z običajno človeško jedjo. In tako je res bilo v stari zavezi. Darovalec je prejel en del darovanega žita ali kruha ali mesa ali kaj podobno.

A daritev nove zaveze ni človeška daritev in daritveni obed nove zaveze ni človeški obed. Sv. maša je daritev, ki jo izvršuje Sin božji sam, in je daritev, v kateri se žrtvuje Sin božji sam. Žrtev te daritve je Bog-človek, Kristus. Seveda pod podobama kruha in vina. In tudi obed te daritve in jed tega obeda je Sin božji sam, seveda pod evharističnima podobama.

V sv. obhajilu se prejema resnično Telo in Kri Sinú božjega kot duhovna jed in hrana. Kadar naš Bog človeka vabi v gosté, tedaj mu v sv. obhajilu postreže ne z neko običajno, zemeljsko jedjo, marveč Kristusa samega nam daje v jed. Tako Bog potrdi spravo s človekom po daritvi sv. maše. Večje potrdilo bi sploh ne bilo mogoče. Ne da se, če naj tako rečemo, udariti slovesnejšega pečata na to obnovljeno prijateljstvo. Tu je višek združenja med Bogom in človekom.

Ni brez pomena, da se sv. obhajilo deli pod podobo človeške hrane, jedi in pijače. Treba je pomisliti, kako jed redi človeški organizem, kako ga hrani, sile obnavlja: namreč na ta način in po tej poti, da se hrana organizmu popolnoma asimilira, priliči in postane sestavni del organskih celic teg telesa. Biologija in zdravniška veda govorita o neprestanih procesih metabolizma in katabolizma, o neprestanem presnavljanju, ki se vrši v našem telesu. Hrana torej znači totalno življenjsko asimilacijo.

Ta pomen se do pičice uresniči pri sv. obhajilu.

Sv. obhajilo je hrana. Zauživati sv. obhajilo torej pomeni nahraniti dušo na podoben način, kot se hrani telo. In to je: po življenjski asimilaciji.

Kakor se kruh popolnoma presnovljen čisto spoji s celicami mojega telesa, tako se sv. evharistija na nek krivnostno sličen način popolnoma stopi z mojo dušo.

Zauživanje hrane, bodisi telesne bodisi dušne, bodisi v naravnem redu ali pa v nadnaravnem, vedno pomeni tesno življenjsko združenje in priličenje. Zato tudi sv. obhajilo kot dušna hrana znači in hkrati ostvarja neko življenjsko združenje, neko priličenje, neko asimilacijo s Kristusom.

Ie da so tu vloge zamenjane. V naravnem življenjskem procesu se telesna hrana preobrazi v sestavni del človeškega telesa. Kruh se spremeni v živo plazmo, v pratorivo človeških celic. Razumljivo: človeški organizem je višje, popolnejše bitje kakor pa hrana in pijača, zakaj človeški organizem je živ in ima v sebi aktiven življenjski princip, ki s svojo silo zajame vso materijo zavžite hrane in jo preoblikuje, jo asimilira telesu. Tako se vrši proces v naravnem redu.

Evharistični Kristus preobrazi človeka vase

V naravnem redu pa je sorazmerje med duhovno hrano in človeškim organizmom ravno obratno. Telesna hrana je mrtva tvar, duhovna je nekaj eminentno živega. Duhovna hrana presega po svoji substanci in po svoji življenjskosti sleherni človeški organizem. Človeško telo je višje in popolnejše kakor katera koli naravna hranilna snov, ki se z zavživanjem razkroji. Duhovna hrana ali evharistični kruh pa je Kristus sam, živi Kristus, živi Bog in človek v isti osebi, z dušo in telesom, s krvjo in mesom. In zato po svoji substanci, po svoji odliki in po svoji življenjskosti prekaša človeški organizem, presega tudi človeško dušo v enakem sorazmerju, kakor Bog stvarnik presega vsako ustvarjeno reč, ustvarjeno bitje, človeka in angele. Evharistični zakrament je v vidni podobi nosilec božjega življenja, ki je najvišje in vse presegajoče življenjsko počelo.

Jasno je torej, da se življenjska asimilacija mora izvršiti v moči in v dejavnosti višjega življenjskega počela. Ne bo torej človek premenil Boga vase — to bi bilo naravnost protislovno — marveč Bog bo premenil človeka in ga priličil sebi. Ne bo Kristus postal celica človeškega organizma, ampak človek bo postal celica skrivnostnega Telesa Kristusovega.

„Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem“ (Jan 6, 56), je dejal Kristus. Kristus je v nas kot novo in višje življenjsko počelo našega bitja. mi pa smo v njem kakor živa celica v organizmu njegovega skrivnostnega Telesa. Združeni smo z mistično Glavo, ki je poveljani Kristus v nebesih, in povezani smo z vsemi celicami njegovega skrivnostnega Telesa, ki je vidna Kristusova Cerkev na zemlji. Z drugo besedo rečeno: najbolj svojski sad sv. obhajila je življenjsko združenje, je priličenje, asimilacija s Kristusom ter obenem rast skrivnostnega Telesa Kristusovega na zemlji.

Evharistija je višek včlenjenja in priličenja Kristusu

Do neke življenjske podobnosti in asimilacije s Kristusom se človek povzpne že z vero, z upanjem, z ljubeznijo in zlasti s krstom: torej še preden pristopi k sv. obhajilu. A vse to je le prva in predhodna stopnja. Sv. obhajilo pa je višek. Sv. obhajilo je poslednja in najvišja stopnja, je vrhunec združenja in priličenja Kristusu v njegovem mističnem Telesu. Vse, kar je bilo preje, je le priprava, le pot do vrhunca. Življenjsko združenje z Bogom je šele v evharistiji stopnjevano do viška. Na zemlji kaj več ni mogoče. Preko tega in nad tem vrhom se vzpenjajo samo še nebesa.

Človek bogonosec

Kdor je prejel evharistični zakrament je postal človek bogonosec. Bogonosec v polnem fizičnem pomenu tistih nekaj minut, preden se podobe razkroje v našem telesu pod vplivom organskih sokov. Ko preminejo podobe, premine realna zakramentalna navzočnost Kristusova, ostane pa duhovno združenje, duhovna življenjska asimilacija vsega človeka z Bogom v območju skrivnostnega Telesa Kristusovega. Novo življenje prevzame človeka, ki poslej živi kot celica skrivnostnega Kristusa.

Tedaj velja v najodličnejši meri, kar je dejal o sebi sv. Pavel in kar vsak kristjan lahko ponovi za njim o samem sebi: „Živim, pa ne več jaz, ampak Kristus živi v meni“ (Gal 2, 20).

DR. JANEZ VODOPIVEC, RIM

Res, če pomislimo, da v vsakem delu rožnega venca petdesetkrat kličemo k Mariji: prosi za nas grešnike zdaj in ob naši smrti uri, kako naj se še bojimo smrti? Ali nam ne bo stala tedaj ob strani, ko smo jo dan za dnem tolikokrat za to milost prosili. Ovit okrog naših sklenjenih rok bo tedaj šel sv. rožni venec, naš zvesti pridatelj z nami v grob kot zastava častitljivega vstajenja in večnega življenja“ (DŽ XXI, str. 673)

FRENTE A LA REALIDAD SOCIAL

El mundo va hacia una gran transformación social. No cabe duda. Los síntomas ya surgen como señalando ese acontecimiento. Tratar de evitarlo sería oponerse sin ningún resultado práctico para el futuro de la humanidad. Muy por el contrario; esa transformación puede ser la definitiva y si es para bien de los pueblos, Dios quiera se produzca de lo más pronto posible. Por lo tanto, se debe enfrentar la realidad con entereza y valentía. Sería suicida no entenderlo así.

Todo acontecimiento trascendental para la historia de los pueblos es bueno o malo según sean las ideas que los encaucen. Y el dilema del futuro aparece ya más aclarado con los últimos acontecimientos. Se trata pues de elegir: Comunismo o Comunitarismo.

El fracaso social de aquel se ha evidenciado palpablemente. Queda entonces la esperanza de que el mundo elija bien. Esperemos confiadamente que así sea.

*

El Episcopado Argentino, en una Pastoral colectiva ha dicho ya, valientemente, su palabra rectora a los católicos. No se puede desviar esa intención noble del Episcopado — que propone comunitarismo — con pareceres egoístas. El bien común es para todos y no para determinada fracción de pueblo o individuos, y quien se alze contra el bien común, aunque sea inconscientemente, sigue las huellas de los egoístas que han fomentado el malestar social que hoy sufren los pueblos y, por ende, la Argentina. Por eso es que el individualismo ha sido siempre superado

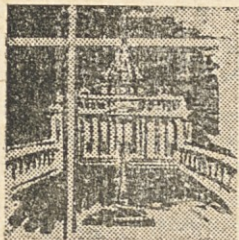
hasta llegar al momento actual en que es una verdadera abyección.

Los católicos, pues, tenemos actualmente, como siempre, un ineludible deber para cumplir. No podemos desatender las reiteradas palabras de S. S. Pio XII, gloriosamente reinante, que señala cómo deben resolverse los problemas sociales, ni podemos desoir las de nuestra jerarquía eclesiástica, cuyo pensamiento ha sido claramente expresado en la Pastoral colectiva de los Obispos referente a la promoción de la clase trabajadora y su responsabilidad. No se use el arma mezquina y egoísta de argumentar que el Papa en estas cuestiones no es infalible. Estamos seguros que la mayoría de los católicos que así opinan, lo hacen porque les conviene. Además en estos momentos no existen argumentos para sostener lo contrario o no apoyar lo que dice la Iglesia, que ha enfrentado con valentía, como siempre lo ha hecho, la presente realidad. Lo que ya significa mucho para la solución de los graves problemas sociales.

*

No podemos vaticinar como se realizará la gran transformación social que se avecina cada vez más. No sabemos si ella surgirá de una guerra que será total, o de grandes conmociones de los pueblos. Deberá hacerse todo lo posible para que esto no ocurra. Pero si la humanidad futura, sin guerra ni conmociones, será igual a la presente o peor, no tenemos derecho a impedir que los pueblos del mañana sean felices porque nuestro egoísmo nos hace tener miedo a los probables sufrimientos.

JOE JUCK



Za kaj bomo ta mesec molili?

DA BI PO PRIZNANJU USMILJENJA POLNE LJUBEZNI JEZUSOVE PRI- ŠLI DO PRAVE SPOKORNOSTI

Spokornost je po krstu edina rešilna deska za brodolomce, ki so nam cilj nebesa. Ali se tega dovolj zavedamo? Ali prosimo Boga za milost spokornosti?

Svetniki so se vedno odlikovali po tej kreposti. K temu jim je največ pomagalo premišljanje o Jezusovi usmiljenja polni ljubezni in njeno priznanje.

Res pa je, da vse okoli nas priča o božji vsemogočnosti in dobroti, vendar ni ničesar, kar bi bolj bleščeče moglo dokazati božje usmiljenje do nas, kot je skrivnost Kristusovega trpljenja. Kljub žalosti, katero je dopustil, da se pridruži drugim mukam, je bilo Njegovo Srce polno veselja in tolažbe, ker je prišel čas, da se koplje v trpljenju. Njegova ljubezen do Očeta in do ljudi, katerih odrešenje mu je ta zaupal, je bila tolikšna, da je hrepenel po bolečinah in žalitvah, s katerimi jim je preskrbel zveličanje.

Zato je rekel, preden se je preustil silam teme: „Potrebno je, da delam tako, kot mi je Oče naročil. Dvignite se torej in idimo od tu.“ Kam? Umreti na križu! Njegova želja, da ustreže Očetu, je bila tako goreča, da jo je razodel z besedami: „Prejeti moram krst in kako nestrpen sem, da se izvrši!“ Dolgo prej je to napovedal v 18. psal-

mu: „Kot velikan se je veselil na svoj tek; izšel je z vrha neba in se vrnil na najvišje mesto in nikogar ni, ki bi se mogel skriti pred njegovo toploto.“ Njegova ljubezen razžarja duše, v njih požene spokornost in ta jih napoti k viru milosti, da se očistijo in zažive božje življenje.

Ali more resno razmišljanje o Jezusovem usmiljenju ostati brez kesanja nad svojimi grehi? Ali je kaj močnejšega kot gledanje Gospodovega trpljenja, da vzbudi plemenite misli in težnja? Še nekaj je močnejše: ugotovitev, da je ljubil; da je bila Njegova ljubezen večja kot smrtne bolečine krvavega potu, kot bogoskruanske žalitve, kot razmesarjenje pod biči, pritisk trnjeve krone, pot na Kalvarijo, umiranje na križu in smrt. Kdo ne bo ob tem odgnal samodopadljivih mnenj, napuhnjenosti, poviševanja nad druge in priznal svoje slabosti? Koga ne bo prevzela hvaležnost? Nič ni bolj naravnega, kot da po svojih močeh vračamo Odrešeniku. Njegova usmiljenja polna ljubezen je storila, da smo prišetj ali moremo biti prišetj med nje, ki o njih pravi 31. psalm: „Blaženi tisti, ki so jim bile hudobije odpuščene.“

Ljubezen za ljubezen! Usmiljenje za usmiljenje! V tem se izraža prava spokornost.

Najlaže pa moreš preskusiti, če si na poti prave spokornosti, ako pomeriš

Spolnjena obljuba

„Ne bom vas pustil sirot,“ je zatrdil nebeški Zveličar svojim užaloščenim učencem pred odhodom v nebesa.

Deset dni nato je svojo obljubo tudi spolnil. Na petdeseti dan po Kristusovem vstajenju, na binškošni dan (beseda binškošti pride od grške besede pentekosté — petdeseti, namreč dan) je božji Tolažnik utrdil v veri Kristusove apostole in ostale učence. Tri tisoč ljudi je ta dan prejelo sv. krst in se podvrglo Jezusovi blagovesti. Ne bomo se zato čudili, če so postale binškošti poleg velike noči za Cerkev največji praznik, kajti dejansko so ustanovni dan Kristusove Cerkve.

Kakor na veliko noč, so se prvi kristjani tudi na binškošni dan pripravljali s celonočno vigilijo (bedenjem) v slavni baziliki sv. Janeza v Lateranu. Zato so obredi binškošne vigilije zelo podobni tistim od velike noči. Berejo ali pojejo se berila, blagoslovi se krstna voda, zmolijo se litanije vseh svetnikov.

Nekoč sta se v binškošni noči delila zakramenta sv. birme in sv. krsta, namreč so se novokrščenci v slavnostnem sprevodu, počoč litanije vseh svetnikov, napotili v lateransko baziliko, kjer so ob zori imeli prvo binškošno mašo. Kot na veliko noč so tudi pri tej krstni maši novokrščenci prejeli prvo sv. obhajilo.

svoje ravnanje ob Jezusove besede: „Če (namreč) odpustite ljudem njih pogreške, bo tudi vaš nebeški Oče vam odpustil grehe. Če pa ne odpustite ljudem, tudi vaš Oče ne bo odpustil vaših pogreškov.“

Prof. LOJZE GERŽINIČ

Prihod sv. Duha

Medtem ko je binškošna vigilija posvečena v prvi vrsti novokrščencem, je pa binškošni praznik kot tak posvečen predvsem skrivnosti prihoda sv. Duha.

Devet dni že apostoli čakajo obljubljenega Tolažnika. Mati božja je tudi z njimi. Čutijo se osamljene. V tej zapuščenosti, ki ji je pridružena še trpkost zavesti, da Kristusa ni več med njimi, čakajo in prosijo.

Tej prvi javni, liturgični devetdnevni, ki jo Cerkev vsako leto znova opravlja, sledi zmagoslavno razodetje sv. Duha in po njem vse sv. Trojice, ki z njim sodeluje.

V podobi ognjenih jezikov obstane sv. Duh nad glavami prisotnih. Podoba jezikov nedvomno označuje milost apostolstva sv. Cerkve, da oznanja z besedo delo Kristusovega odrešenja vsemu človeštvu. Podoba ognja pa izraža luč, očiščenje in obnovo v duhu veselega označila Kristusovega evangelija.

Človeški rod se je sicer po Kristusovi daritvi že spravil z nebeškim očetom; tudi mu je Kristus že razodel svoj nauk; toda Kristusova ustanova — Cerkev potrebuje zaradi telesne Jezusove odsotnosti nevidnega Učenika, Tolažnika in Posvečevalca, kajti vidni vodnik, apostol Peter je navaden človek in bi kaj lahko zapeljal brez njegove pomoči sv. Cerkev v zmote in na stran pota.

Tako je sv. Duh nujno potreben sv. Petru, ostalim apostolom in njih naslednikom. Potrebujejo ga pa tudi posamezni verniki, kajti vsak človek mora bojevati premnoge življenjske borbe s samim seboj, svetom in satanom. Sv.

Duh ima poslanstvo razvijati do konca sveta v kristjanih Jezusovo delo odrešenja in posvečenja.

Sv. Pavel izrečno pravi: „Prav tako pa tudi Duh podpira našo slabotnost; kaj naj bi namreč prosili, ne vemo, marveč sam Duh prosi za nas z neizrekljivimi vzdihii“ (Rimlj 8, 26).

Osrednja postava binškošnega praznika — letos ga obhajamo 9. junija — je apostol sv. Peter. S svojim govorom je spreobrnil prvo množico — tri tisoč mož — in jo vključil v Cerkev. Že ne pozna več strahu. Njegove besede so odločne, a istočasno polne nadnaravne dobrote.

Zato je povsem naravno, da so se rimski kristjani zbrali vsako leto za binškošti v baziliki sv. Petra. Mašno binškošno bogoslužje je prepojeno z radostjo in veličastnostjo.

Že uvodni spev je mogočen. Izzveni v močnem občutju velikega doživetja, da je Duh Gospodov napolnil vesoljni zemeljski krög. Zato naj vse stvarstvo ta dan glasno priča o božji dobrotljivosti in modrosti.

Mašna prošnja izraža dve želji: da bi od sv. Duha prejeli dar modrosti in bi v njej znali prav vrednotiti vse kar je nebeško; in da bi nas v dušnih nevarnostih ter trpkih preizkušnjah življenja spremljala pomoč in tolažba sv. Duha, Vodnika in Tolažnika.

Mašno berilo govori o prihodu sv. Duha na Mater božjo in na apostole. Božji duh in božja milost se razlivata v obilju le v pripravljena srca. Medsebojno spoštovanje in bratska ljubezen sta predpogoj, da bomo vredni božje ljubezni in da bo apostolsko delo rodilo uspeh.

Silno lepa je binškošna sekvenca, ganljiv spev, ki ga je spesnil v srednjem veku škof Štefan Langton.

Evangelij ne govori toliko o sv. Du-

hu, kot o sadovih njegovega prihoda. Po njem prihaja božje kraljestvo, a le v tista srca, ki Jezusa resnično ljubijo in v moči te ljubezni zatirajo v sebi nerredna nagnjenja.

Sv. maša se konča v obhajilnem spevu z mislijo, da bi z dobrimi deli mogli oznanjati čudovite božje reči.

Z binškošnim praznikom se je nekdaj končala velikonočna doba in so ji takoj sledili poletni kvatri. Kasneje so ti kvatri zgubili svoj spokorni značaj, kajti binškošti so dobile svojo osmino, ki jo je Cerkev tudi po zadnji reformi ohranila in tako sedaj binškošna osmina razodeva nekako trojnost: spomin na prihod sv. Duha, krstno slavje in kvatrní značaj. Prihod sv. Duha doživljamo vsak dan osmine v istem slovesnem stopinjskem spevu (aleluji) in sekvenci, kar daje vsej osmini posebno slavnostno občutje, ki druga doživetja kar nekam preglaši.

Na binškošni ponedeljek so prvi kristjani poromali v cerkev sv. Petra v vezeh. V tej cerkvi se namreč hranijo verige, v katere ga je dal kralj Herod vkovati, pa ga je angel čudežno rešil iz njih. Ta rešitev povsem odgovarja notranji spremembi v novokrščencih, ki jih je božje usmiljenje po sv. krstu tudi čudežno rešilo iz vezi smrtnega greha.

Na binškošni torek je postajna cerkev pri sv. Anastaziji, ki je bila v zgodnjem srednjem veku grška dvorna cerkev. Evangelij govori o pastirju in ovcah, namig za nas vse, da se trdno oklenemo edino zvestega pastirja Jezusa in mu v neomajni zvestobi sledimo, kamor koli nas bo klical.

Binškošna sredo je hkrati kvaterná. Krščansko občestvo se je ta dan zbiralo pri sv. Mariji Veliki (ali Snežni). Značilno za to kvaterno sredo v binškošni osmini je, da ne kaže nič spokornega značaja, temveč je sv. maša povsem

praznična. Berilo razodeva čudovite darove sv. Duha, vstopna molitev in evangelij predočujeta vernikom skrivnost presv. Evharistije, mašne prošnje pa naglašajo naj bomo svetišče sv. Duha, da bomo nekoč v nebeški domovini vredni večne radosti.

Na binkoštni četrtek srečamo zopet novokrščence pri sv. Lavrenciju, zavetniku in vzorniku mladine. Le v moči sv. Duha je mogel mladi diakon prestatati strašne muke, ko so ga živega pekli na ražnju.

Binkoštni petek nam po evangeliju izraža važno misel, da se nam grehi odpusčajo po sv. Duhu. Bogoslužje se je ta dan vršilo pri sv. Dvanajstih apostolih.

Binkoštna sobota zaključí osmino z bogoslužjem pri sv. Petru. Bogoslužje te sobote, ki je tudi kvaterna obstoji iz prerokb (beril), ki jih spremljajo krajši spevi in prošnje. Šele nato sledi običajni razpored sv. maše: prošnja, berilo, evangelij. Ta dan so se v prvi Cerkvi delili tudi sveti redovi duhovniškimi kandidatom.

Kakšna naj bo naša pobožnost o binkoštih?

1. Gojimo v sebi vero v navzočnost sv. Duha v duši po milosti božji in obnovimo sklep, da bomo to milost ljubosumno čuvali v sebi.

2. Spomnimo se birmanske milosti in prisege, da bomo neustrašeno povsod v življenju oznanjali Kristusa in se borili za njegovo kraljestvo.

3. Cenimo sv. krst ne le kot zakrament prerojenja, temveč tudi kot zakrament, po katerem smo se včlenili v skrivnostno Kristusovo telo, t. j. v Cerkev.

4. Poživimo v sebi vero v poslanstvo Cerkve, ki je istovetno s poslanstvom Kristusovim. Od tod morajo izvirati



Znamenje sv. Trojice pred uršulinsko cerkvijo v Ljubljani

globoko spoštovanje, hvaležnost in pokorščina do sv. Cerkve, pa tudi trdna volja, vsepovsod s sv. Cerkvijo sodelovati.

Praznik presv. Trojice

Vse delo našega odrešenja ni delo samo ene božje osebe, temveč vseh treh. Po dobrotnem sklepu in sodelovanju vse presvete Trojice smo iz deleža „otrok jeze“ postali spet božji posinovljenci in dediči božjih obljub. Zato je sv. Cerkev v svoji modrosti smatrala kot primerno, da uvede tudi ta praznik v krščansko bogoslužje in sicer na nedeljo po binkoštni osmini (letos 16. junija).

Skrivnost presv. Trojice je ena najglobljih v krščanstvu. Z našim slabot-

nim umom je tu v življenju ne bomo mogli nikdar doumeti, kar nas pa ne sme motiti, da je ne bi zaupno sprejeli, saj nam jo je razodel sam božji Sin.

Bog Oče spoznava samega sebe od vekomaj. In ko vidi samega sebe, spočne v sebi podobo samega sebe — božjo Besedo, ki je druga božja oseba, Sin božji. In ko Bog Oče to podobo spoznava, jo tudi ljubi. Tako se poraja iz tega spoznavanja tretja božja oseba, sv. Duh, duh ljubezni. V tem je notranje življenje presv. Trojice same v sebi.

Po presv. Trojici smo bili ustvarjeni (Bog Oče), odrešeni (Bog Sin) in posvečeni (Bog sv. Duh). To je osnovna resnica katoliške vere in tudi jedro katoliškega bogoslužja. V imenu troediniga Boga se podeljujejo vsi sv. zakramenti in blagoslovi.

Kdor živi v milosti božji, je svetišče sv. Trojice. Žal se te resnice dovolj ne zavedamo; ko bi pa se je, bi gotovo pred obličjem presv. Trojice vestneje služili Bogu. Vsako jutro, zlasti pa ob vsakem sprejemu sv. obhajila, bi morali v sebi poživiti zavest, da živi v nas slavljenja presv. Trojica.

Praznik sv. Rešnjega Telesa

Prvotni praznik presv. Rešnjega Telesa je veliki četrtek, dan postavitve oltarnega Zakramenta, nazvan zato tudi „rojstni dan kelha“. Nova reforma je dala velikemu četrtku spet evharistični poudarek. Po vseh cerkvah se mora vsaj do polnoči slovesno častiti presv. Evharistija.

Posebni razlogi pa so Cerkev privledli do tega, da je ustanovila poseben praznik v čast sv. Rešnjemu Telesu.

Prvič je veliki četrtek preveč tesno povezan s Kristusovo smrtjo na križu, zato se naša radost ob ustanovitvi presv. oltarnega Zakramenta ne more prav razviti. Nad njo plava senca golgotškega križa.

Drugič so krivi nauki srednjega veka proti tej skrivnosti pospešili slovesno češčenje presv. Evharistije. Poleg tega veliki četrtek bolj izraža, da je sv. Rešnje Telo naša duhovna hrana, ne podari pa toliko božje pričujočnosti v presv. Zakramentu, radi katere ta zakrament zasluži posebno češčenje in posebno našo pozornost.

Nastop raznih protestantovskih sekt, ki vse tajijo Jezusovo dejansko navzočnost v sv. Evharistiji, je potrebo novega praznika še bolj utrdil. Zato se je uvedlo slovesno izpostavljanje Najsvetejšega in slovesni obhodi in blagoslovi z Najsvetejšim. Najlepši cvetovi evharističnega bogoslužja, pri katerem so odločilno sodelovali zlasti veliki cerkveni učenik sv. Tomaž Akvinski, papež Urban IV. in avguštinka sv. Julijana iz Lütticha, so iz 13. stoletja.

Sv. Cerkev hoče s tem praznikom, da skazemo božjemu Zveličarju čast javno in slovesno in sicer predvsem njegovi poveljani človeški naravi, ki je skrita pod podobo kruha. Saj je Kristus prav kot človek trpel za nas in nas odrešil, kot človek posreduje za nas pri Očetu in kot človek nam je posebno blizu in je naš prijatelj.

Presv. Evharistija je sad Jezusovega trpljenja na križu, zato nas ta praznik (letos 20. junija) opominja, naj si sadove Gospodovega odrešenja skrbno obračamo v svoj dušni prid.

Praznik presv. Srca Jezusovega

Presv. Evharistija je sad božje ljubezni. Ljubezen pa ima svoj vir v srcu. Podoba odprte strani Jezusove, iz katere je pritekla kri in voda, je že v prvih stoletjih krščanstva dobro poznana. Sv. Avguštin in sv. Krizostom razvijata krasne misli o Cerkvi, ki je iz prebodene Kristusove strani. Podobno

omenjata, da tudi sv. zakramenti izvirajo iz ljubečega Srca božjega Zveličarja.

Kaj naravno torej, da je Cerkev sprejela in potrdila pobude, ki so jih izrazili njeni najboljši sinovi in hčere: sv. Bernard v 12. stoletju, sv. Luitgarda, sv. Jedert in sv. Mehtilda, zveste učence svojega redovnega očeta sv. Bernarda, ki so postale deležne celo mnogih izrednih razodetij božjega Srca. Tako jim je bilo med drugim razodeto, da bo pobožnost k presv. Srcu Jezusovemu prihranjena za poslednji čas, to je za čas, ko se bo krščanski svet ohladil in da bo zopet prenovila versko življenje.

To, kar je ustvarila benediktinska in cistercijska miselnost, so z vnemo nadaljevali in širili frančiškani in dominikanci v pridigah in spisih. Znani so zlasti sv. Bonaventura, Henrik Suzo in sv. Bernardin. Posebno globoko pa je posegla v razvoj pobožnosti k presv. Srcu Jezusovemu sv. Marija Marjeta Alakok, ki ji je božje Srce široko odprlo svoje globine.

Praznik, ki je bil spočetka dovoljen le za posamezne škofije, je papež Pij IX. leta 1856 raztegnil na vso Cerkev. Še bolj ga je povzdignil veliki častilec presv. Srca papež Leon XIII., ki je leta 1899 vesoljni svet posvetil božjemu Srcu. Končno je leta 1929 papež Pij XI. praznik povzdignil s preureditvijo bogoslužja in mu dodal privilegirano osmino tretjega reda, ki pa je po novi reformi Pija XII. spet odpadla.

Osnovna misel praznika, ki se obhaja v petek po nekdanji osmini sv. Rešnjega Telesa (letos 28. junija) je sprava božjemu Srcu za razžaljeno božjo ljubezen, ki jo svet nečuvno tepta. Le ko bo božje Jezusovo Srce zakraljevalo našim srcem in našim družinam, bomo okusili božji mir in spoznali, da je „Bogu služiti“ — res „kraljevati“.

Mesec junij je prežet s pobožnostjo do presv. Srca Jezusovega. Zato svetniki ne pridejo toliko do izraza. Vendar se pa odražajo proti koncu meseca iz vrste manj znanih imen trije velikani med svetniki: sv. Janez Krstnik (24. junija) ter sv. Peter in Pavel (29. junija).

O sv. Janezu Krstniku je pričal sam božji Zveličar, da „od rojenih od žena ni bil nihče večji kot Janez Krstnik“. Mož pokore in molitve je pripravil pot Gospodu, nato pa se umaknil in končal svoje življenje v ječi, ker se je drznil grajati kralja Heroda zaradi njegovega prešuštva s Herodijado. „Ni bil trs, ki ga veter maje,“ zato se svetu ni uklonil. Lep primer za nas, da se ne bomo dali priličiti svetu, ki je sovražnik Boga.

Sv. Peter je po Kristusovi volji postal skala njegove Cerkve. V svoji preveliki vnemi je za časa Kristusovega javnega delovanja večkrat pretiraval in tudi končno žalostno padel, kar ga je potem zmodrilo, da je postal nezaupen do sebe in vse gradil le na Kristusa in njegovo milost.

Sv. Pavel pa je najlepši primer, kaj zmore milost božja. Iz preganjalca Cerkve je postal apostol Kristusov in to ne eden izmed njih, ampak apostol izrednih zmožnosti, ki je ponesel luč Kristusovega evangelija po vsem širnem rimskem cesarstvu. Gnala ga je le ena misel: da se Kristus oznanja in umreti za Kristusa je imel za dobiček.

V zvezi s sv. Pavlom je tudi sv. Barnaba (11. junija), ki je bil zvest njegov spremljevalec na njegovih misij. potih.

Poln apostolskega duha je bil tudi sv. Bonifacij (5. junija), apostol germanskih rodov v sedanji Nemčiji, čigar 800-letnico mučeniške smrti so tako angleški (sv. Bonifacij je bil rodom Anglež) kot tudi nemški katoličani pred časom slovesno praznovali.

NAZAJ JIH PA NI

Jema! jih je dan in jemala jih noč,
a vriskali vsi so veseli
in z naglji po prsih, z zelenjem v rokah
Bog ve kam od nas so odpeli.

In nihče ni vprašal, od kod fantje gredo,
kdo v strahu za njimi zdaj plače,
in nihče ni vprašal, če vrnejo kdaj
pod ljube se strehe domače.

In nihče ni vprašal, kdo križ zasadi
tam zunaj v predaljno gomilo,
če fantom tem našim veselo srce
bi v grenki samoti odbilo.

Jemal jih je dan, jemala jih noč
— pojoče, vse v pisanem cvetju —
nazaj jih pa ni, od nikoder jih ni,
ne tihih, ne v fantovskem petju.

Omenimo še angelskega mladeniča sv. Alojzija (21. junija), ki bo za vse čase ostal svetel kažipot mladini v letih, ko se bori za lilijo čistosti ter sv. Hemo iz Krke (27. junija), slovensko svetnico iz prvih stoletij slovenskega bivanja na sedanjem ozemlju. Žena, ki je izgubila moža in sinova, ni zdvomila nad božjo Previdnostjo, temveč se je še bolj oklenila in se prav po tem udarcu povzpela do vrhov svetosti. Naj bo zlasti ta mesec, ko se spominjamo nasilne smrti 12.000 slovenskih mož in fantov v tolažbo in bodrilen primer vsem nani, ki morda še vedno ne znamo pritrditi božjim načrtom, ki so nam vzeli naše najboljše, pa nas še vedno stane priznati: „Kar Bog stori, vse prav stori.“

PRVE TRI NEDELJE PO BINKOŠTIH

Nedelje po binkoštih — njih število se giblje med 24 in 28 — bi mogli razdeliti v tri skupine.

Prvih šest nam slika Kristusovo ljubezen do nas.

Sedma do petnajsta nam kažejo našo življenjsko nalogo, ki je: boj z grehom in napredovanje v dobrem.

Ostale nedelje pa že obračajo naš pogled na Kristusov prihod na sodni dan, ki se mu vsak s svojim življenjem vedno bolj bližamo.

Prva nedelja sovпада s praznikom presv. Trojice, o čemer smo že govorili.

Mašne molitve druge nedelje prosijo za ljubezen in strah božji. Seveda strah božji ni dovolj; nad njim mora biti iskrena ljubezen, kajti brez nje svojih nižjih nagnjenj ne bomo mogli nikdar dovoljno ukrotiti. Teh, ki so polni božje ljubezni, Bog nikdar ne bo nehal voditi. Z božjo ljubeznijo nas pa najbolj napolnjuje evharistična daritev. Na njo meri evangelij, ko nam pripoveduje o „ženitovanjski gostiji, ki jo je neki človek — Kristus — pripravil svojim povabljenim, pa se je mnogi niso hoteli udeležiti“. Več jim je bila „njiva“, „pet jarmov volov“, več „žena“, kot pa družba in življenje z Bogom. Ali je z nami tudi tako?

Tretja nedelja po binkoštih je slavospev božjemu pastirju Kristusu, ki v silni ljubezni do svojih ovčic zaradi ene izgubljene vse druge pusti in jo gre iskat. V berilu sv. Peter pove, da moramo biti svojemu pastirju pokorni, pa trezni in oprezní, da ne pride satan lev in nas požre. Mašne molitve pa nas opozarjajo, da moramo tako iti skozi časno življenje, da večnega ne bomo izgubili. Kako pa iti skozi časno, da večnega ne izgubimo in da božjo voljo prav izpolnimo, nas pa uči sv. Cerkev. Le ona deli božje usmiljenje, odpušča grehe, posvečuje duše in posreduje s tem mir in pravo srečo.

Zato pa: držimo se sv. Cerkve, iščimo zvesto pri njej vire večnega življenja!

JOŽE JURAK

NEPOZNANI BOG

Ko je apostol narodov sv. Pavel prišel v Atene, da bi tudi tam, v središču tedanje grške svetovne znanosti, pridigoval Evangelij, je našel tam oltar z zanimivim napisom: „Neke-mu neznanemu bogu“.

Podoben „neznan bog“ ali bolje po-vedano, podobna neznan oseba pre-svete Trojice, je za mnoge katoličane sv. Duh.

Pri tem naj bi se mi tudi v mnogo-vrstnih stiskah sedanjosti obračali k Njemu, da zadobimo Njegovo razsvet-ljenje in milost, ki jo potrebujemo silneje kot vse drugo. Saj so vendar izrazite posebnosti našega časa, ki so privedle človeštvo na rob obupa, poleg tega mučen strah pred bodočnostjo, povezane z dognanjem, da je teme-ljita preureditev človeške družbe ne-mogoča, ne da bi si bili o tem po-polnoma na jasnem, kako naj bo iz-vedena in odkod naj dobimo moči in sredstev za to ogromno delo. Ali ne po-trebujemo v takih okoliščinah na prav poseben način Tolažnika in Razsvet-ljevalca, ki Ga je Kristus obljubil in tudi poslal? Ali potrebujemo v svoji nepopisni nemoči in nevednosti še kaj večjega, kot so sedmeri darovi sv. Duha, darovi: modrosti, umnosti, svéta, moči, vednosti, pobožnosti, strahu božjega? Ali nam ni pri gra-ditvi boljšega in lepšega sveta v prvi vrsti potrebna prisotnost Njega, ki ga Pismo označuje kot „moč iz vi-šine“, ki je v stanju „obličje zemlje spremeniti“?

Da moč in učinek sv. Duha vsaj nekoliko spoznamo, si na kratko pokličimo v spomin, kaj se je zgodilo

na prvi binkoštni praznik v Jeruza-lemu. Tam vidimo za zaprtimi vrati zbrano malo skupinico preprostih bo-jječih mož, ki po vnebohodu svojega Gospoda in Učitelja sličijo čredi brez-močnih, preplašenih jagnjet. In ti naj bodo poslanci Kristusa, ki so pokli-cani oznaniti njegov evangelij vsem narodom zemeljskega kroga, njegovo Ime ponesti vladarjem in kraljem, napovedati boj poganstvu, ki je ob-vladovalo takratni svet in tako polo-žiti temelje za novo dobo človeške zgodovine?

Da, bili so to v resnici. Božji Zve-ličar se je pri ustanovitvi svoje Cerkve poslužil s polnim spoznanjem navidezno tako malo pripravnega orodja, da bi vsemu svetu pokazal, da ta čudovita stavba ni narejena s človeškimi rokami, ampak je *Njegovo* in *božje* delo. Ker je Kristus vedel, da bi bili apostoli, sami sebi repu-ščeni, popolnoma nesposobni izvesti Njegovo misijonsko povelje, jim je naročil, naj ostanejo v Jeruzalemu tako dolgo, da se oborožijo z „Močjo iz višin“, ki jim bo omogočila izvrši-tev njihovega visokega poklica. Sv. Duh je bil šele tisti, ki je neodločne, boječe može preoblikoval v značajne, neustrašene, muke in smrt prezira-joče junake, ki so danes slava kato-liškega zemeljskega kroga.

Če hočemo mi njim slediti, če ho-čemo tudi mi biti apostoli in postati pravi vojaki Kristusovi, ki nosijo v sebi tlečo iskrico želje za Njegovo čast in ozdravitev ljudi, potem ne potrebujemo ničesar bolj kot razsvet-ljenje sv. Duha, da bi našli pot v

boljšo bodočnost in Njegovo moč, da bi po tej poti kljub vsem mogočim zaprekam vztrajali.

Potrebujemo pa tudi še tretje: vsaj iskrico *plamena ljubezni* sv. Duha, ki je tako neizmerno velika, da je z njo napolnjena vsa neskončnost troedinega Boga. Orgije mržnje in jeze, ki so se na našem kontinentu izdivjale (pisano po vojni!), so prinesle vsaj to dobro, da se iz njih lahko naučimo, da tu na zemlji samo takrat lahko v miru živimo, ako v svojem sočloveku, vseeno kateri narodnosti, rasi ali razredu pripada, ne vidimo sovražnika, ampak brata. Da smo vsi ljudje bratje, ni samo lepa rečenica, ampak nezlagana, z božjo avtoriteto potrjena resnica. Imamo vendar vsi enega *istega* velikega Boga za očeta, ki nas tako zelo ljubi, da je poslal svojega edinorojenega Sina na zemljo in ta je šel v smrt, da bi nas krivde in greha opral. In če se našemu bogo-človeškemu Bratu ni zdela Njegova kri predragocena, da jo je preлил tudi za najrevnejšega svojega sobrata, in če Ga je Njegova vse pojme presegajoča ljubezen pripeljala do tega, da se v evharističnem kruhu *vsakemu*, ki si ga poželi, brez zadržka podari s celo svojo človeško in božjo naravo, potem za nas iz prahu narejene zemljane ne more pomeniti nobeno ponižanje ali omalovaževanje, ako mi *vsakega*, tudi najrevnejšega človeškega otroka pripoznamo za prijatelja in brata, ki ne zasluži od nas prezira ali celo mržnjo, ampak odkrito in častno ljubezen. To je oni, od Gospoda in Stvarnika samega položeni temelj, na katerem se mi ljudje zbližamo, na katerem se moremo razumeti in medsebojno prenašati, ne da bi se tudi *en sam* moral poniževati. Kjer pa ta temelj manjka, tam je ves trud za medse-

bojno razumevanje zastoj, kajti s čemerkoli ga poskušamo nadomestiti, so le brezročni in brezmočni nadomestki, revni proizvodi kratkovidnega človeškega razuma.

Najprisrčnejša prošnja Kristusova v njegovi velikoduhovniški molitvi „da bi bili vsi eno“, je postala danes SOS-klic celotnemu človeštvu, ki si na svoj način prizadeva doseči ta visoki ideal z najraznovrstnejšimi mednarodnimi ustanovami in organizacijami. Te so sicer oblečene z vsemogočimi finesami in krilaticami, vendar so že v tem kratkem času svojega obstoja dokazale, da se resničnega pomirjenja sveta ne doseže z zakoni in postavami ali celo z vojaško silo, temveč samo z duhom razumevajoče in z na žrtev pripravljeno ljubeznijo. Kdo drugi pa more ta v iskanju samih sebe otrdela srca ogreti kakor sv. Duh, ki ne premore samo dati nam ljubezen, ampak je Ljubezen sama; Ona, ki je v lastni božji osebi postala neskončna Ljubezen, da Očeta in Sina medsebojno povezuje v tako tesno zvezo, da so vsi Trije vtopljeni v eno nedeljivo in neločljivo bitje. Presveta Trojica predstavlja tako popoln primer (zgled, ideal) edinosti, po čemer naše srce hrepeni, čemer pa se približamo le v toliko, kolikor se pustimo prešiniti z žarki božjega Duha, ki edini more zediniti, kar je ločeno.

Ako kdajkoli, potem potrebujemo ravno v današnjem času milost doslej „neznanega Boga“. Prosimo torej visokega Gosta naše duše, ki je vendar „tempel sv. Duha“, oproščenja, da smo mu v preteklosti posvečali tako malo pažnje in istočasno si prav resno izprašajmo vest, kolikerkih zakladov milosti smo s tem oropali sami sebe. Potem pa bomo naredili trdni sklep, da bomo zamujeno popravili s

Zakaj je Cerkev nepremagljiva

So stvari, nad katerimi človek zastrmi in se po pravici vprašuje: kako je vendar to mogoče? Kar vzemimo n. pr. elektriko, radio, televizijo ali pa atomsko energijo in se bomo kaj kmalu prepričali. Pri elektriki samo obrneš stikalo, pa se ti soba zasveti v beli luči. Podobno je z radiom. Priklopiš ga z električno napeljavo, obrneš gumb in po nekaj trenutkih lahko poslušas evropske ali pa severnoameriške novice. Televizija, ki prihaja vedno bolj do izraza, pa ti ne posreduje samo glasu, ampak uteši tudi vid. Letos o veliki noči smo mogli po televiziji slišati in videti samega sv. očeta, Pija XII. Za atomsko orožje pa vsi vemo, kako silno moč vsebuje. Pravijo, da bi samo nekaj tovrstnih bomb lahko uničilo slovensko ozemlje.

A vse te stvari so morda še malenkostne v primeru z onimi, ki jih bodo strokovnjaki iznašli. Kaj vse bodo odkrili, ve samo Bog. Marsikaj odkritij bomo morda še sami doživeli, če se preje ne bomo preselili s te zemlje v lepšo domovino večnih skrivnosti.

Toda konec koncev vse stvari so ali vsaj bodo razumljive človeškemu razumu. Res je, da so čudovite, saj ob njih vsi strmimo, a vendar so naravno razložljive.

tem, da bomo dan za dnem v prisrčni, iskreni prošnji ponavljali času najbolj primerno molitev, ki se glasi:

„Pridi sv. Duh...“

(Iz „Der Weg aus dem Chaos“)

Cerkev — neporušno znamenje — med narodi

Nikakor pa ni naravno razložljiv skoraj dvatisoč letni obstoj Kristusove Cerkve, v kateri smo po božji dobroti tudi mi sami.

Kaj vse se je zgodilo v teku dveh tisočletij? Preminule so brezštevilne države; izginili so s površja zemlje mogočni narodi; v nič se je razblinila slava ponosnih vladarjev; kot muhe enodnevnice so zatonili oboževanci tega sveta. Cerkev pa še biva; ne propada in se ne stara, marveč je še polna življenja in mladostne sile.

A, kar je predvsem zanimivo, pa je svetlo dejstvo, da je Cerkev obstala sredi najhujših viharjev. Komaj je šel njen Ustanovitelj v nebesa, že so vstali Judje proti mladi Cerkvi. Umorili so diakona Štefana, zaprli apostola Petra, povzročili splošno preganjanje nad prvimi verniki. Ni se še poglela judovska gonja, že je vstal nov, močnejši sovražnik: rimska država. Kdo ne pozna krutega Nerona, ki je dal zažgati mesto Rim in nato umoriti sveta apostola Petra in Pavla? Komu so neznana imena: Hadrijan, Severijan, ter Dioklecijan, ki je dal vdolbsti napis: „V spomin, ko je bilo uničeno krščansko ime“. Toda vsi ti na videz nepremagljivi vladarji so izginili; njih slava se je razblinila v prazen nič, njih ime, pred katerim so v znak spoštovanja poklekali, se je ohranilo le še kot suh zgodovinski podatek. Toda Cerkev je ostala, še več: razširila se je preko meja slavnega rimskega imperija.

Priredil M. O.

A kmalu za tem so navalili na Cerkev — božjo vez med starim, srednjim in novim vekom — novi narodi. Prihrumel je divji vojskovodja Atila; pridrveli so mogočni bizantinski vojskovodje; vstali so posvetni evropski vladarji. A Cerkve niso strli, kot silna skalnata stena je kljubovala viharjem sveta.

Znova je poskusil svojo srečo ošabni Napoleon. Oklical se je za cesarja, a že po nekaj letih je zapuščen umiral na otoku sv. Helene. Pa vse to še ni predramilo v svojo moč zaverovane vladarje. Napadali so Cerkev širom Evrope, Amerike, Azije in Afrike. V potokih je tekla kri, umirali so mučenci. A Cerkev se ni zrušila, 2000 let je kljubovala vsem zunanjim in notranjim sovražnikom in tudi v bodoče, tako pravi celo anglikanski zgodovinar Macaulay, „nobenega pomenja ni, ki bi kazalo, da se bliža konec njenega dolgega vladanja. Videla je začetek vseh vlad in cerkvâ, kar jih je na svetu, in nimamo poročstva, da ne bi doživela konca vseh.“

Zakaj?

Če se sedaj vprašamo, kaj je vzrok, da Cerkve — svetlega znamenja med narodi — ni nobena stvar uničila, dobimo prav kmalu jasen in edino pravičen odgovor. Cerkev zato ni in ne bo propadla, ker ni človeška iznajdba, ne delo božjih rok, marveč je od Boga samega. Cerkev, katero sveto pismo bogato v podobah imenuje „mesto na gori“, „hiša božja“, „stavba“, je Kristus — modri arhitekt — postavil, ali bolje rečeno, sezidal na trdni temelj, na neporušno skalo, ki je nobeni viharji ne morejo izruvat. In ta stavba je rimski škof; prvi je bil sv. apostol Peter, v 20. stoletju

pa: Leon XIII., Pij X., Benedikt XV., Pij XI. in od leta 1939 dalje Pij XII.

Da je Kristus apostola Petra in za njim njegove naslednike res postavil na nepremagljivi temelj svoje Cerkve, nam v polni jasnosti govori sveto pismo. Takole beremo pri sv. Mateju v 16. poglavju: „Ko je pa Jezus prišel v kraje Cezareje Filipove, je svoje učence izpraševal: ‘Kdo pravijo ljudje, da je Sin človekov?’ Spregovoril je Simon Peter in rekel: ‘Ti si Kristus, sin živega Boga.’ Jezus mu je odgovoril: ‘Blagor ti, Simon, Jonov sin, zakaj meso in kri ti nista tega razodela, ampak moj Oče, ki je v nebesih.’ Za tem pa mu je božji Učenik dejal silne besede, ki ne bodo nikdar prešle: ‘Ti si Peter — Skala — in na to skalo bom sezidal svojo Cerkev in peklena vrata je ne bodo zmagala. In dal ti bom ključe nebeskega kraljestva. In karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano v nebesih.’“

Pojasnilo

Rimski papež — v prvem stoletju: Peter, Lin, Klet... , danes Pij XII., je torej iz pravkar omenjenih Kristusovih besed za Cerkev to, kar je temelj, živa skala, za mogočno zgradbo. Temelj pa je, kot vemo: začetek zgradbe, na tem začetku vstaja in raste stavba, počelo edinosti in trdne sklenjenosti ter počelo trdnosti in trajnosti vse stavbe. Hiša, ki je zgrajena na tak temelj, ne klone pred vetrovi in neurjem. V Cerkvi pa je itak neporušni temelj, t. j. vidno počelo edinosti in trdnosti, proti kateremu sile pekla ne bodo zmagale, papež.

Toda nikakor ne bi on mogel biti tak temelj, tako počelo trdnosti, če mu

Kristus ne bi dal polne in vrhovne oblasti nad vso Cerkvijo ter daru nezmotljivosti v stvareh vere in nrvnosti. A to mu je božji Učenik podelil in Vatikanski cerkveni zbor (1870) je oboje slovesno proglasil.

O papeževem prvenstvu (primatu) je proglasil tri resnice; prva je, da je Kristus postavil sv. apostola Petra za vidnega poglavarja svoji Cerkvi in mu dal prvenstvo ne le časti, temveč prave oblasti; druga, da ima sv. Peter po Kristusovi uredbi v prvenstvu vedno naslednike (Peter, kot človek je namreč umrl, a skala, na kateri je zgrajena Cerkev mora ostati do konca sveta) in da so ti nasledniki rimski papeži. Tretja resnica, ki osvetljuje papeževo prvenstvo, pa pravi, da ima rimski papež nad vso Cerkvijo polno in vrhovno oblast, ne le v rečeh vere in nravi, temveč tudi glede vodstva vse Cerkve, vseh cerkvâ, vseh njih pastirjev in vernikov.

O nezmotljivosti pa je vatikanski zbor proglasil resnico, da pristoji papežu, kadar govori „*ex cathedra*“, to je, kadar vrši vrhovno učiteljsko oblast in proglasi kak nauk o veri ali nrvah kot obvezen za vso Cerkev, po božjem varstvu, obljubljenem sv. Petru in njegovim naslednikom tista nezmotljivost, ki jo je dal božji Učenik svoji Cerkvi, ko nepreklicno določuje nauke o veri ali nrvah.

To je torej papež v luči katoliške vere! Je skala, ki ne klone nikdar in pred nikomer. In ker je skala, zato je tudi vladar — pastir vse krščanske črede, edinstveni učitelj na zemlji.

Pomembnost resnice

Pomen papeškega prvenstva je izredno velik. Kratko, a krepko ga je označil državnik De Maistre, ko je

dejal: „Ni politične morale, ne narodnega značaja brez religije; ni evropske religije brez krščanstva; ni resničnega krščanstva brez katolicizma; ni katolicizma brez papeža; ni papeža brez vrhovne oblasti, ki mu pristoji.“

Ob papežu smo močni, saj stojimo na nepremagljivi skali; s papežem smo na pravi poti, kajti on je namestnik Jezusa Kristusa na zemlji, ki s krepko roko preko vseh viharjev vodi Cerkev — Petrov čoln — v blaženi pristan večne sreče; pri papežu smo varni pred vsemi zablodami našega časa, kajti on je resnični učitelj večne, nikdar obledele resnice.

Zato pa je čisto naravno, da gledamo na svet in njega bodočnost z velikim zaupanjem, da papežu sledimo vedno in povsod, ga ubogamo, zanj molimo in z otroškim srcem ljubimo.

Naj pridejo na svet še hujši viharji, ne bojmo se! Če v preteklosti ni bilo sile, ki bi papeža — skalo, na kateri stoji sveta Cerkev — zdrobila, je tudi bodočnost ne bo, saj je za-trdil Gospod: „In peklena vrata je ne bodo zmagala.“

DR. AL. STARC, Argentina



Misli:

Gospod, ob misli nate
se spremeni spomin gorja v srečo.
Življenja križ postane mi sladak.
Zato naj posvetim ti sklep: Vse zate!

*Kdor v prahu je iskal,
ta v prahu je ostal.*

NEODDANO PISMO

Pisal sem ga takrat v tistih dneh in zapečatil. In nate mati sem mislil, ko sem ga pisal in na vse vas, vendar nate, mati, najbolj.

Ne vem, morda zato, ker sem podobno tvojega obraza, takrat ob slovesu, nesel s seboj, ali zato, ker si prihajala v tistih težkih nočeh in mi božala čelo in zato — ker si mati.

Veš, saj sem vedel, da tega pisma ne bom mogel oddati nikoli, pa sem ga pisal, kljub temu sem ga pisal, da ga bo morda kdo našel in ga kdaj objavil na straneh naše zgodovine.

To pismo so tiste neizgovorjene besede, je vsebina onega molka med nama, vse od takrat, ko sva se ločila.

Dolga in težka je njegova vsebina, pretežka zate, mati. Morda bi jokala, če bi ti jo bral, morda bi si nadela črno ruto in žalost bi ti grenila samoto v tvojem hrepenenju in neprepanih nočeh.

Samo odstavek bi ti rad citiral, mati, iz te dolge vsebine, samo prošnjo — zasutih ust, iz neoddanega pisma, pisanega v oni pomladi; poslušaj:

„...In potem, ko smo prestali tisto najhujše, tam na onem cvetočem travniku naše Koroške — *spoznanje*, da smo izdani — ko je minil tisti strašni boj — čeprav je bil v času trenutka — med idejo in žejo življenja (zakaj ni bila jesen tedaj in deževalo naj bi), potem, potem nismo več čutili pomladi, tudi časa nismo več šteli. Zasmehovanja in psovke so bile kakor priznanja in mehki in božajoči so bili udarci. Zato se jim ni-

hče ni izmikal, zato se jih ni nihče naveličal.

Čakali smo le še nekaj, Bog ve, da ne življenja. Smrti —? Bojim se, da ta beseda ne pove tistega, kar smo čakali tedaj. Če ti rečem konca z začetkom, boš morda bolj razumela. Slutili smo, da se mora zgoditi nekaj velikega, da se bliža — oni veliki začetek — — vendar, še preje mora biti konec. Konec tega na kar smo bili še nedavno priklenjeni: želje polne nadržtov — triumfalna mladost skozi pomlad — osamljen dom pod grmičem in — —

Samo še nit nas je vezala na ta konec pred začetkom; samo še nit, s tisoč odtenki.

Začetek je bil mnogo silnejši, bil je — skoraj že v nas samih, zato nas ni bilo strah konca, zato se je prvo utopilo v drugem. Samo čakali smo brezčutni, čakali, da se pretrga nit da stimo v oni veliki začetek brez konca.

Šklopot koles je nas uspaval, sedeli smo med dvema časoma — —

Postaja v mestu treh zvezd —

Segnali so nas iz vagonov in uvrstili v dolgo, silno dolgo vrsto. S stražami na konjih so nas obkolili in gonili po ulicah starega mesta.

Morda pa je bila vrsta predolga in podvomili so v obsodbo, morda —

— Pa so napisali laž in z biči in noži nas prisilili, da smo jo kričali po ulicah starega mesta:

„*Mi smo izdajalci in morilci slovenskega naroda!*“

Veš mati, udarci so božali, to pa je bolelo, silno bolelo —



Pogled na prelepo Radovljiško ravnino v osrčju naše Gorenjske. Blizu ljubkega mesteca Radovljice se združita reki Sava Dolinka in Sava Bohinjka. Nad romantičnimi letoviškimi kraji se bočijo mogočne Karavanke s Stolom in Begunjščico v ozadju. (Foto C. Kunc.) Tudi to mesto je bilo nema priča strašne hudobije, ko so slovenski komunisti svoje brate gnali v mučeniško smrt.

Spet smo zaživel v času. V nas je zagorela vsa bitnost z voljo in odporom in vendar so nas gnali h koncu začetka, z njihovo lažjo na naših žejnih ustah. In nevedni gledalci ob cestah so nemo spraševali...

Ti ne veš, mati, to je bolelo. . . .

Morda je kdo zakričal: „Ni res!“

Pa so ga zmlela konjska kopita in v občestnem jarku ni ostalo drugega kot krvavi štrclji, zaviti v strgane cunje in par neugaslih oči.

In nad starim mestom je ležala pomlad in vanjo s krvjo zapisana laž:

„Mi smo izdajalci in morilci slovenskega naroda!“

To je tisto, mati, kar sem ti moral prebrati iz neoddanega pisma — dvanajst let pozneje.

Ti, mati, veš, da ni res. Ti veš, da so me vrgli na cesto, ker sem odklonil kljukasti križ. Ti veš, da so bila naša srca v pesem zavita, ko resnica ni smela govoriti. Ti veš, da so gorele naše žrtve na oltarju domovine.

In tudi veš, mati, da smo vstali v bran, ne v morijo. Da smo se odločili v alternativni — za življenje narodovo — ne za smrt. Da smo nase pozabili, sicer bi ostali v zavetju.

Mati, Ti veš!

Ti veš vso resnico. Pojdi v ono staro mesto in jo kriči po ulicah, kjer so nas gnali in, če te bodo vprašali, reci, da bereš — iz neoddanega pisma.

IVAN KOROŠEC, Argentina

Duhovništvo v katoliški Cerkvi

Statistični podatki pravijo, da je sedaj na svetu približno 2 milijardi in 650 milijonov ljudi. Od teh je katoličanov okrog 470 milijonov. Za zvečičanje tega ogromnega števila neumrjočih duš skrbi okrog 390 tisoč katoliških duhovnikov. Če bi bili ti duhovniki porazdeljeni sorazmerno po številu prebivalstva sveta in katoliških vernikov, bi prišlo na vsakega duhovnika nekako 7000 ljudi, vernikov pa okrog 1.200. Seveda to stanje, ki pa tudi presega moči enega človeka, nikdar ni obstojalo in verjetno nikoli ne bo doseženo. Da ne govorim o misijskih deželah, kjer imajo misijonarji svoje vernike raztresene po ogromnih pokrajinah, skoraj izgubljene med maso poganov in nevernikov, je tudi v čisto katoliških deželah razmerje med številom vernikov in duhovnikov zelo različno. So dežele, kjer duhovnikov ne manjka — a jih je malo; in so druge, ki so v večini, kjer je duhovnikov občutno premalo. Med te spada latinska, to je južna in srednja Amerika, kjer pride na enega duhovnika ponekod tudi 10, 15, 20, 25 tisoč duš, kakor je to zadnje število slučaj v Guatemali.

Po cenitvah je v latinski Ameriki življenjskega prostora za 2 in pol milijarde ljudi. Za katoliško Cerkev bi latinska in severna Amerika lahko postali najtrdnjše oporišče. Žalibog je katolicizem v latinski Ameriki kljub religioznemu temelju v prebivalstvu silno šibak. Cerkvopravno latinska Amerika ni več misijsko ozemlje, v resnici pa gotovo, saj krščanstvo v masah ljudstva nima še

nobene religiozne poglobitve. Vzdrževanje verskega življenja zavisi v veliki meri od inozemskega klera. Domačih poklicev je malo, čeprav se škofje prav zadnje čase zelo trudijo za njih vzbujenje in formiranje. Po statistiki ima latinska Amerika okrog 170 milijonov prebivalcev, od teh 150 milijonov katoličanov. Za to ogromno število duš, na ogromnem ozemlju, je le okrog 30 tisoč duhovnikov. Skoraj toliko jih ima v Evropi sama katoliška Belgija s svojimi 9 milijoni prebivalstva.

Ko vse te številke prebiramo in gledamo verske razmere v deželah, kamor nas je pripeljala božja Previdnost, od blizu, tedaj občutimo v večji meri kot nekdanj doma ono pretresljivo tožbo Jezusovega Srca: „Žetev je velika, a delavcev je malo. Prosite torej Gospoda žetve, da pošlje delavcev na svojo žetev“ (Mt 9, 38).

Duhovniški stan je za obstoj vere in Cerkve bistvenega, življenjskega pomena. Cerkev z duhovniki stoji in pade.

Nič lepšega se o tem skoraj ne da povedati in odkriti kot je ono bogastvo misli, ki ga je zbral papež Pij XI. v svoji okrožnici o katoliškem duhovništvu, objavljeni ob priliki njegove zlate maše, dne 20. decembra leta 1935. Naj tu podam nekaj njegovih globokih in v srcu občutenih ugotovitev in naukov, ki so kakor veličastna apologija katoliškega duhovništva tega velikega zakramenta, ki naj se po njem ohranjata in vzdržujeta vera in Cerkev in se tako pripravlja in dovršuje zvečičanje duš.



Skupina romarjev na Challao pri Mendози ob priliki obiska prevzvišenega g. škofa dr. Gregorija Rožmana. Skupino tvorijo čč. gg. iz San Luisa in slovenski pevski zbor iz Mendoze

*Duhovništvo v zgodovini človeštva
in Cerkve*

Človeški rod, čigar duša je po naravi krščanska, je čutil v vseh časih potrebo po duhovnikih, to je ljudeh, ki naj bi bili po svojem zakonito jim zaupanem poslanstvu sredniki sprave med Bogom in ljudmi. Želel je imeti v svoji sredi služabnike božje, ki se za vse svoje življenje posvetijo le stvarjem, ki se tičejo Boga. Oni naj darujejo Bogu v imenu družbe molitve in daritve, ki jih je ta v dokaz javnega bogočastja dolžna dajati Bogu kot svojemu najvišjemu Gospodu,

začetku vsega in svojemu končnemu cilju.

V resnici obstojajo duhovniki med vsemi ljudstvi na zemlji, o katerih navadah imamo poznanje in ki morda niso bila s surovo silo prisiljena odpovedati se najsvetejšim zakonom človeške narave. Vemo, da so ti duhovniki često v službi napačnih božanstev, a dejstvo drži, da povsod, kjer ljudje izpovedujejo kakšno vero, postavljajo oltarje in povsod tam je tudi svečenik-duhovnik, obdan od posebnih dokazov spoštovanja in časti.

Ko je potem v zgodovini časov zasijala luč božjega razodetja, je Bog z

zakonodajo na Sinaju uredil tudi javno bogoslužje stare zaveze med svojim izvoljenim ljudstvom. Tedaj je duhovništvo zablestelo v novem dostojanstvu in novi luči. V zakonodaji stare zaveze so natančno določene postave glede duhovniškega stanu in službe, glede duhovniških dolžnosti in pravic in glede svetih obredov pri bogoslužnih opravilih. Bog je hotel vtisniti v dušo svojega ljudstva veliko osrednjo misel daritve in duhovnika, ki naj bi osvetljevala vse življenje ljudstva in mu bila vir upanja v osvobojenje in odrešenje. Visoka pesem daritve in duhovništva je bil sveti šotor in pozneje čudoviti Salomonov tempelj v Jeruzalemu, tako poln skrivnostnega veličastva, da je sam Aleksander Veliki, zmagovalac tedanjega sveta, v spoštovanju obstal pred svetim krajem in spoštljivo sklonil svoje zmagovito čelo pred posvečeno osebo velikega duhovnika. Nasprotno pa tudi vemo iz svetopisemskih zgodb, kako se je Bog maščeval nad brezbožnim kraljem Baltazarjem, ki je zločinsko oskrnil iz templja uplenjene svete posode, pa mu je zato božji prst v oni grešni noči pisal na steno njegove palače besede obsodbe: Mane, tekel, fares...

Duhovništvo stare zaveze pa v resnici ni imelo svoje slave in dostojanstva od drugod kot od dejstva, da je bilo predpoda duhovništva nove in večne zaveze, sklenjene po našem Gospodu Jezusu Kristusu in potrjene z njegovo dragoceno krvjo.

Po vzvišeni definiciji sv. Pavla je duhovnik človek, „ki se jemlje izmed ljudi in se postavlja za ljudi v tem, kar se nanaša na Boga, da daruje dari in daritve za grehe in more imeti potrpljenje s tistimi, ki so nevedni in se motijo, ker je tudi sam obdan s

slabostjo in mora zaradi nje kakor za ljudstvo tako tudi zase opravljati daritve za grehe“ (Hebr 5, 1-4). Ta opredelba velja v enaki meri za duhovnika stare in nove zaveze. Ko pa veliki apostol narodov oriše veličino in dostojanstvo krščanskega duhovništva, ju izrazi s temi-le izklesanimi besedami: „Tako naj nas ima vsakdo za služabnike Kristusove in oskrbnike božjih skrivnosti“ (1 Kor 4, 1).

Katoliški duhovnik je služabnik Kristusov; je kakor orodje, ki se ga poslužuje božji Odrešenik pri nadaljevanju svojega odrešilnega dela v njegovem vesoljnem smislu in obsegu. Kot se upravičeno reče je duhovnik „drugi Kristus“, ker v resnici med ljudmi Kristusa predstavlja in nadomestuje, po besedah samega Gospoda Jezusa, ki je dejal: „Kakor je Oče mene poslal, pošiljam jaz vas“ (Jan 21, 21).

Ustanovitev katoliškega duhovništva je bila izvršena po Jezusu v slovesni uri zadnje večerje, ko se je Gospod pripravljal na svojo krvavo, odrešilno smrt na križu. Hoteč zapustiti svoji Cerkvi vidno in trajno daritev, kakor jo zahteva človeška narava, daritev na križu in obenem da bi razlivala na grešno človeštvo milosti njegovega odrešenja, je Gospod Jezus tisto noč daroval svojemu nebeškemu Očetu svoje telo in svojo kri pod podobama kruha in vina, in je apostolom naročil: „To delajte v moj spomin.“ Tedaj so bili apostoli posvečeni v duhovnike, prejeli so sveti red, obenem pa tudi škofovsko posvečenje in z njim oblast posvečevati nove duhovnike, da tako daritev in duhovništvo v sveti Cerkvi ne prenehata in da obdrži do sodnega dne veljavo Gospodova obljuba: „Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta“ (Mt 28, 20).

„Moji dragulji? Tukaj so!“

Dobil sem se pred dnevi z gručo tulleh dijakov. Vreščali so pesem, o kattere besedah je bolje molčati. Na koncu vsake kitice je nastal molk... med katerim je vsakokrat eden od njih kakor obseden zakričal:

„Kje je bolje kakor v družini?“

In tedaj je vsa gruča odgovorila z glušečim glasom:

„Povsod drugje.“

Mimoidoči so gledali... se smejali...

„Bedaki!“... so rekali nekateri.

Zares, prizor je bil precej odiozen.

*

Zakaj družina je formula sreče, izšla iz samega božjega srca.

V raju ima Adam vse potrebno, da je lahko srečen.

In ni srečen.

Zakaj ne? Ker je sam.

Tedaj mu da Bog družico.

Iz te zveze se bodo rodili otroci, iz katerih morajo starši polagoma izoblikovati moža... ženo, ki se bosta borila z bodočnostjo.

Na starost bodo starše obdajali in jim pomagali mladi. In njih smrt, ki jo bo milo zibala ljubezen tistih, katerim

Od tistih velikih početkov dalje so apostoli in njih nasledniki v duhovništvu obhajali ono čisto daritev, navedano po preroku Malahiji, ki se daruje Bogu med vsemi narodi zemlje, od vzhoda do zahoda, na vseh krajih sveta, ob vseh urah, podnevi in ponoči in se bo tako nadaljevalo do konca sveta.

AIOJZIJ KOŠMERLJ, Argentina

so dali življenje, bo kakor sanje po dobro opravljenem dnevnem delu.

To je družina, kakor jo je ustvaril Bog.

Je in bo še vedno skoro kakor spet zgrajeni raj.

*

Ta ustanova je odgovarjala vsem telesnim in duševnim potrebam človekovim.

Bila je neizogibno potrebna otroku, ki potrebuje vsega in vseh.

Nujno potrebna neizkušeni mladini, izpostavljeni vrtnem življenja in na križišču toliko poti.

Nujno potrebna zrelemu človeku v borbi s težavami življenja... spletkami, prevarami in čigar počitek je v tem, da najde zvečer mir in nežnost svojega doma.

Nujno potrebna starcu, ki si sam ne zadošča.

„Kadar je človek star, je vedno v zini,“ mi je pravil neki vernik.

Da... Ker je bil sam. Drugače bi mogoče imel roke svojih vnukov, ki bi mu objemale vrat, ki bi mu grele srce.

*

Dobro, kaj je naredil sedanji svet iz te idealne družine, iz te mojstrovine?

Ta svet, ki ga je Kristus preklel, usmerja kar naprej svoje napade proti družini.

Otrok je postal groza za mnoge mlade zakone, ki mislijo, da uživajo življenje...

„Bomo kasneje videli!“...

Zato temu otroku ovirajo pot. In kadar hoče kljub vsemu priti na svet, da... ga odpravijo!

Koliko tihih zločinov je bilo zagre-

šenih proti temu bitju brez obrambe, ki ga je Jezus ljubil.

Živali s silo branijo svoj zarod...

Toda človeška mati ubija svojega, ker ji je v nadlego...

Je grozno!...

*

In kadar dovolijo temu otroku rasti, mnogokrat v svoji družini ne najde zgleada, do katerega ima pravico.

Duhovnik pravi otroku: „Moli... Hodi k maši... Izpolni velikonočno dolžnost“...

Otrok opazuje očeta in mater, ki delata, kot da vsega tega ne poznata...

Dodajte literaturo, gledališče... kino... ki si upa danes predstavljati najgrše prizore... objava zločinov, ki prikazujejo otroke zločince kot zanimive dečke. A predvsem je razporoka tista, ki med očetom in materjo uniči otroka.

Med neko mašo s prvim obhajilom sem jaz pobiral denar. Na odličnem mestu sem zapazil mater z njenim drugim možem. In v ozadju svetišča blizu vrat v kotu sem videl naslonjenega na steno otrokovega očeta...

Jokal je...

*

O, da bi se mogla zavesti bodoča generacija porušenja, ki ji grozi, in nujnosti po zopetni zgraditvi tistih poštenih družin, katerim je Francija dolgovala svojo veličino in svoj svetovni ugled.

Nekega dne je mati Grakhov dobila obisk rimskih patricijk.

Pokrite so bile z dragulji in so se začudile, ko so ugledale preprosto obleko slavne gospé.

„Mogoče smo radovedne, a vaš mož vam gotovo podari mnogo lepih draguljev!... Bi bilo neolikano, ko bi vas prosile, da nam jih pokažete?...”

NAŠIM MAKABEJCEM

Na domovine klic odšli ste v boj
Prijeli ste za meč pravice,
da z njim očuvali ste nas krivice,
ki jo sovrag je trosil vsepovsod.

Domove naše varovali ste nam hrabro.
Trpljenje mater, otroški jok in čast
sestrà
nam vlivalo poguma je, brezmejno moč
duhá.

Nikdar klonili niste, heroji slavni,
mrtvi —

Umrli ste za domovino svojo.
Očetov vero čuvali ste zvesto,
v trepetu, kot za ljubljeno nevesto.
Največjo žrtev ste nam dali v dar.

Končali vsi ste slavno, junaka vredno.
Čemu za Vami bi jokali, žalovali?
V svetišča naša smo se tihi zbrali
v molitvi k Bogu, za Vaš dušni mir.

Junaki mrtvi, Vi živite z nami!
Vaš zgled nam kot svetilnik bo na
morju,
ki nam bo kazal svetlo pot k obzorju,
kjer boste vstali vsi, v veličastvu.
slavi!

Nada Černetič, USA

Mati Grakhov se je brez besede priklonila, odšla v svoje sobane in se vrnila z rokami, oprtimi na svoja dva sinova:

„Moji dragulji? Tukaj so!“

Bila je poganka...

Torej ti, kristjanka!...

PIERRE L'ERMITE

Prevedel Tomaž Kralj



Evangelij po svetem Luku

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

JONOVO ZNAMENJE IN ZDRAVO OKO

Po simpatičnem intermezzu z ženo, ki je čestitala Jezusu in njegovi materi, je Gospod zavrnil še tiste farizeje, ki so od njega zahtevali znamenje z neba (Lk 11, 16; prim. ves prejšnji članek):

Ko so se pa zbirale množice, je začel govoriti: „Ta rod je hudoben rod: znamenje hoče imeti, pa se mu ne bo dalo drugo znamenje kakor znamenje Jonovo. Kakor je bil namreč Jona znamenje za Ninivljane, tako bo tudi Sin človekov za ta rod. Kraljica z Juga bo ob sodbi vstala z možmi tega rodu in jih obsodila; zakaj prišla je s konca sveta, da bi slišala modrost Salomonovo, in glejte, več kakor Salomon je tukaj. Ninivljani bodo ob sodbi vstali s tem rodom in ga obsodili; zakaj spokorili so se na propoved Jonovo, in glejte, več kakor Jona je tukaj.“

Nihče ne postavlja svetilke, ko jo prižge, na skrit kraj, in tudi ne pod mernik, ampak na svetilnik, da prihajajoči vidijo svetlobo. Svetilka tvojega telesa je tvoje oko. Kadar je tvoje oko zdravo, bo vse tvoje telo svetlo, če pa je pokvarjeno, bo tudi tvoje telo v temi. Glej torej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema! Če je torej vse tvoje telo svetlo in nobenega dela nima temnega, bo svetlo vse, kakor kadar te obseva svetilka s svojo svetlobo“ (Lk 11, 29-36; prim. Mt 12, 38-42).

Farizeji in pismarji niso iskali znamenja zato, da bi prišli do resnice, temveč da bi Gospoda „skušali“ (Lk 11, 16). Zato jim je Jezus brez vsakih ovinkov dejal: „Ta rod je hudoben rod“. Saj drugačni tudi biti niso mogli, ko pa so se neprestano predajali vplivu hudega duha. Pri Mateju jih Gospod poleg tega naziva še „prešuštni“, to je nezvesti rod (Mt 12, 39; 16, 4); v stari zavezi so namreč razmerje med Bogom

in judovskim ljudstvom primerjali zaskonski zvezi, kateri so se pa farizeji s svojim odporom proti Jezusu izneverili.

Zato ni čudno, da je Gospod farizejem in pismarjem njih prošnjo odbil. Kar naravnost jim je povedal, da se jim ne bo dalo nobeno znamenje z neba. Saj ga tudi ne potrebujejo ne; kajti v Jezusu samem imajo znamenje, ki jim mora zadoščati. Gospod to imenuje znamenje Jonovo: „Kakor je bil namreč Jona zna-

menje za Ninivljane, tako bo tudi Sin človekov za ta rod.“ Ker Jezus nič določnega ne pove (kot je to storil pri Mt 12, 40), v kakšnem oziru je bil Jona podobno znamenje kot Gospod sam, moramo njegove besede zelo na široko vzeti.

Za Ninivljane je bil Jona znamenje po vsem, kar se je z njim zgodilo in kar so od njega videli in slišali; to se pravi, bil je znamenje po svojem božjem poslanstvu, po čudoviti rešitvi iz smrti in no pridiganju pokore. V tem vseobsegajočem smislu je bil tudi Jezus znamenje za svoje sodobnike: Kakor je bil prerok Jona od Boga poslan k Ninivljanom, tako je bil tudi Jezus poslan k izvoljenemu ljudstvu, le da je Jezus to svoje poslanstvo tudi s čudeži izpričal, česar Jona ni storil. In kot je bil Jona čudežno rešen smrti, tako tudi Jezus: „Kakor je bil namreč Jona v trebuhu velike ribe tri dni in tri noči, tako bo Sin človekov v osrčju zemlje tri dni in tri noči“ (Mt 12, 40; „dan in noč“ gr. „nighthémeron. pomeni civilni dan 24 ur ali njega del). še več! Kot Jona je tudi Jezus oznanjal sodbo božjo in točno tako kot tedaj, naj bi tudi Jezusova pridiga ne prinesla sodbe, temveč milost božjo in odpuščenje kazni. Tako vsestransko je bil Jezus podoben Jonu kot znamenje za svoj čas. Zato se Judom ne bo dalo nobeno drugo znamenje, kajti v tem je že vse vključeno.

Kot dokaz, da bi to znamenje Judom moralo zadostovati, Jezus navede dva zgleda iz preteklosti, kraljico z Juga in Ninivljane.

Kraljica z Juga, to je iz Sabe v jugovzhodni Arabiji (prim. 3 Kralj 10, 1-13; 2 Par 9, 1-22), je naredila dolgo pot, da bi slišala modrost Salomona, ki je koncem koncev bil navaden smrtnik. Prav tako so Ninivljani, ki so bili pogani, verovali Jonu, ki je

bil zanje tujec, ko jim je oznanil porušenje mesta (Jon 3, 5). Jezus pa je bil veliko večji kot Salomon in veliko večji kot Jona! Zato bi Judje toliko lažje prepoznali Jezusovo modrost in sprejeli njegov nauk. Ker tega niso storili, se upravičeno lahko reče, da je bila kriva njihova hudobna volja. Če bi namreč imeli dobro voljo, bi jim zadostoval celo manjša znamenja, kot je Salomon zadostoval kraljici z Juga in Jona Ninivljanom. Judom pa niti Jezus ni bil dovolj veliko znamenje! Zato bodo na dan sodbe božje Ninivljani in pa kraljica z Juga pričali proti njim in jih obsodili.

Farizeji in pismarji so gospoda prav dobro razumeli, kaj jim je hotel povedati z Jonovim znamenjem. Ko je bil Jezus položen v grob, so šli k Pilatu s prošnjo, naj zastraži grob, ker je „oni zapeljivec, ko je bil še živ, rekel: ‘Čez tri dni bom vstal’“ (Mt 27, 63). Tako so zavrgli tudi Jonovo znamenje, čeprav je bilo tako jasno in prepričljivo.

Kako vendar je bilo to mogoče?

*

S primerom o luči in očesu nam Jezus razloži to žalostno skrivnost:

Da kdo lahko vidi, je pač potrebna svetilka, ki mora biti prižgana in postavljena na primeren prostor, odkoder dobro razsvetljuje vso okolico. Vendar to samo zase še ni zadosti. Tej svetilki od zunaj se mora pridružiti še svetilka od znotraj, ki je človekovo oko. Oko je namreč kakor svetilka, ki razsvetljuje telo, da se more prav gibati in prav uporabljati svoje ude. Seveda pa mora biti oko zdravo. Le tako bo prejemalo vase svetlobo od zunaj in celega človeka vodilo v luči. Če pa je oko pokvarjeno, mu tudi luč zunaj njega nič ne koristi. Človek z bolnim očesom je v istem položaju, kot če bi okrog njega bila tema, vse njegovo telo je tema.

Nekaj podobnega velja tudi za duhovno gledanje. Tudi za spoznanje resnice je treba dvojega. Najprej je potrebna zunanja resnica, ki se mora človeku tako predstaviti, da mu je lahko dosegljiva. Poleg tega pa je potrebna še notranja svetilka v njegovi duši, duhovna zmožnost gledanja, duhovno oko, podobno telesnemu očesu. Seveda pa mora biti tudi to duhovno oko zdravo, da lahko sprejme vase luč resnice. Če se človek resnici približa s čistim namenom in dobro voljo, bo resnico prav gotovo spoznal in ta resnica bo kot luč razsvetlila vso njegovo bit in mu omogočila, da bo prav uravnil vse svoje življenje. Če pa je duhovno oko bolno, pa človek resnice ne bo spoznal, pa naj je še tako otipljiva. Človek, ki ga vodi še tako neiskreni, hudobni nameni, bo vedno ostal v duhovni temi.

Če to primeru izpeljemo na naš slučaj, nam nove naslednje: Kdor hoče verovati v Jezusa, ne potrebuje nobenega posebnega znamenja, kakršnega so zahtevali pismarji in farizeji, ker je Jezus sam dovolj veliko znamenje; kajti luč njegovega nauka in njegovih čudežev sveti tako jasno, da jo lahko vidi vsak, kdor ima zdravo svoje notranje duhovno oko. Jezus je namreč kot svetilka, ki jo je Bog prižgal, ki pa je seveda ni postavil „na skrit kraj, in tudi ne pod mernik, ampak na svetilnik, da prihajajoči vidijo svetlobo“. Farizeji in pismarji je ne vidijo, ker je pokvarjeno njihovo notranje oko, njihova notranja luč. Namesto da bi šli k Jezusu z dobro

voljo, se dajo voditi hudobiji. Kdor pa se Jezusu približa s čistim namenom, ta je kot človek, ki z zdravim očesom pride k svetilki. Čim pride blizu, vidi, kako je ves potopljen v svetlobo. Tak more brez večje muje spoznati Jezusa kot luč sveta in tako hodi v luči „iz sijaja v sijaj“ (2 Kor 3, 18), dokler ga ta luč popolnoma ne prešine v večnem poveličanju.

Če tako razumemo primeru, imamo v njej še poleg vsega lep dokaz za teološko trditev, da milost predpostavlja naravo; kajti uči nas, da je le človek, ki je v svoji naravi nepokvarjen, najboljši pogoj za delovanje milosti po Kristusu Jezusu, ki je luč sveta. Po drugi strani pa leži skrivnost hudobije kot večna ovira, da v človeka luč ne more prodreti in ga ne obsijati (prim. Jan 3, 19-20; 5, 44).

V tem imamo pa tudi lep odgovor za moderne skeptike, ki jim nobeni dokazi niso dovolj tehtni in dovolj prepričljivi, da bi se z vero oklenili Jezusa in njegove Cerkve. Njihova hudobija je kriva, da ne vidijo svetlobe, ki jo Jezus kot luč sveta izžareva tudi v moderno temo zmot in nevere. Zato tudi njim velja Gospodov opomin: „Svetilka Tvojega telesa je Tvoje oko. Kadar je Tvoje oko zdravo bo vse tvoje telo svetlo, če pa je pokvarjeno, bo tudi tvoje telo v temi. Glej torej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema! Če je torej vse tvoje telo svetlo in nobenega dela nima temnega, bo svetlo vse, kakor kadar te obseva svetilka s svojo svetlobo.“



Klančarjeve tri

Lindi je bila tisto jutro izredno dobre volje. Razvajeno dekletce je neprenehoma vrtele svoj jeziček. Ko je videla, da si mama pripravlja zajtrk, jo je razigrano vprašala:

„Ali res ne zmoreš toliko, kakor medve s staro mamo, da bi šla na božič brez zajtrka na Slemenico?“

Kmetica je otroku na ljubo odrinila posodo in šla tešć na pot.

Lindi je bila razposajena tudi še na poti. Spraševala je mamo, kaj ji bo kupila, če bo pela, ne da bi se ji glas tresel, in pravila, kako so ji druge deklice nevoščljive zaradi lepega glasu.

V nasprotju do nje je bila stara Klančarica redkobesedna. Pripravljala se je na spoved in potihoma molila za svojo snaho.

Še manj se je ljubilo govoriti kmetici. Da bi je Lindi ne motila v njenih mislih, ji je ukazala, naj molči in ima zaprta usta, da si ne bo grla prehladila.

Lindi je ubogala in tako so stopale vse tri brez besede proti Slemenici. Lindi otroško vesela, stara mati mirna in zbrana, kmetica vsak hip bolj razburjena. Niti sonce, ki se je dvignilo izza Svinje planine in ožarilo Slemenico, ji ni pregnalo temnih, težkih misli, ki so jo morile:

Po dolgih letih se je zopet bližala templu. Še pred tremi leti se ji je zdelo kaj takega nemogoče. Človek se vendar ne sme obračati po vetru kakor petelin na strehi. Le značajni ljudje nekaj veljajo. Vsa čast Tratnikovim, ki so vedno vztrajali pri svojem svetovnem nazoru in tudi med vojsko hodili v cerkev. Toda mi, ki smo se odločili za Hitlerja, moramo vztrajati sedaj in čakati, da se Führer vrne iz Argentine in osvobodi svoj narod. Omahujejo le slabiči. Zato bi se tudi ona nikakor ne smela tako lahkomišelnost odločiti za to pot. Saj je vendar možu pred odhodom obljubila, da ne bo šla nikoli več v

tempel. Res je, da gre v cerkev zgolj zaradi otroka. Toda na tak izgovor ne bo nihče dosti dal. Saj je bila pravzaprav njena dolžnost, da bi otroku sploh prepovedala peti v cerkvi. Da je morda učitelj prav njeno Lindi izbrati za petje. Kdo ve, če ni za vsem tem v ozadju župnik in je on izbral Lindi zato, da bi tudi njo spravil v svoj tempel in se potem hvalil okrog, da ima vedno več ljudi v cerkvi. Zato je pošiljal zanjo vedno nova naročila. To se ji bo sedaj v pest smejal, da mu je šla na limanice. Mož je dal življenje za svoje prepričanje in častno umrl, ona pa sedaj leze v cerkev in se izpostavlja preziru in posmehu ljudi, ker ni bila zmožna, da bi pravočasno spregledala župnikove namene. Takoj v začetku bi se morala upreti vsem župnikovim poizkusom, da jo spravi v cerkev. Upravičeno se ji bo sedaj ves svet posemhoval. Vsi od kraja bodo s prstom za njo kazali. Glejte jo kako je neznačajna! Bogoverci in nacisti ji bodo sploh hrbet obrnili in se jo počutila še bolj osamelo kakor doslej. Nihče v fari je ne bo več spoštoval. Ne eni ne drugi ji ne bodo več zaupali. Ako bi na vse to nekoliko prej pomislila, bi gotovo doma ostala in se dela v topli sobi.

A tudi sedaj je bil še čas, da se vrne. Da! Še celo zrastle bi njen ugled, ako bi se, recimo, tik pred cerkvenimi vrati ponosno zaobrnila in odšla domov ali pa v gostilni počakala na konec maše. Ko bo Lindi pela, bi šla na pred cerkvena vrata prisluškovat. Ali pa bi bilo morda še najpametnejše, da se vrne takoj, predno jo ljudje sploh opazijo.

Te in podobne misli so se podile Klančarici ves čas po glavi. Hipoma je obstala in dejala tašči:

„Meni postaja slabo, ker nisem zažrtkovala. Le pazite na otroka, da se mu ne bo kaj zgodilo. Jaz se moram vrniti.“

Lindi je v hipu spoznala in ocenila težki položaj. Krčevito se je oklenila mame in jo tako prošeče pogledala, da je šel kmetici otrokov pogled od dna srca in ondi ublažil strah in ozir do ljudi.

„Pa naj bo! Mi je že odleglo. Mraz tudi ponehuje!“ se je kmetica udala in z lažjim korakom nadaljevala pot proti Slemenici soncu in Soncu nasproti. Njene misli so bile vedno svetlejšje:

Zdaj, ko sem že tu — je spet razmišljala kmetica — mi res ne preostane drugega, kakor da grem v cerkev. Kar bo, pa bo! Wurmitzerja so žrli in ga ni bilo konec. Mene tudi ne bo. Ljudje bodo pač razumeli, da sem morala otroka popspremiti in ga hkrati hotela slišati. Sploh pa, čemu bi se bala ljudi. Moja dolžnost je, da pazim na otroka, da se mu ne bo nič zgodilo. Veliko večja sramota bi bila zame, ako bi doma ostala in bi se zato otrok zmedel in slabo zapel.

Klančarica se je ob zadnjih mislih precej umirila. Še jo je stiskala pri srcu, kadar se ji je kdo približal, a ne več toliko kot sprva. Vsakomur je seveda povedala, da gre zgolj zaradi otroka v cerkev, ker je pot nevarna, in s tem se ji je zdelo, da je bila njena čast rešena.

Najbolj se je bala, da bo pred cerkvijo veliko ljudi in ne bo mogla vsem razložiti namena svoje poti. Tudi z župnikom bi se utegnila srečati. To bi ji bilo nevarno! Ali pa bo celo Bogataj od daleč oprezoval, ko gre v cerkev, in jo takoj izključil iz nacističnih vrst.

Na srečo ljudje zaradi mraza niso postajali pred cerkvijo. Hiteli so naravnost v božji hram, kjer je bilo za spoznanje topleje, kakor zunaj, pa tudi jaslice in gospoda Pavla bi radi že skoraj videli.

Ko je Klančarica prestopila cerkveni prag, se je čutila varno. Izbrala si je prostor v bližini zadnjih vrat in se oddahnila. Najhujše je bilo že mimo. Po maši bodo ljudje itak samo o Lindi govorili in se jim bo zdelo samo po sebi razumljivo, da je tudi mama prišla z njo v cerkev. Kdo bi ob taki priložnosti ostal doma!



Oltar in pod njim grob sv. Heme v Krki na Koroškem. Oltar je iz l. 1721. Žena s tančico (vse iz marmorja) predstavlja čednost vere. — Sv. Hema je umrla l. 1045. Sv. Cerkev obhaja njea spomin ta mesec, 27. junija

Lindi se je spovedala še pred mašo. Dušebrižnik ji je naročil tako, češ da bo laže pela, če ne bo imela nobenega greha. Pri obhajilni mizi je zmolila pokoro in brž šla mami praviti:

„Le tri zdravemarije mi je dal gospod župnik za pokoro. Rekel je, naj jih izmolim zate. Jaz sem pa še eno zdravemarijo dodala, ker si me spremila v cerkev.“

„Že prav, že prav! Glej, da boš lepo pela!“ je Klančarica v novi zadregi pobožala svojo hčerko, ki je kot mlada srnica veselo odhitela na kor.

Odslej Klančarica ni imela drugega dela, kakor da je z vso pozornostjo opazovala, kdo se spoveduje in koliko časa se kdo zamudi v spovednici. Na njeno

veliko presenečenje je imela dekla prav. Še več drugih kmetic je šlo k spovedi pred mašo in med njo.

Gospod Simon je pristopil k stranskemu oltarju, kjer so bile postavljene jaslice. Tako je bil otrokom čisto blizu. Po evangelijski je govoril otrokom o pastirčkah, ki so takoj, ko so zvedeli, da se je rodil Zveličar, odhiteli Jezuščka iskati in ga res tudi našli. Tako naj bi tudi otroci sllemeniške fare vedno radi prišli k sveti maši, kjer se dan za dnem na oltarju znova rodi Jezus, Zveličar sveta, in naj bi Jezusa prejeli tudi v svetem obhajilu, da bodo njihova srčca ostala nedolžna in čista.

Nato se je župnik obrnil še k odraslim in jim ponovil nekatere misli iz polnočne pridige, med drugim besede svetega Avguština, ki pravi:

— Tudi ko bi se bil Kristus tisočkrat rodil, če se znova ne rodi v tvoji duši, se je zate zastoj rodil.

In je pojasnil dušebrižnik, da se Jezus rodi v duši pri spovedi, ko duša zablesti v posvečujoči milosti božji, in v svetem obhajilu.

Končno je gospod Simon še starše opozoril, da niti njegove niti njihove besede ne bodo dosti zalegle, ako starši ne bodo svojih otrok tudi z zgledom učili:

„Redkokdaj bodo vaši otroci prejeli Jezusovo povečano telo in še today bo njihov korak na poti k obhajilni mizi plašen in negotov, če bodo sami stopali k oltarju. Vesel in odločen pa bo njihov korak, ako bodo šli k obhajilu v spremstvu matere ali očeta.“

Tako je govoril župnik in Klančarici se je zdel njegov obraz silno slovesen. Nič več se ni čudila, da ga ljudje tako radi hodijo poslušat. Le skrb, ali bo Lindi lepo zapela, je kmetici branila, da se ni resneje zamislila v njegove besede.

Ko je dušebrižnik na zlati pateni dvignil belo hostijo in jo v imenu navzočih vernikov daroval nebeškemu Očetu, je po cerkvi zabrel srebrno čisti glasek Klančarjeve Lindi:

— Stille Nacht, heilige Nacht...

Ljudje so prisluhnili. Ljubki Lindin glasek je mehko božal njihova ušesa in

navdajal njihova srca s čustvi najčistejšega božičnega veselja. Nikomur ni bilo žal, da je šel z doma. Celo župnik se je za hip ustavil in pozorno poslušal. Lindin glas se ni prav nič tresel. Kako neki! Saj je bila mama v cerkvi. Dušebrižnik jo je že med pridigo opazil.

Nihče pa ni poslušal Lindinega petja s takimi občutki, kakor Klančarica. V prvem trenutku je kmetica občutila izredno zadovoljstvo, ki je hitro prešlo v močno ganjenje. Okrog Klančarice se je vse zamajalo. Srce ji je pričelo močnejše utripati. Zakrila si je obraz z rokami, da ne bi nihče opazil njenega ganotja. Ob poslušanju hčerkinega petja je pred njo nenadoma vstala vsa njena mladost. Tista leta, ko je tudi ona v kápelski fari z nepopisno radostjo hitela v cerkev k jaslicam, k božjemu grobu, k procesijam in k pranganju, k prvemu obhajilu in k birmi. Pred njo je vstal kakor iz groba kápelski župnik, ki ji je večkrat dal lepo podobico in ji naročal, naj bo vedno pridna. Pred njene oči je stopil škof Hefter, ki jo je pri birmi rahlo udaril na lica. Hipoma je stala ob grobu svoje matere, ki jo je zgubila prav tedaj, ko bi jo najbolj potrebovala. Čisto razločno je čula njeno prošnjo, ki ji jo je ponavljala na smrtni postelji, naj nikoli ne zapusti Boga in njegove Matere. Pozneje je nekaj časa sodelovala tudi pri cerkvenem petju. Nato pa je vedno pogosteje zahajala na ples in izostajala od nedeljske maše. Možu na ljubo je pretrgala ves stik s Cerkvijo in vedno bolj mrzila vse, kar jo je spominjalo na Boga. Le malo je manjkalo, da tudi iz Cerkve ni izstopila.

Vse preteklo življenje je bilo pred Klančarico, kakor na dlani. Zato je bila tudi primerjava med njeno mladostjo in poznejšimi leti lahka. Priznati je morala, da je bila neprimerno srečnejša tedaj, ko je svoje greške odlagala pri spovedi in s čistim srcem hitela k obhajilni mizi, kakor sedaj, ko je brez prave vere in zaupanja v Boga vso težo grehov in zablod svojega dekliskega in zakonskega življenja nosila v svojem srcu.

Klančarica bi se rada otesla ten morečih misli, da bi mogla nemoteno poslušati svojo hčer. Rada bi tudi dvignila glavo, da bi videla, kako ljudje poslušajo Lindino petje, a ni mogla. Po njenih licih so tekle debele solze. Solze ganotja in kesanja, solze prelite ob misli na lepo mladost in vse bridko razočaranje in težko trpljenje poznejših let.

Nepričakovano je kmetica začutila globoko nekje v sru glas:

— Spovej se! Spovej se na boš zopet srečna! Tudi druge kmetice so se spovedale!

Sprva je bil ta glas šibak in neodločen. Ker ga Klančarica ni takoj zavrgla, je postajal vedno močnejši in zahtevnejši:

— Spovej se! Spovej se, da se bo Kristus tudi v tebi danes znova rodil!

Kmetica vabila ni docela zavrgla. Le odložila je odločitev in se skušala raztresti. Pozorneje je prisluhnila Lindinemu petju.

Kako lepo poje njen otrok! Danes bodo vsi ljudje spoznali Lindin lepi glas. Po fari ne bodo govorili le o Pavlini, temveč tudi o njeni hčerki. Pavlina se utegne itak kmalu poročiti in bo odšla s fare. Lindi pa bo vedno ostala v fari in bo lahko še neštetokrat prepevala pri maši.

Prav nič ni bilo Klančarici žal, da je spremila Lindi v cerkev in na lastna ušesa čula njeno petje. Katera kmetica se bolje razume na petje kakor ona, ki zna vse starejše cerkvene pesmi napamet! Celu hvaležna je bila župniku in učitelju, da sta prav njeno hčerko izbrala. Kaka škoda bi bila, ako bi ostala doma, ali se vrnila, kakor je v trenutku zmedenosti nameravala! Čisto prav je, da Lindi poje. Vsako nedeljo naj poje, če hoče! Nikoli ji ne bo branila. Njen otrok je zanjo vse na svetu. Njen otrok mora biti srečen. Bolj srečen, kakor je ona! Tudi k obhajilu bo Lindi smela hoditi s staro materjo, da bo ostala čista in nedolžna.

Klančarica se je ob zadnji misli zopet vznemirila. Ali ni župnik rekel, da morajo iti otroci k obhajilu v spremstvu

matere, ne pa stare matere? Lindi je župnika slišala in gotovo tudi razumela. Saj je še preveč brihtna za svoja leta. Kaj si bo torej mislila o njej, ko bo ostala v klopi? Kako se ji bo opravičila, ko jo bo spraševala, zakaj ni šla z njo k obhajilni mizi? Ali se mar ni dosti potrudila, da sedaj tako lepo poje in si s tem zaslužila, da jo mama spremi k obhajilu? Ali ne bo to Lindina edina žalost na ta slovesni dan, da ne bo šla k obhajilni mizi v spremstvu svoje mame?

Klančarica je spet začutila v sebi glas, to pot močan in odločen:

— Spovej se! Spovej se, da ne bo šla Lindi sama k obhajilu!

To pot se je kmetica udala. Božja milost, ki se poleg nadnaravnih nagibov često posluži tudi naravnih nagibov, je omeščala in prevotila trdi oklep naruha, ki je držal v sužnosti Klančaričino dušo. V njenem sru so se po vrsti zbudile kreposti vere, ponižnosti, upanja, kesanja in ljubezni. Klančaričina duša je tako postala sposobna, da ji zakrament spovedi zopet vrne nadnaravno, božje življenje.

Kar mogoče neopazno si je kmetica obrisala solze, dvignila glavo in pogledala proti spovednici. Pravkar so se njena vrata odprla in iz nje je stopila stara Klančarica. Njen obraz je bil miren in zbran.

Nihče več ni vstopil. Klančarici je bilo jasno:

Da! Sedaj je vrsta na njej! Niti trenutka ne sme več izgubiti!

Spovedala se bo, da bo zopet srečna in bosta ob njej srečni tudi Lindi in stara mati.

Spovedala se bo, da Lindina molitev zanjo ne bo izgubljena.

Spovedala se bo, da se bo Kristus v njej znova rodil.

Spovedala se bo, da bo mogla spremiti k oltarju svojo Lindi.

Lindi je na koru prav tedaj utihnila. Njen glasek se je zgubljaval v daljavi, kakor brnenje srebrnega zvončka.

Klančarica je vstala in šla preko cerkve naravnost v spovednico.

GREGOR HRIBAR

FANTOM



DEKLETOM



NEDOVOLJENO ZNANJE IN NJEGOVE POSLEDICE

Mladost je priprava na življenjsko poklicno delo, čas ki ga je treba dobro izrabiti za učenje vsega za življenje koristnega in v družini potrebnega, ker bo večina le izbrala družinsko življenje kot svoj ideal. Poleg šolskih izpričeval se mora vsaka naučiti dobro kuhati, šivati in polno drobnih del, ki se jih je treba naučiti doma ob materi.

Čas je zlato. Gorje, če na to resnico pozabljam. Minuta enkrat izgubljena, ne vrne se nikdar nobena. Izven šole je domača družina okolje, kjer je bivati sladko za otroka, ki je nepokvarjen. Dekle, ki je vedno na ulici, po zabavah in kopališčih, ne bo nikoli dobra mati. In tako dekle se najhitreje in najlaže naveže na kakega mladiča, ki še pojma nima o življenju in pozna lažno življenjsko romantiko le iz slabih knjig. Ure sestankov so vedno daljše, sestanki vedno pogostejši. Dekle vedno bolj leze v močvirje.

Pogledjmo le, s kako nesramnostjo hodijo mnogi mladi pari okrog po ulicah, z rokami okrog vratu. Po naravi je pošteno dekle kakor roža mimoza, ki se takoj zapre vase, čim se je kdo pritakne. Sramežljivost narekuje vsaki pošteni mladenki, da si ne dovoli ničesar, pred čemer bi se morala v pošteni družbi sramovati.

Bodite nezaupne do vsakega moške-

ga. V vsakem je skrit človek, zmožen vsega. Do vsakega nezaupljive. Biti ljubeznjiv, toda le do gotove mere. Biti v razdalji. Ko ti začne kdo dvoriti, govoriti omladno sladko; prinašati darove, te zalezovati in vseh koncih, vedi, da ti preti velika nevarnost. Do greha ni več daleč. Zlasti ne dovoli, da se te kdorkoli usiljivo dotakne. Cvet je lep, dokler ni utrpan. Čim se ga dotaknemo, njegova lepota utrpí znatno škodo. Tvoje telo je tempelj božji. Nekoč boš srečala onega moža, ki ti ga je Bog od vekomaj odbral za zakonskega druga. Te ni že danes sram ob misli, da mu boš morala zreti nešetokrat v oči in mu lagati ter se pretvarjati, da si biš v mladosti poštena.

Mlad zdravnik je bil na oklicih z maturantko. Po oklicih so mu prišli povedati, da je njegova zaročenka imela nedavno znanje z nekim študentom. Zdravnik je pohitel k bivšemu zaročnikemu gimnazijskemu katehetu in ga rotil: „Povejte mi, jeli moja zaročenka res imela zveze z onim gimnazijcem? Če je tako, je ne poročim!“ Katehet se je zamislil in vprašal doktorja: „Ste bili vi vedno do deklet plemenit in nobeni nič hudega prizadeli? Govorite iskreno!“ Malo se je obotavljal in potožil: „Ne. Na univerzi sem bil enkrat do neke sošolke nepošten. Bojim se, da se ne bo mogla poročiti, če si bo njen zaročenec želel isto kot jaz, vzeti nepokvarjeno dekle v zakon.“ Katehet mu



Cisto življenje v mladosti in odločna volja ohraniti dekliško čast nedotaknjeno sta za vsako pošteno dekle najlepše jamstvo, da bo njen zakon srečen in materinska sreča popolna

je dal zlati nauk, ga vzpodbujal, naj se lepo poročita in otroke vzgajata, da se bodo že v mladosti navadili viteštva v odnosu do drugega spola. Vsak pred poroko išče poštenega dekleta, celo tisti propadli značaji, ki so sami povsod zapeljevali nedolžna dekleta.

Dekle, ki se preda valovom strasti, je kot cunjja, ob katero se vsak lahko obriše, izmozgana kot limona, ki jo vržemo na smetišče in bil bi naravnost nespameten, kdor bi tako dekle jemal v zakon.

Mnogi dobri fantje govore: „Rad bi dobil pošteno zaročenko. Poiskal jo bom, kadar bo čas, v družini, ki je poštena, verna, med dekletih, ki so rade doma pri materi, ji pomagajo pri vseh hišnih delih.“

Kako bedne so one norice, ki hitijo

na plesišča, da bi ujele ženina in kake reve oni, ki bodo morda enkrat njih žrtve. Svet rabi svetniških, potrebuje močnih mater, kakršnih nam je Slovenija dala toliko in jih daje še vedno med idealno miadino.

Ne pozabi! Nisi ustvarjena za igračo in predragoceno je tvoje srce, tvoje življenje, tvoje hrepenenje po izpolnjenem materinstvu, da bi smela v nerazsodna znanja z nebrkatimi ali odraslimi zagovorniki svobodne ljubezni, ki jim ni nič sveto, najmanj pa dekliška čast, edini neprecenljivi zaklad, ki ga nosi vsako dekle kot podobo svoje matere in nebeške matere Marije v silno krhkem in zdrobljivem oklepu svoje telesnosti. Čuvajte ta zaklad. Mislite na sv. Nežo, na sv. Marijo Goretti, ki je rešila ta svoj dekliški zaklad in spreobrnila zapeljivca.

KAREL WOLBANG CM, USA

ANDREJČEK

Lansko leto v junijski številki „Duhovnega življenja“ ste imeli priliko brati o „gospodu Froncu“ in občudovati njegovo pobožnost do presv. Rešnjega Telesa. Danes vam pa hočem prikazati preprostega starejšega fanta, ki ga je pok. „gospod Fronc“ več let vadil po potih krščanske popolnosti.

Ta fant je bil povsod poznan pod imenom Andrejček. Pravilno se je pa pisal Andrej Vehovec. Po poklicu je bil čevljar. Sicer njegova obrt za mengeško župnijo ni imela kakega posebnega pomena. Imelo pa je za župnijo pomen njegovo pobožno, res svetniško življenje. Njegov zgled je bil živa pridiga, ki je na ljudi močno vplivala.

Andrejček je imel že v mladosti hrepenenje po kreposti in notranjem življenju. Bavil se je z mislijo, da vstopi k frančiškanom. Toda prišla je velika ovira v osebi njegove matere. Stara je bila in ni mogla več delati. Kdo naj skrbi zanjo, če Andrejček odide v samostan?

Andrejček je bil v veri dobro poučen, pa je vedel, da je treba božjim zapovedim dati prednost pred evangeljskimi sveti. V četrti zapovedi pa Bog nalaga otrokom dolžnost, da v primeru potrebe poskrbijo za starše. Ostal je zato Andrejček med svetom in storil s svojim zgledom več dobrega, kot če bi živel kje skrit v samostanski tišini.

Kakor nekdanj Bog v puščavi, ko je Mojzesu pokazal vzorec za sveti šotor z besedami: „Pojdi in naredi po vzorcu!“ tako so učitelji in duhovniki kazali nanj in govorili svojim

učencem: „Andrejčka pogledjte in njegova posnemajte!“

Da bi pa le na kak način sodeloval s frančiškanskim redom in bil deležen njega duhovnih milosti, je Andrejček vstopil v III. red sv. Frančiška. Bil mu je potem vse življenje zvest. Vestno je izpolnjeval njegova pravila in navdušeno je propagiral zanj. Ker sprva v Mengšu še ni bilo tretjeredniške skupine, je moral hoditi na tretjeredne sestanke in skupščine in za praznike v precej oddaljeni Kamnik. Na mesečnih sestankih ni nikoli manjkal. Ko pa se je tretjeredniška družina organizirala tudi v Mengšu, je še bolj goreče v njej sodeloval.

Ko se je ponudila izredna prilika, da utrdi svojo vero z romanjem v Jeruzalem, je to priliko rad izrabil in obiskal v letu 1911 mesta v Sveti deželi. Brez dvoma je bilo to romanje za preprostega obrtnika velika žrtev, pa tudi izraz velike gorečnosti, saj ga je vse potovanje stalo 700 avstrijskih kron.

Kdor hrepeni po popolnosti, mora najprej porabiti vestno vse redne pripomočke, ki so nam na razpolago. Ne vemo sicer, koliko je molil vsak dan; vemo pa, da je bil vsak dan pri sv. maši in sv. obhajilu.

V cerkev je prihajal vedno sam. Na potu za družbo ni maral. Ni gledal okrog sebe in po novicah ni spraševal. Zbran je hotel vstopiti v hišo Gospodovo. Pri maši je bil vsem v zgled. Kakor je prihajal sam, tako je tudi odhajal sam s svojim Bogom v srcu. Z njim se je pogovarjal vso pot.

Ljudje so njegove navade že po-

znali, zato ga na potu niso ustavljali in zapletali v pogovor. Vedeli so, da mu to ni všeč in da jih bo kar na kratko odpravil. Sam je na pozdrave kratko odzdravljial in šel nato svojo pot.

Večkrat se posvetnjaki iz pobožnih ljudi radi ponorčujejo in na pobožnega moškega večkrat pade pikra pripomba. V Andrejčkovem primeru se to ni dogajalo. Preveč dostojanstvena je bila njegova pobožnost, da bi se je upali lotiti.

Tudi glede rabe jezika je bil nepoporen. Andrejčkova redkobesednost je bila povsod znana. Držal se je Gospodovega navodila: „Vaše besede naj bodo: da, da ali ne, ne. Kar je več, je od hudega.“

Že njegov poklic mu je mnogo pripomogel k temu, da mu ni bilo treba govoriti. Ostal je vse življenje sam in tudi gospodinjska dela razen pranja je vedno opravljal sam. Kadar so prišle stranke, je z njimi izmenjal le najpotrebnejše besede. In če so se hotele v delavnici zadržati več, kot je bilo potrebno, je začel tolči po kopitu in s tem naznačil, da je pogovora konec. Ljudem je bilo dobro znano, da pri Andrejčku ni mogoče priti do novice; prav tako ni bilo pri njem prilike za nepotrebno govorjenje, kaj šele za opravljanje in obrekovanje.

Tudi pri nakupovanju je bil nenaavadno skop z besedami. Ponižno je čakal, da je prišel na vrsto, povedal na kratko, kaj bi ral, poravnal račun in z vljudnim pozdravom odšel. O rabi besed je Andrejček torej lahko dal lahek obračun pred večnim Sodnikom.

*

Tako so Andrejčku tekla leta in z njimi sta se Andrejčku množila milost in zasluženje. Prišla je znanilka

smrti, bolezen in ga opozorila, naj se pripravi na odhod v drugi svet.

Ni se je ustrašil, saj se je vse življenje nanjo pripravljial. Umril je mirno in vdan v voljo božjo. Sorodnikov ni imel, pa je prišla naročit pogreb ženska, ki mu je stregla.

Tedaj so se pa enodušno dvignili možje in sklenili: „Andrejček mora imeti najbolj slovesen pogreb, ki je mogoč, kajti če ga je kdo zaslužil, ga je on.“

Vsa župnija se je razgibala ob novici, da je Andrejček umrl. V zraku je bilo slavnostno razpoloženje in zdelo se je, da iz njegovega telesa izžareva posebna sila in moč, ki je ljudi napolnjevala s tajinstveno radostjo. Vsi so imeli občutek, da bo Andrejčkov pogreb bolj vstajenjska procesija kot žalni pogreb. Krasiti hiš ravn niso mogli, kajti pogreb je končno le pogreb, so pa zato posnažili hiše in pometli ceste, kjer naj bi se pomikal pogrebni sprevod.

Pogreb sam je bil prava procesija slavnostno razpoloženih ljudi. Vsi so čutili isto: kako lepa je smrt Njegovih svetih. Glejte, kako umira pravični!

*

Ni bil Andrejček edini med slovenskim narodom, ki je tako živel, kot smo opisali. Naš narod jih je imel in jih še ima veliko število. Žal so njihova imena zašla v pozabo in bilo ni nikogar, ki bi jim s pisano besedo postavil spomenik, ob katerem bi se vzgledovali naši znanci.

Brskali smo po vzorih iz tujine, pa smo jih imeli dovolj doma. Andrejček je eden izmed njih.

Spoštujmo, kar je zrastlo drugod, a ne prezrimo in zaničujemo tega, kar je rodila naša s krvjo prepojena slovenska zemlja!

† Duh. svetnik Janez Klemenčič



DON KAMILO

V IZGNANSTVU

Nekega jutra je don Kamilo na svojo veliko nevoljo opazil, da je ponoči neznančeva roka napisala na zid župnišča z velikimi črkami — bile so rdeče barve in nad pol metra visoke — napis, ki je bil očitno norčevanje iz njegovega imena. Namesto DON CAMILO je bilo brati DON CAMALO, kar pomeni v genovežanskem narečju človeka, ki raztovarja ladje v pristanišču, in s tem v zvezi človeka neotesanega vedenja.

Don Kamilo se je zavedal, da je njegov ugled v resni nevarnosti. Če ljudstvo zve za novi pridevek in se ga oklene, kdo naj ga še reši pred javno sramoto? Moral bi prej ali slej prositi za premestitev. Zato je brez obotavljanja odšel na delo, da odvrne pretečo nevarnost pravočasno od sebe.

Krepko je pomočil krtačo v raztopljeno avno in začel drgniti onesnaženo steno. Toda anilinska barva je kaj muhasta. Bolj ko je drgnil po rdečih črkah, bolj porogljivo so žarele izpod apnaste beline.

Ni šlo drugače, da je vzel don Kamilo dleto v roke in z njim izpraskal posmehljivi napis. Dobrega pol dneva je zgubil ob tem delu.

Bel kot mlinar, pa poln slabe volje se je nato zatekel h Kristusu.

„Če zvem, kdo je bil nepridiprav, povem ti, Kristus, palica se bo na njem spremenila v tisoč iveri.“

„Don Kamilo, ne pretiravaj,“ ga je miril Kristus. „To so otročarije, ki ne zaslužijo tolike jeze. Poleg tega napis ne pove ničesar za tebe slabega.“

„Tako? Ali meniš, da je prav, če duhovnika primerjajo s pristaniškim delavcem najnižje vrste? Poleg tega, meni bi tak nadevek zaradi širokih ramen kar pristojal. Če se ga ljudje oprimejo, mi bo ostal za vse življenje.“

„Don Kamilo, tak križ bi bil za tvoja ramena vendarle še vedno lažji kot tisti, ki sem ga nosil jaz zate.“

Župnik ni ničesar odgovoril, toda ko je prišla noč, se je skrnil na prežo in potrepljivo čakal. Bilo je že tri zjutraj, ko je zagledal temno postavo, ki se je pripravljala, da kot prejšnjo noč okraši župnišče z zanimivim napisom. Toda ni bila še končana črka D in že je zletel nočni slikar v velikem loku na cesto, potem ko mu je don Kamilo poveznil ves vrč anilinske barve na glavo.

Ubogi Figar (mož iz Peponovega napačnega oddelka) je moral nato ostati tri dni doma. Uporabil je vsa mogoča čistilna sredstva, ki jih premore sedanja znanost, pa so še vedno ostali madeži na obrazu, kajti anilin je barva, ki se kaj nerada umakne.

Seveda se je dogodek hitro raznesel po vasi in nesrečnega Figarja je doletela nesreča, ki jo je pripravljala župniku. Ljudstvo mu je dalo nadevek „Rdeča koža“ in pri tem je ostalo.

Ni čuda, da Figar doživete sramote ni mogel ne pozabiti ne odpustiti. Neke noči se je don Kamilo vračal pozno domov. Zagrabil je za kljuko in ugotovil — prepozno seveda — da je bila položena s človeškimi ostanke.

Ne da bi za trenutek pomišljal, je drl v gostilno, kjer je upal najti krivca. Res je Figar sedel tam v družbi petih

ali šestih „tovarišev“. Brez besed je don Kamilo položil svojo onesnaženo roko Figarju na obraz in to s tako silo, da bi se celo slonu za trenutek zameglil pogled.

„Tovariši“ so bili mnenja, da je prepirl politične narave in da morajo Figarja braniti. Don Kamilo ni preostalo drugega, kot da je zgrabil klop in z njo počesal preko glav vso to rdečo družbo.

Zadovoljen, dasi nekoliko utrujen, se je vrnil domov. Pa komaj je zatisnil oči, že je počilo pod oknom, kot da bi se podiral svet. Nekdo je nastavl petardo in don Kamilo je vedel, da je bil ta nekdo Figar. Ljudje so se razburjeni dvignili iz postelj in vsa vas je postala nemirna, kajti bilo je pričakovati, da novih nasilij še ne bo konec.

*

Čez nekaj dni je bil don Kamilo klican k svojemu škofu. Škof je bil že star in sključen, zato je moral dvigniti glavo, če je hotel don Kamilo pogledati v obraz.

„Don Kamilo, bolan si in živeci so ti popustili. Nujno potrebuješ spremembe zraka. Zato te bom poslal za nekaj časa v goré. Pravkar je umrl župnik iz Rdečega konca. Dve muhi boš naenkrat ubil: do zdravja prideš in župnijo mi boš preuredil. Mislim sem tudi že na duhovnika, ki te bo nadomestoval v tvoji odsotnosti. Je don Peter, mlad gospod, ki ne bo nikomur v nadlego. Si zadovoljen z mojim načrtom, don Kamilo?“

„Tisto ravno ne, toda grem, ker mi tako ukazujete.“

„Lepo od tebe — je dejal sivolasi škof — tvoja pokorščina je tem večja, ker sprejemaš ukaz, ki ti ni po volji.“

„Monsenjur, le kako naj mi bo po volji, ko na bo ljudstvo govorilo, da sem se ustrašil in iz fare pobegnul.“

„Don Kamilo, glede tega pa bodi brez skrbi, — je odgovoril smehljaje škof — ljudstvo dobro ve, česa si zmogel. Znaš vihteti klopi, dasi se jih pravi kristjan ne poslužuje kot dokaza, kadar se s kom prička.“

*

Seveda je novica o Kamilovi premetitvi takoj prodrila med njegove vernike. Pepon je naglo sklical občinsko sejo in oznanil:

„Don Kamilo mora iti. Škof ga pošilja nekam v gore. Jutri ob treh odhaja.“

„Zelo dobro!“ so vpili navzoči. „In dali bomo razumeti ljudem — je dodal Furija — da se ne bo dobro godilo tistemu, ki bo jutri od dveh do treh stikal okoli župnišča.“

Prišla je ura odhoda, don Kamilo si je pripravil kovček in šel še enkrat govorit s Križanim.

„Žal mi je, da te ne morem vzeti s seboj,“ je vzdihoval don Kamilo.

„Nič ne maraj — ga je tolažil Kristus — tudi tako bom s teboj. Pojdi v miru!“

„Ali sem res delal take neumnosti, da me sedaj pošiljajo na mejo?“

„Da, res!“ je pritrdil Kristus.

„Torej so res vsi proti meni?“

„Tako je! Celo don Kamilo je proti tebi in obsoja tvoje početje. Srečno potuj in pazi na svoje roke!“

Vlak je prišel, don Kamilo je zasedel mesto ob oknu in ko je zginit na obzorju zvonik farne cerkve, je don Kamila zagrnila globoka žalost.

„Niti pes me ni pospremil,“ je žalostno ugotavljal. „Zelo slabo sem moral vršiti svoje dolžnosti, da sem moral tako sramotno zapustiti kraj svojega delovanja.“

Vlak se je ustavljal na vsaki postaji. Zato je bilo naravno, da se ustavi tudi v Gozdčiču, naselju, ki je štelo stiri hiše in bilo šest kilometrov od don Kamilove vasi.

Nenadoma je začutil, da ga je nekdo porinil k oknu in pogled, ki se mu je nudil, je bil povsem nenavaden. Samotna postaja je bila polna ljudi in ti ljudje so bili njegovi verniki, ki so se iz strahu pred Peponovimi pretepači prišli posloviti od svojega župnika na ta osamljeni kraj.

Cvetke so deževale na don Kamila, med tem ko mu je verno ljudstvo vzklalo in ga pozdravljalo z robci. Močne

moške roke so mu med tem polnile oddelek z najrazličnejšimi zaboji. V njih so bile steklenice, prekažene gnjati, sveže spečen kruh, celi kupi jaje in še več: v kletkah so se nemirno prestopale kokoši in goske.

Don Kamilo je bil srečen; toda ena bolečina mu je ostala: „Narod me ljubi, toda oni drugi me sovražijo iz srca. Ni jim bilo dovolj, da so dosegli od škofa mojo prestavitvev; hoteli so mi zagreniti tudi moj odhod, pa so preprečili vsako slovo.“

Pol ure nato se je vlak ustavil v Ravnem gozdu, ki je bila zadnja postaja don Kamilovega okraja. Nekdo ga je poklical k oknu in tam je stal župan Pepon z vsem občinskim svetom.

„Gospod župnik — je začel svoj nagovor — smatrali smo za primerno, da vas pozdravimo, predno zapustite ozemlje okraja, ki mu mi načeljujemo. Želimo vam skorajšnje okrevanje in čim prejšnjo vrnitev v našo vas, da nadaljujete s svojim duhovnim poslanstvom v blagor nas vseh.“

Pri tem se je župan globoko sklonil in spoštljivo odkril. Tudi don Kamilo, si je snel klobuk z glave in še dolgo mahal z njim, še tudi potem ko so mu župan in občinski svetovalec izginili izpred oči.

*

Med tem je Kamilova fara dobila novega dušnega pastirja. Bil je še mlad in zelo finega vedenja, izbranih besedi in poln velikosežnih načrtov.

Dasi je vedel, da je prišel le začasno, je vendarle sklenil, da uvede nekatere spremembe. Ne bomo mu tega zamerili, saj celo gost, ki prenoči v hotelski sobi, premakne stol, ki je bil na desni strani mize na levo in premakne mizo iz enega kota v drugega, kajti vsakdo izmed nas ima svoj lepotni čut in po svoje dojema barve in predmete, tako da bi trpel v duši, če ne bi upostavljal ravnovesja, ki je bilo po njegovem mnenju razdrto in uničeno.

Tako je mladi duhovnik že prvo nedeljo smatral za potrebno, da prestavi veliki svečnik, ki je do takrat vedno stal

na levi strani oltarja na desno stran in sicer pod podobo neke svetnice, ki je preje ni bilo v cerkvi.

Verniki so se zbrali polnoštevilno, kajti vsi so želeli spoznati novega gospoda. Tudi župan Pepon je prišel z vso svojo skupino in se postavil v prvo vrsto.

„Si opazil?“ je Furija pokazal na prestavljeni svečnik.

Župan Pepon je samo nekaj med zobmi zamrmral, toda videlo se je, da je nemiren in da mu zadeva ni všeč.

Po evangeliju se je novi dušni pastir približal obhajilni mizi, da spregovori svojo pridigo. Tedaj Pepon že ni več vzdržal. Stopil je naravnost k svečniku, ga krepko zagrabil in prenesel na prejšnje mesto. Nato se je vrnil k svojim, se široko vstopil in se s prekrižanimi rokami zazrl duhovniku v oči.

„Zelo dobro!“ je šlo mrmranje med ljudstvom. Celo „reakcionarji“ so se pridružili splošnemu odobravanju.

Dušebrižnik, ki je bil priča nenavadnemu prizoru, je pobledele in z odprtimi ustmi strmela na množico. Nato je jecljaje izdaval iz sebe nekaj besed, ki naj bi bile pridiga in se vrnil k oltarju.

Po službi božji ga je Pepon počakal na cerkvenem dvorišču. Pridružili so se mu vsi, ki so bili v cerkvi. Videlo se je, da so nevoljni.

„Rad bi vedel, don... don, ne vem, kako se pišete,“ je začel Pepon svoj razgovor, „kdo je tisti novi obraz, ki ste ga obesili na steber na desni strani oltarja?“

„Sveta Rita iz Kasije,“ je zajecjal duhovnik.

„Pri nas nima sveta Rita kaj iskati,“ je odločno izjavil rdeči župan. „Hočemo, da stvari ostanejo, kot so bile.“

Dušebrižnik je ugovarjal. „Menim, da imam pravico...“ toda Pepon ga ni pustil končati stavka. „Tako? Vi tako menite. Potem govorimo naravnost! Taki duhovniki kot ste vi, pri nas nimajo kaj iskati!“

Duhovniku je začel pohajati dih.

„Res ne vem, v čem sem se pravzaprav pregrešil.“

„Ne veste? Vam bom pa jaz povedal,“ je Pepon povzdignil svoj glas. „Vi ste ravnali nezakonito. Hoteli ste spremeniti stvari, ki jih je zakoniti župnik uvedel tukaj z našim odobrenjem.“

„Zelo dobro!“ je pritegnila množica, vključno „reakcionarji“.

Duhovnik se je skušal nasmehiniti.

„Če ni hujšega, bomo pač stvari uredili, kot so bile prej. S tem je zadeva končana. Kaj se vam zdi?“

„Še daleč ne!“ je vpil Pepon, se razkoračil, položil roke v bok in si potisnil klobuk globoko nazaj.

„In zakaj ne, če se sme vedeti?“

Pepon se že ni znal več obvladati.

„Ha, zakaj? Zato ker če vam dam klobuto boste zleteli najmanj petnajst metrov daleč; nasprotno če jo pa priznažem pravemu župniku, se za centimeter ne bo premaknil.“

Seveda je Pepon zamolčal važno podrobnost: če bi prisolil don Kamilu le eno klobuto, bi jih dobil nazaj deset. Toda tudi brez te podrobnosti so vsi razumeli, kaj je hotel povedati. Vsi razen dušebrižnika, ki ga je prestrašeno gledal.

„Oprostite, toda zakaj me hočete pravzaprav udariti?“ je vprašal.

Peponu je pošla potrpežljivost.

„Le kdo vas hoče udariti. Ali bi tudi vi radi podvalili strankam levice podle namene? Hotel sem samo s pomočjo primere razložiti, kako mnenje imamo o vas. Da bi pa položil roko na vajenca za župnika, mi pa še na misel ne hodi!“

Duhovnik se je ob teh besedah silovito razburil. „Vajenec ali nevajenec,“ je kričal z visokim glasom, „prišel sem po nalogu cerkvene oblasti in ostanem tukaj, dokler me ne odpokliče. V tej hiši ukazujem jaz. Zato bo sv. Rita ostala, kjer je in kar tiče svečnika, glejte, kaj bom storil!“

Vstopil je v cerkev, zagrabil svečnik, ki je bil težji kot on sam, ga mukoma premaknil in končno privlekel do nove podobe. Zmagoslavno se je obrnil

k ljudstvu, ki je nemo sledilo duhovnikovemu ravnanju in vzkliknil: „Red je upostavljen!“

„Prav!“ je jezno odgovarjal Pepon. „Ljudstvo bo odločilo. Vsi za menoj pred občinsko hišo!“

Množica se je zazibala v gibanju. Ljudje so vpili, grozili in vihteli palice. Na čelu je šel župan. Povzpel se je na balkon in zaklical zbrani množici:

„Tovariši! Državljanji! Danes smo žaljeni v našem dostojanstvu svobodnih ljudi. Ne bomo rabili sile, toda uporabili bomo vsa zakonita sredstva, da zmagamo. Predlagam, da imenujete izmed svoje srede zastopstvo mož, ki ga bom popeljal pred cerkveno oblast, da ji na demokratičen način predložim vaše zahteve.“

„Tako je prav!“ je zatulila množica. „Naj živi župan Pepon!“

*

„Prevzvišeni,“ je čez nekaj dni začel svoj nagovor župan Pepon, „poslali ste nam duhovnika, ki ni vreden izročil naše vasi.“

Škof ga je začudeno pogledal.

„Kaj pa je hudega storil?“

Pepon je zakrillil z rokama: „Saj to je tisto; nič ni storil. To ni duhovnik za nas; za kakšen oratorij bi bil kot nalašč, toda pri nas ne velja nič. Kajti dejstvo je, da zahtevajo tudi oči svoje in v stvareh vere se dogaja isto kot pri zdravniku: če je simpatičen, vpliva že samo s svojo pojavo in viiva zaupanje.“

Stari škof je globoko zavzdihnil.

„Razumem, razumem, dragi sinovi. Toda moram istočasno ugovarjati: imeli ste župnika, bil je velik kot zvonik, pa ste me prišli prositi, naj ga odstranim.“

Peponu se je obraz pomračil.

„Res je, toda mi smo ga prišli tožiti kot človeka in ne kot duhovnika. Kot človek se je diktatorsko vedel in nas izzival.“

„Vem, vse vem,“ je miril škof. „Prav zato sem ga poslal drugam. Spoznal sem, da je don Kamilo primer nepoštenega človeka.“

„Trenutek, prosim,“ se je vmešal

Furija. „Nikdar nismo trdili, da bi bil nepošten.“

„Če ni nepošten, je pa vsaj nevreden duhovnik, ker...“ je skušal škof uveljaviti svoje mnenje.

„Oprostite,“ ga je prekinil Pepon, „tudi to ni res. Nikdar nismo rekli, da kot duhovnik ni vršil svojih dolžnosti. Govorili smo o človeških napakah.“

„Ki pa se ne dajo ločiti od duhovnika,“ je nadaljeval škof. „In prav zato ker je don Kamilo kot človek postal nevaren za svojega bližnjega, sem se odločil, da ga dokončno prestavim. Pustili ga bomo tam sredi ovac v Rdečem griču. Če ga bomo sploh pustili, da še naprej vrši svojo duhovniško službo. Nagibam se k temu, da ga suspendiram od opravljanja duhovniških opravil.“

Pepon se je obrnil k svojim spremljevalcem in z njimi izmenjal nekaj besed. „Monsenjur,“ je dejal s pridušenim glasom, dasi se je videlo, da se je s silo zadrževal, da ni zakričal, „vi ga lahko kaznujete, kajti oblast imate nad njim, toda opozoriti vas moram, da nihče od nas ne bo šel več v cerkev, dokler se ne vrne titularni župnik v vas.“

Škof je široko odprl oči.

„Otroci moji, ali se zavedate, kaj ste sedaj izrekli? Silo hočete storiti vaščanom, da ne bodo hodili v cerkev. To je težak greh pred Bogom.“

„Ne, prevzvišeni,“ je razložil Pepon, „ne bomo delali nasilja, kajti ne bo ga treba. Poznam ljudi in vem, da bodo vsi prostovoljno, iz protesta, ostali doma. To je demokratičen način kako priti do pravice. Mi in samo mi smo upravičeni soditi, če je don Kamilo za nas primeren ali ne, saj je med nami že dvajset let.“

„Vox populi — vox Dei — ljudski glas, božji glas,“ je zavzdihnil stari škof. „Naj se zgodi božja volja. Imejte tega slabega človeka, če ga že hočete imeti. Toda ne pridite več k meni s pritožbami, da je neznosen.“

Pepon se je zasmeljal.

„Don Kamilove vragolije nas ne vznemirjajo. So del našega življenja. Če

smo zadnjič prišli k vam, je bilo zato, da smo ga rešili maščevanja „Rdeče kože“, kajti bil je odločen vreči mu bombo v glavo.“

„Rdeča koža“ si ti!“ je užaljeno odvrnil Figar, katerega je don Kamilo z anilinsko barvo oblik in mu stresel prah s klopi na glavo. „Nisem metal bomb na njegovo glavo, le majhno petardo sem razstrelil pred njegovo hišo, da serga tako opozoril, da mi ni všeč, če me čehlja s klopjo po glavi, pa čeprav je prečastiti nadžupnik.“

„Tako, torej si bil ti tisti, ki je vrgel petardo,“ je navidezno brezbrizno vprašal škof.

Figarju je postalo ob vprašanju nerodno. „Kaj hočete! Če kdo dobi klop na glavo, že ne ve dobro, kaj se potem godi z njim in okrog njega.“

„Popolnoma razumem,“ je dejal škof, ki je bil star in izkušen in je vedel, kako je treba postopati z ljudmi.

*

Deset dni nato je bil don Kamilo spet na svojem službenem mestu.

„Kako vam kaj gre?“ ga je vprašal Pepon, ko ga je srečal na poti, ki vodi iz železniške postaje v župnišče. „Kako ste kaj preživeli počitnice?“

„Dolgočasil sem se tam gori v hribih. K sreči sem imel igralne karte s seboj, pa sem si z njimi preganjal dolg čas.“

Pri teh besedah je povlekel sveženj igralnih kart iz žepa.

„Te so bile,“ je dejal, „toda sedaj zame že nimajo nobenega smisla več.“

Ob teh besedah jih je pomolil županu pod nos in jih pretrgal, kot da bi bile kruhova skorja.

„K vragu vi in vsi tisti, ki so vam omogočili povratek,“ se je Pepon jezno poslovil od njega.

*

Pogovor s Kristusom je trajal več kot uro, kajti don Kamilo je prinesel s seboj celo torbo novic. In ko je končal svoje pripovedovanje, je vprašal z narajeno brezbriznostjo:

„Kako pa je kaj šlo mojemu namestniku?“

Dobro in slabo čtivo

(HELENA MOST, PESNICA, 1884—1913)

Nemška pesnica Helena Most je imela zelo dobro mater. Skrbno jo je vzgajala z besedo in z zgledom, samo prezgodaj ji je umrla. Imel je komaj 10 let. Tedaj se je zaprla sama vase in se predala popolnemu pesimizmu — črnogledosti. Zelo slabo je vplivala nanjo tudi neka učiteljica, ki naj bi jo vzgajala. In česar ni pokvarila vzgojiteljica, to so uničile slabe knjige. V tem času je zelo veliko čitala. Samá pravi: „Čitala sem veliko, očitno in skrivaj, dovoljene in prepovedane stvari, ali bolje: dobre in strupene knjige.“ Tako čitanje je požgalo v njej vse, kar je dobrega vsadila njena mati. Izgubila je čut za božje stvari, zgubila pa je tudi ljubezen do molitve, ki jo je dobila od matere. Srce ji je bilo polno zagrejenosti in skušnjav.

„Zelo dober dečko, vljudnega vedenja, ki ni uslug vračal na ta način, da bi trgal igralne karte pred nosom tistega, ki mu je izkazal pomoč.“

„Jezus,“ je ugovarjal don Kamilo, „menim, da v mojem primeru ni govora o kaki uslugi. Poleg tega, so ljudje, ki se jim je treba zahvaliti na način, kot to delam jaz. Ali hočeš staviti z menoj, da v tem-le hipu govori župan svojim ljudem: ‘Razumete, cel sveženj igralnih kart je raztrgal z enim samim gibom, ta pasji človek!’ In pripoveduje vse to poln notranjega zadovoljstva. Staviva ali ne?“

„Kaj bi stavila,“ je z vzdihom odvrnil Kristus, „ko pa Pepon v tem trenutku dejansko to govori, kar si ti napovedal!“

Pretirano je ljubila svobodo mišljenja. Neizprosno je kritizirala vse. Nobeni stvari ni prizanesla, naj si bo sveta ali nesveta. Bog, sveto pismo, učlovečenje božjega Sina, nesmrtnost duše, vse to so bile zanjo pravljice, ki jih je treba zavreči. Helena je počelnjala te stvari, ki ji je bilo komaj 13 let, ko bi morala biti njena duša kakor dobro obdelana njiva, sprejemljiva za vse dobro in božje.

Nenadna smrt najljubše sestre je bil prvi božji klic, naj se spametuje. Ko je sestra umirala, je Helena zahtevala ošabno čudež: „Bog, če si, ozdravi jo in bom verovala vate!“ — Sestra je umrla in to jo je še bolj potrla, vdala se je še večji melanholiji. Nekaj pa je ta udarec le koristil. Streznila se je. Otresla se je pretiranega napuha. Postala je bolj umirjena. Začela je malo bolj poslušati glas vesti. Vendar ji je bilo krščanstvo zoprno.

Nekega dne je s prijateljico, ki se je norčevala iz cerkvenih obredov, radovedno stopila v katoliško cerkev. Maša se je začela. Iz ozadja je komaj mogla videti na oltar in slediti obredom. Orgle so donele. Povsod je vladala velika zbranost in mir. Naenkrat se je oglasil zvonček in takoj so vsi pokleknili. Ostala je presenečena. Zdelo se ji je lepo, ko je videla vse te ljudi pred seboj na kolenih. Spoznala je, da napolnjuje vse te ljudi ena in ista misel in isto čustvo, ki jih je upognilo na kolena. To so bili prvi

katoliški vtisi na Heleno Most. Prva sveta maša je zapustila v njej občutek privlačnosti. Milost božja se je naselila v njenem srcu in polagoma požgala plevel nevere, ki se je tam nabral.

Gospod ji je prišel na pomoč. Neka prijateljica, Poljakinja, ji je posodila katekizem. Zvečer po končanem delu je sedla na posteljo in se učila. Pred njo je vedno jasneje rasla veličastna zgradba Cerkve in tudi podoba Jezusa, ki je ustanovil Cerkev. Zdelo se ji je, kakor bi v njeno dušo prišijalo sonce.

Kasneje jo je njena prijateljica naučila moliti zdravamarijo. Prepisala si je molitev in listek vedno nosila s seboj, toda čudno, ni se je upala moliti. Nekega večera pa je slonela na oknu. Obučudovala je zvezdnato nebo in hvaležno mislila na Boga. Nenadoma je zaslišala v duši glas, ki je pozdravil Marijo: „Zdrava Marija, milosti polna.“ Marija se je približala tavajoči hčerki in hčerka jo je priznala za svojo mater. Njene negotove korake je vodila sedaj Marija sama proti Cerkvi. Velik mir in popolna sreča sta napolnili njeno dušo. Vrnila se je med svoje prijateljice. Bila je tako vesela in razigrana, da so jo prijateljice začudeno gledale. Pač niso slutile, kaj se dogaja v njeni duši.

Začela je živeti kot katoličanka. Veliko je molila, zlasti rožni venec. Zanimivo je, kako si je preskrbela prvi rožni venček. V protestantski deželi si ga ni mogla kupiti v trgovini. Prišla je do njega na originalen način. Takole pripoveduje: „Že dolgo sem želela imeti rožni venček, da bi lahko nanj molila. Toda kako priti do njega? Pogumno sem šla na delo.

Začela sem si ga izdelovati sama. S poročne obleke, ki sem jo bila podeževala po pokojni materi, sem potrgala drobne bisere in jih nanizala na nit. Ob koncu sem tudi križec sestavila iz biserov. Nepopisno sem bila vesela svojega rožnega venčka. Ponoči sem ga imela ovitega na roki in sem mirno spala. Ne bi se bala, četudi bi se podiral svet!“

Sad molitve rožnega venca je bilo odkritosrčno kesanje preteklih zmot in grehov. Želela je, da bi lahko opravila spoved in prejela sveto obhajilo. Duhovnik, ki se mu je razodela, ji je rekel, da mora dobiti očetovo pismeno dovoljenje za prestop v katoliško Cerkev, ker je bila še mladoletna. Oče se je upiral, a Helena ni hotela popustiti za nobeno ceno. Končno je dobila pismeno dovoljenje.

Dne 24. maja, na praznik Marije Pomočnice, leta 1901 je v osemnajstem letu svoje starosti prestopila v katoliško Cerkev. Dne 16. junija pa je prejela prvo sveto obhajilo.

Srečna zaradi prejetih milosti se je hotela Bogu izkazati hvaležno. Darovala bi mu rada vse svoje življenje. Skrila bi se rada za samostanskimi zidovi. Bila je nadarjena pesnica. V tem času je napisala mnogo lepih pesmi. Tako jih je ljubila, da bi jih ne dala za vse bisere sveta — z veseljem bi jih pa darovala, če bi zanje dobila skromno redovniško obleko, je rekla sama. Leta 1907 se ji je tudi ta želja izpolnila. V Speyru je vstopila v samostan k benediktinkam. V samostanu je pela slavo Bogu in svoji dobrotnici Devici Mariji vse do svoje zgodnje smrti. Marija jo je prišla iskat 4. novembra leta 1913. Bilo ji je komaj 29 let.



IZ DOMOVINE



SLOVENIJA

V „Novi Poti“, ki je glasilo Cirilmetodijskega društva slovenskih duhovnikov je bogoslovni profesor dr. Janez Janžekovič objavil v članku „Duhovnik in naš čas“ zelo zanimiva dejstva, ki postavijo na laž vse licemerske trditve rdečih oblastnikov. Ugotavlja, da so iz Sienkiewiczzevega romana „Skozi pustinjo in puščavo“ izpustili poglavje, ki namigava na obstoj Boga. Iz filma „Atila pred Rimom“ so izrezali prizor, kako papež Leon reši Rim. Celo župančiča so popravili, da bi se otroci ne spotaknili ob besedi Bog. Pravi, da bo v zgodovini odslej poleg bičanja nasilnega poseganja na umetnostna področja tudi bičanje sodobnih izbruhov nekulturnosti. V mnogih ozirih je verska svoboda zelo okrnjena. Gimnazije, ki so dale več bogoslovcev, so bile javno izpostavljene zasmehu, kakor da je za državljana kakva sramota vpisati se na šolo, ki jo vzdržuje država. Slušatelji teološke fakultete nimajo istih ugodnosti kot drugi slušatelji univerze. Kaj je verskega tiska izhajalo nekoč in kaj more danes? Predstojniki na učiteljskih so letos verne dijake ali njih starše svarili, da ne bodo pripuščeni k maturi, ali da ne bodo dobili službe, če ne bodo nehali hoditi v cerkev. — Taka je torej toliko opevana „verska svoboda“ v praksi.

Ljubljanska stolnica je obhajala letos 12. maja 250-letnico posvečenja.

Pri šmarnicah so brali letošnji maj-

nik knjigo o Mariji Pomagaj z Brezij, ker je letos 1. septembra zlati jubilej kronanja Marije Pomagaj z Brezij.

Leta 1957 bo v ljubljanski škofiji sv. birma v dekanijah Leskovec, Radovljica (desni breg Save) ter škofja Loka.

PRIMORSKE VESTI

Provincialni dom šolskih sester v Trstu. Dne 8. marca so imele šolske sestre v svojem prenovljenem provincialnem domu v Trstu nad vse lep in pomenljiv praznik. Sprejele so v svojo sredo dve mladi postulantki iz Mačkovelj: Tul Rožo in štrajn Amalijo. Obe sta izšli iz vernih krščanskih družin, ki se niso branile izročiti svojih hčerk Bogu v službo.

Pesek. Prvo nedeljo v marcu je p. frančiškan Kosič blagoslovil lep križev pot v naši cerkvi Brezmadežne na Pesku. Veseli smo, da smo bili deležni časti videti patra Kosiča, ki je nad 20 let misijonaril na Kitajskem in zadnja leta pretrpel zelo veliko od komunistične oblasti. Obsojen je bil tudi na smrt, a so se nazadnje komunisti le premislili in ga raje izgnali.

Bazovica. V Bazovici zelo dobro napreduje versko in kulturno življenje. Bazovica je izmed vseh vasi na Tržaškem in Goriškem tista, ki prejema največ izvodov Katoliškega glasa. Namreč 142. To se pozna tudi v verskem in kulturnem življenju. Tam se neprestano kaj

snuje. Sedaj so na vrsti bazoviški skavti, ki so že v začetku svojega življenja pokazali veliko delavnost in navdušenje. Izkazali so se že na bazoviškem odru z vrsto lepih prireditev. Lepo je uspel tudi „teden vzgoje“ v marcu, posvečen predvsem staršem. V lepih govorih gospe prof. Adele Mesesnelove so starši, zlasti matere, ker moških je bilo le malo, živo odobravale njene nasvete in nauke. — Drugo nedeljo v marcu pa so nastopili otroci Marijinega vrtca z lepo mladinsko igro „Izgubljeni raj“. Igro je režirala gđč. Pia Hrovatinova, ki z veliko vnemo in požrtvovalnostjo vodi Marijin vrtec. — V nedeljo, 7. aprila, pa je bazovska mladina nastopila s pretresljivo dramo „Luč ljubezni“, ki je najboljše uspela. — Bazovski skavtje so nastopili s svojo igro „Tarcizij — junak“ tudi na odru svetoivanske Marijine družbe v Trstu.

Rojan. Zadnjo nedeljo v marcu smo tudi Rojančani počastili spomin naših mater s posrečeno prireditvijo. Igrali smo „Indijo Koromandijo“, s katero so bili vsi zadovoljni. Pri igri je sodelovalo okrog 30 manjših in večjih igralcev. Ker je rojanski Marijin dom vedno premajhen za vse, smo sklenili sezidati novega. Pri tej denarni zbirki mnogi velikodušno sodelujejo. Na oljčno nedeljo so članice Marijine družbe vprizorile Sardenkovo versko igro „Mater Dolorosa“.

Nov župnik na Placuti v Gorici. Na praznik sv. Jožefa je na Placuti v Gorici g. nadškof slovesno ustoličil novega župnika frančiškana p. Jurija Donei-a ob prisotnosti p. provinciala iz Trenta, civilnih oblasti in številnih faranov. Patra Jurija poznajo naši ljudje že s Svete gore in Kostonjvice pri Gorici, kjer je bil gvardijan.

Prireditev dekliške Marijine družbe. Dramski odsek dekliške Marijine družbe je pripravil lepo uspelo igro v petih dejanjih „Vislavina odpoved“, ki so jo prvič igrali na praznik sv. Jožefa in v nedeljo 24. marca. Snov je vzeta iz poljske zgodovine 17. stoletja iz istoimenske povesti Lee Faturjeve. Igro je re-

žiral dr. Kazimir Humar, voditelj Marijine družbe. Težo igre je seveda nosila glavna igralka Vislava, ki se po hudih bojih odpove Janušu in zaklad, ki so ji ga zapustili njeni dedje uporabi v blagor domovine. Pri tem delu se izčrpa do smrti. Tudi ostali igralci, posebno Januš in simpatična Vanda so svoje vloge odlično odigrali in želi veliko odobravanja od številnega občinstva.

Materinska proslava na Placuti. SKPD je v sodelovanju z drugimi goriškiimi organizacijami pripravilo zelo posrečeno materinsko proslavo na praznik Marijinega oznanjenja. Po priložnostnem govoru je sledil nastop otrok iz slovenskega sirotišča s prizorčkom „Mamičin najlepši dan“. Po lepih deklamacijah našim materam smo silšali našo solistko Miro Brajnikovo, ki nam je občuteno zapela Schubertovo Ave Marijo in Sattnerjevo „če v sliko“ ob spremljavi mandolinističnega orkestra. Sledil je nastop dekliških krožkov z zborna deklamacijo „Romanja k Mariji“, nastop najmlajših iz Marijinega vrtca in fantovske Marijine kongregacije z zborna recitacijo „Mati od gor do morja“. Prireditev je zaključil ženski zbor SKPD, ki je pod vodstvom svojega neumornega dirigenta prof. Mirka Fileja občuteno zapel dve žalostinki.

Doberdob. Tudi v Doberdobo so na lep način proslavili dan naših mater s posrečenimi govorskimi in dramatskimi točkami. Posebno je navdušil nastop mladinskega zbora, ki je prvič nastopil v javnosti. Zaključna točka je bil prizor s palčki „Materam“. Naslednji dan, na praznik Marijinega oznanjenja, pa so prišli na vrsto fantje in dekleta, katerim je primerno spregovoril č. g. dr. Kazimir Humar iz Gorice.

Vzorni teden v Gorici. Dekliška Marijina družba je imela tudi letos svoj običajni vzorni teden od 31. marca do 7. aprila. Vodil ga je č. g. misijonar Jože Vidmar. Vsi govori so imeli namen prikazati lepo čednost ljubezni do bližnjega. Ker je bil vzorni teden namenjen

tudi goriškim dekletom in ženam, se je govorov udeleževalo res izredno veliko ljudi. Ognjevit govori neumornega g. misijonarja so udeležke zelo navdušili in upamo tudi pustili v srcih obilo dobre volje in lepih sklepov. Na tiho nedeljo je bil zaključek vzornega tedna, zjutraj s skupnim obhajilom, popoldne pa z zasključnim govorom, zahvalno pesmijo in običajnim darovanjem.

HRVATSKA

Koncem meseca januarja je umrl bivši splitski škof dr. Kvirin Bonifačič v starosti 87 let. Rodom iz Baške na otoku Krku je odločno branil pravice

hrvatskega naroda nasproti italijanske-mu okupatorju. Po letu 1945 je doživel niz najbolj nizkih napadov po časopisih in radiu na svojo osebo. Leta 1954 je zaprosil sv. stolico, da ga razreši visoke službe. Vatikan je njegovi želji ustregel in na njegovo mesto imenoval dr. Franiča. 22. avgusta 1954 se je poslovil od svojih duhovnikov in vernikov. Doživel je slovo, kot jih je Split v svoji zgodovini malo videl tako veličastnih. Umaknil se je v svoj rojstni kraj, kjer se je v molitvi pripravil na smrt. Pogreb je imel zelo mogočen. Udeležil se ga je tudi ljubljanski apostolski administrator mons. Anton Vovk, ki je zastopal slovenske katoličane.

Cerkev molka poziva

Sveti oče je rabil prvič izraz Cerkev molka v svojem božičnem nagovoru leta 1951. Hotel je opozoriti na Cerkev, ki ima zvezane roke in zaprta usta. Komunizem je po zadnji svetovni vojni silno razširil svojo oblast v Evropi in v Aziji. Milijoni katoličanov so se znašli v oblasti ljudi, ki izvajajo nad njimi pravo nasilje ali vsaj močno omejujejo njihovo versko svobodo. Z naslovom Cerkev molka označujemo torej tiste katoličane, ki so pod komunistično oblastjo za železno zaveso.

Nаш molk

O sodobnem preganjanju katoliške Cerkve se vse premalo govori. S pretirano natančnostjo časniki popisujejo različne zločine, ki se zgodijo v naši bližini ali kje daleč po svetu, trpljenje milijonov katoličanov pa je pozabljeno. Ta molk nam je v sramoto. Kdor molči o teh preganjanjih, izdaja svoje sobrate po veri, je sokriv njihovega trpljenja.

Vsi katoličani tvorimo skupno skrivnostno telo Kristusovo, zato mora biti

trpljenje nekaterih katoličanov naša skupna zadeva. Oni pišejo zgodovino Cerkve s svojo lastno krvjo in so ponosni na to. Visokošolec iz šanghaja na Kitajskem je zapisal: „Mi ne iščemo usmiljenja, ker vemo, da je naša borba skupna zadeva Cerkve. Cela Cerkev danes zmaguje ne sicer s čisto človeškimi zmagami, kjer ni prostora za križ, ampak z delom, s trpljenjem in s krvjo kitajskih kristjanov. Bratje-katoličani, ki ste razkropljeni po svetu, mi smo ponosni, da pričujemo (za Kristusa), ponosni smo, da smo prednje straže vašega upanja!“ — Koliko plemenitosti je v teh besedah in kako bi se morali sramovati svoje brezbriznosti.

Podlost preganjalcev

Med mučeništvom iz prvih časov krščanstva in med današnjim mučeništvom je velika razlika. Nekdaj so se kristjani do zadnjega trenutka svojega življenja zavedali, da trpijo zaradi svojega verskega prepričanja, zato ker nočejo darovati malikom in tako zatajiti Boga. Njihovo junaštvo je vzbujalo občudova-

nje vseh prisotnih, ki so iz njihovega vzgleda zajemali moč za lastno vztrajnost.

Danes je vse drugače. Kristjani, ki pridejo iz komunističnih ječ pred sodnika, so komaj še ljudje. Z zločinskimi metodami preganjanci uničijo v svojih žrtvah človeško osebnost, njihovo dostojanstvo. Nekdaj močni in odločni ljudje se pojavijo pred sodniki duševno uničeni kot bebci. Obtožujejo se zločinov, ki jih niso naredili in prosijo zanje milosti. Na videz delajo vse to prostovoljno. Komunisti nočejo mučencev, ki bi dajali moralno oporo drugim katoličanom in vzbujali spoštovanje v nasprotnikih. Potrebujemo žrtev, ki so komaj še sence pravih ljudi, ki lahko vzbujajo samo še sočutje.

Žrtev današnjih mučencev ni prav nič manjša kot je bila nekdanj. V marsikaterem oziru je celo večja. Kristjan, ki gre v komunistični zapor ali koncentracijsko taborišče, dobro ve, kaj ga čaka in zaradi svojega verskega prepričanja že vnaprej sprejme vse trpljenje.

Komunistična taktika

Teško je reči, zakaj komunistična taktika uporablja nešteto različnih načinov pri preganjanju kristjanov in si ti načini dozdevno večkrat nasprotujejo. Zdi se, da hočejo ustvariti zmedo in negotovost. Nobenega dvoma ni, da hoče komunisti uničiti vsako vero, včasih komunisti to očitno priznajo, včasih pa prikrivajo. Često se dogaja, da na vso moč poudarjajo versko svobodo in sicer prav takrat, ko delajo z vsemi silami, da bi zatrli vero v Boga. V enem kraju zapirajo cerkve, v drugem jih obnavljajo. Namen ostane vedno isti, samo taktika je elastična in se menjava po potrebi.

Priljubljeno geslo komunizma je, da se morajo ljudje otresti jarma Cerkve,

ker je Cerkve povezana s kapitalisti, je sovražnica ljudstva in domovine. Zato komunistem snuje narodne cerkve, organizira patriotične duhovnike, ki so bolj poslušni državni oblasti kot pa cerkveni. Komunisti se vtihotapijo v vsa področja cerkvenega življenja in ga polagoma razkrajajo. Kjer vidijo, da bi bil direkten napad brezuspešen, tam gredo po ovinkih. Nič jih ne moti, da ljudje še hodijo k bogoslužnim opravilom, če so le preprečili krščansko vzgojo mladine in delovanje katoliških organizacij.

Komunisti se posebno trudijo, da bi povzročili spore med duhovniki in zlasti, da bi ocepili duhovnike od njihovih škofov in svetega očeta. Ta taktika dokazuje, da komunisti dobro poznajo, kako je zgrajena katoliška Cerkve. — „Zapusti Cerkve in mi ti pustimo tvojega Boga!“ tako radi govorijo moderni preganjanci. Zanje sta Cerkve in Kristus eno in isto. Če se jim posreči zatreti Cerkve, ki je varuhinja resnice, bodo prav, gotovo lahko vpeljali brezboštvo.

Vztrajnost katoličanov

Kaj se dogaja s katoličani v tem labirintu zank in nevarnosti? — Katoličani vztrajajo in ostajajo zvesti svoji Cerkvi. Kitajski kristjani navadno takole naročajo evropskim misijonarjem, ko morajo zapustiti Kitajsko: „Mi ostanemo in vi veste, kaj nas čaka. Povejte svetemu očetu, da mu bomo ostali zvesti, čeprav bi morali zato umreti.“ — Bog očitno na svoj način bedi nad Cerkvijo in jo ohranja. Cerkve je stalno preganjana in stalno zmaguje. Sveti Hilarij govori o Cerkvi, da cvete takrat, ko je preganjana, zmaguje, ko je zatirana, ostane živa, ko se zdi, da je uničena. — Kristus ni obljubil Cerkvi, da jo bo obvaroval trpljenja velikega petka, pač pa končno zmago. „Zaupajte, jaz

1. februarja t. l. je prevz. g. škof dr. Gregorij Rožman opravil obred preobleke v hiši slovenskih šolskih sester v San Lorenzo pri Rosariu (Argentina). Žal ni bilo med njimi nobene Slovenke. Ob g. škofu na desni g. direktor Anton Orehar, na levi provincijal hrvaških frančiškanov v Argentini dr. Bogdan Perović



sem premagal svet," je govoril apostolom.

Cerkev se toliko ne boji udarcev, katere ji zadajajo njeni nasprotniki, mnogo bolj jo boli sodelovanje njenih otrok z nasprotniki.

Nismo mi poklicani, da bi sodili, kako velika je krivda preganjalcev. Tudi nanje prihaja Gospodova molitev: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ V Cerkvi molka so danes nešteti pogumni izpovedovalci vere: trije kardinali, 150 škofov, več tisoč duhovnikov in nešteti kristjani, ki so pripravljene tudi umreti za svojo vero. Tako se dviga v Cerkvi molka mogočna hvalnica pred Boga in istočasno prisrčna prošnja za spreobrnjenje tistih, ki so zašli.

Naša krivda

Za trpljenje Cerkve in za preganjanje smo v nekem oziru krivi vsi. Mi živimo izven železne zavese, pravimo, da smo kristjani, ali pa naše življenje ne pobija trditev naših ust, da smo kristjani? Nešteto pristašev ima materializem tudi med nami. Ali je res Bog naše najvišje upanje? Morda bi si tudi mi radi uredili lepo zgodno živ-

ljenje tu na zemlji prav tako kot tisti, ki ničesar ne pričakujejo od posmrtnosti. V koliko uresničimo v našem življenju zahteve krščanstva? Kako ogromna je razdalja med tem kar smo in tistim, kar bi morali biti? Kakšno nasprotje!

Zato moramo z občutjem krivde in zaupanja spremljati Cerkev na Kalvarijo. In kdaj bo nastopil Gospod? Čakajmo združeni z izpovedovalci vere in občudujmo njihovo zvestobo.

Naj za zaključek sledi pismo, ki bi ga morali podpisati vsi katoličani: pisali so ga kitajskim katoličanom dijaki iz Nigerije v Afriki za Božič leta 1953: „Našim dragim bratom in sestram na Kitajskem! Veliko molimo za vas. Želeli bi biti vredni našega Gospoda, kakor ste vi, če bi se okoliščine pri nas tako tragično spremenile kot so se pri vas. Vi ste naši vzorniki; vi nam dokazujete, kako morejo biti mladi katoličani močni in pogumni, če živijo po svoji veri. Zahvaljujemo se vam za ta prelepi zgled. Molite za nas, kakor tudi mi molimo za vas.“

K. G.



med Slovinci po svetu....

ARGENTINA

Na velikonočni ponedeljek 22. aprila je prevzvišeni g. škof dr. Gregorij Rožman po skoro šestmesečnem bivanju zapustil Argentino in naslednji dan srečno dospel domov v Združene države.

Zadnji dnevi njegovega bivanja v Argentini so potekali takole:

V nedeljo 14. aprila se je poslovila slovenska skupnost iz Vel. Buenos Airesa od svojega nadpastirja s posebno akademijo. Vreme je hotelo preizkusiti zvestobo Slovencev do svojega škofa, pa je odšlo vse svoje nebeške zatvornice. Slovenski rojaki pa so dokazali, da imajo prevzvišenega res radi. Kljub izredno slabemu vremenu so prišli in napolnili prostrano dvorano v jezuitskem zavodu El Salvador (Odrešenik). Najprej je g. škof, ki se je prejšnjo noč vrnil iz Bariloč, opravil popoldansko sv. mašo. Govoriti bi moral tajnik škofijske komisije za emigrante v Argentini mons. Albino Mensa, pa je v zadnjem trenutku zbolel. — V dvorani pa je g. škofa najprej pozdravil predsednik Društva Slovencev g. ing. Albin Mozetič. Ker ve, da g. škof ne more stalno ostati med nami — dasi bi mi to nad vse radi videli — je izrazil željo, da bi se vsaj spet kmalu vrnil med nas. Izrekel mu je zahvalo za vse opravljeno delo tako v imenu društva, kateremu je predsednik, kot v imenu ostalih društev in organizacij, zlasti pa v imenu slovenskih otrok, njih staršev in slovenske mladine. Sledil je koncert pevskega zbora „Gallus“, ki je od točke do točke večal slavnostno razpoloženje in navdušil občinstvo, ki je s ploskanjem izražalo svoje zadovoljstvo. Pred izvedbo Rennerjevega venčka

„Naša zemlja“, ki je vse poslušalstvo v hipu osvojil, je g. škof za slovo podal nekaj misli, ki so vredne, da jih vsak dan premišljujemo.

Škofove besede. Že sv. pismo pravi: „Gorje samemu!“ Življenjska skušnja to modrost potrjuje. Zato: držimo se skupnosti! Vsaj toliko bodimo nanjo navezani, da se bomo udeleževali njenih prireditvev. Držati se moramo svojih društev in organizacij ter brati slovenske knjige in časopise. — V vsakdanjem življenju si osvojimo geslo nedavno umrlega arhitekta Jožeta Plečnika: delo, poštenje, posvečenje. Delati moramo, toda tako, da ga mi obvladamo, ne pa da bi delo postalo naš gospodar in mi njegovi sužnji. Delati moramo pošteno. Do sedaj smo povsod imeli sloves poštenih ljudi. Ta sloves čuvajmo tudi še za bodočnost. Poštenost povsodi: pri sebi, v službi, v javnosti. Če bomo torej pri delu poštene, bo naše delo ljubo tudi Bogu in nas bo tako posvetilo.

V torek 16. aprila je blagoslovil g. škof v kapeli „Slovenske hiše“ križev pot, lično delo g. Jožeta Žirovnik. Tako Slovenci lahko molijo sedaj križev pot v lastni kapeli. — Iz kapele je g. škof šel še isto popoldne v pevsko sobo zbora „Gallus“, kjer mu je predsednik zbora g. Lovro Jan podelil častno članstvo, pevci pa zapeli nekaj lepih pesmi.

Na predzadnji dan svojega bivanja v Argentini je g. škof obiskal Slovensko vas v Lanusu. Bila je ravno velikonočna nedelja. Najprej je dal blagoslov z Najsvetejšim v začasni kapeli, nato pa šel na prostor, kjer bo stala prva slovenska cerkev, posvečena Mariji kraljici sveta. Ob njej pa bo stalo Baražovo misijonišče. Blagoslovil je temeljni kamen,

Slovenski pevski zbor „Gallus“ ob priliki poslovilne akademije prevzva ljubljanskemu škofu dr. Gregoriju Rožmanu (14. 4. 1957) Foto Kocmur



kamor so tudi zazidali listino. sestavljeno v slovenščini in španščini. V imenu društva „Slovenska vas“ je podelil njegova predsednik g. Ignacij Glinšek Prevzvišenemu diplomu častnega člana. Za njim jo je dobil tudi g. Janez Hladnik, čigar ime je tesno povezano z nastankom slovenske naselbine v Lanusu.

Blagoslov temeljnega kamna za slovensko cerkev v Lanusu je bila zadnja javna prireditev, katere se je udeležil škof dr. Rožman ob priliki letošnjega obiska v Argentini. Večer velikonočne nedelje in dopoldne velikonočnega ponedeljka je prebil v slovenskem semenišču v Adrogué. Sprejel je še nekaj obiskov, bil skupno s svojimi profesorji in bogoslovci na kosilu, nato pa zapustil prijetni Adrogué in se odpeljal na letališče v Ezeizo. Ura je bila 15.15, ko se je letalo dvignilo in zaplulo proti severni polobli.

Letošnji veliki teden je bil za slovenske rojake iz Vel. Buenos Airesa še posebno privlačen, saj so lahko prisostvovali celotnim obredom v novi slovenski kapeli. Že na veliki četrtek je prišlo veliko Slovencev; na veliki petek je bila kapela že premajhna; na veliko soboto ponoči pa je prišlo k velikonočni maši toliko ljudi, da je bilo prostrano

dvorišče polno zasedeno. Lepo je bilo videti goste skupine vernikov, ki so s prižganimi svečami sledili svetim obredom in v dolgih vrstah pristopili k sv. obhajilu. Vse obrede je ob asistenci gg. Malija Gregorja in Škrbeta Stankota opravil g. direktor Anton Orehar.

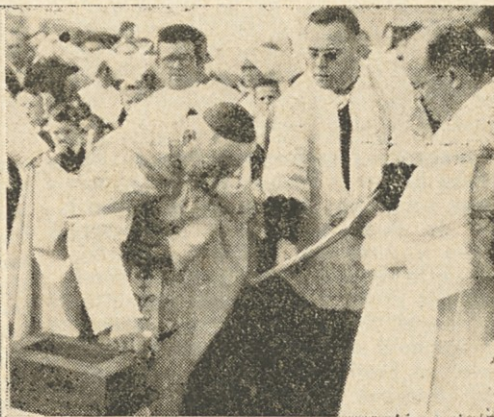
Za letošnjo veliko noč so imeli Slovenci že običajne verske obnove po svojih verskih središčih. V Floridi je trajala je tri dni in so jo vodili gg. Anton Orehar, duhovni svetnik Alojzij Košmerlj in Albin Avguštin. Tudi v Ramos Mejja jo je vodil Slovecem že dobro poznani voditelj duhovnih vaj, g. dr. Mirko Gogala, v Lanusu dekan bogoslovne fakultete dr. Ignacij Lenček, v San Martinu pa sam krajevni dušni pastir duhovni svetnik Karel Škulj. V samem mestu Buenos Airesu, v San Justu in v Berazateguiju so porabili svete ure k prvemu petku v aprilu kot duhovno obnovo za veliko noč. Prevzvišeni g. škof dr. G. Rožman pa je izbral svoj obisk v Bariločah, da je tudi nudil tamošnjim rojakom priliko za izpolnitev velikonočne dolžnosti. Imel je dva govora: enega 11. aprila zvečer in drugega pri maši na praznik žalostne Matere božje 12. aprila. Zelo rad bi bil g. škof obiskal tudi slovenske rojake v Mar dei Plati in Mira-

maru, pa mu čas ni dopuščal. Zato je rojake iz Miramara obiskal 1. in 2. junija g. poddirektor Jože Jurak in jim oskrbel velikonočno duhovno obnovo.

Večina Slovencev v Vel. Buenos Airesu je do sedaj živela na ozemlju laplajske nadškofije. Po novi razdelitvi bo pa največ Slovencev v moronski škofiji. Tudi slovenske verska središča v Ramos Mejii, San Justu in San Martinu pridejo pod Morón. Slovenska vas v Lanusu bo pripadala novoustanovljeni škofiji Lomas de Zamora, Florida in Munro s Carapachajem pa novi škofiji San Isidro. Semenišče v Adrogué pa ostane še naprej pod La Plata. Slovenci iz Miramara bodo v bodoče živeli pod škofijo Mar del Plata.

Razpis knjižnih nagrad Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu. — Kakor prejšnja leta razpisuje Slovenska kulturna akcija tudi letos knjižne nagrade v znesku 10.000 pesov (5.000, 3.000, 2.000). Ostali pogoji, sestava žirije itd. so kakor lani. — Novo je le to, da letošnje nagrade niso omejene samo na leposlovna dela (roman, povest, drama, zbirka pesmi, novel ali črtic), ampak so razširjene tudi na znanstvene razprave humanističnih ved, pa tudi na drugačne iz slovenskih domoznanskih področij, izsledke slovenskih znanstvenikov.

Rokopise je treba poslati do 31. oktobra t. l. v dveh, na stroj pisanih izvodih na naslov „Slovenska kulturna akcija“, Alvarado 350, Ramos Mejia, prov. Buenos Aires, Argentina.



Dva prizora iz zadnje javne prireditve, v Lanusu, katere se je udeležil prevz. škof dr. Rožman na letošnjo velikonočno nedeljo. Tam je visoki gost zadnji dan pred odhodom v USA opravil obrede blagoslovitve temeljnega kamna prve slovenske cerkve v Argentini in Baragovega misijonišča (Foto M. Kocmur)

Katoliška Cerkev na Angleškem

Če je bil O'Connell najbolj poznana osebnost iz političnega in parlamentarnega življenja, je bil Wieseman tisti angleški cerkveni dostojanstvenik, ki se je v največji meri odlikoval pri delu za obnovitev cerkvene organizacije na Angleškem. Bilo je to v dobi papeža Pija IX. in kraljice Viktorije; v času, ko so bili angleški katoličani maloštevilni in so le malo pomenili v javnem življenju.

Miklavž Patricij Štefan Wieseman se je rodil leta 1802 v Sevilji na španskem, kjer so živeli njegovi starši kot begunci potem, ko so zaradi verskega preganjanja zapustili Veliko Britanijo. Po smrti svojih staršev je sedemletni deček vstopil v zavod Ushau v Durhamu, od koder so ga leta 1818 poslali v Rim na novo odprti Angleški zavod, kjer je bil leta 1825 posvečen v duhovnika pod papežem Leonom XII. Napredoval je hitro in je po treh letih postal rektor Angleškega zavoda, od koder je delal za spreobrnitev svojih rojakov. V ta namen je veliko pisal in bil v stiku z oxfordskim gibanjem. Ko sta ga obiskala v Rimu dva anglikanska klerika, člana zavoda Oriel iz Oxforda, Hurrell Froude in Ivan Henrik Newman, je Wieseman sprožil zamisel o „združitvi“ obeh Cerkva: anglikanske in rimske. „Od tega dneva — piše W. — nisem več nikoli mogel izbrisati svojih misli, da je nastopila nova doba za Anglijo in temu sem se popolnoma posvetil od takrat.“ In ko je 12 let pozneje Wieseman sprejel Newmana v okrilje svete rimske Cerkve, je izjavil, da ni minil tudi en dan, da bi se ne bil zanimal za spreobrnitev angleških izobražencev, pripadnikov oxfordskega gibanja.

Leta 1840 je bil Wieseman posvečen v naslovnega škofa iz Melipotamusa in imenovan za apostolskega provikarja londonskega okrožja. Tu je vršil apo-

stolat med anglikanskimi vodilnimi osebnostmi. V teh letih se je spreobrnil tudi Newman in ta spreobrnitev, ki je bila najodločilnejša v stoletju, je potegnila za sabo veliko število posnemovalcev. Leta 1847 je šel škof Wieseman v Rim s prošnjo vseh osmih apostolskih vikarjev Anglije o obnovitvi cerkvene oblasti na otoku. Tri leta so v Rimu preučevali zadevo, predno so se odločili. Dne 29. septembra 1850, na dan sv. Mihaela Arhangela, je papež Pij IX. s pismom Universalis Ecclesiae obnovil cerkveno hierarhijo, ki se je v XVI. stol. končala s smrtjo škofa Tomaža Goldwella, ki je moral umreti v pregnanstvu. Dotedanjih 8 vikariatov je združil v eno nadškofijo — Westminster v Londonu, kateri na čelo je bil postavljen nadškof in kardinal Wieseman — in od nje odvisnih 12 škofij: Beverley, Birmingham, Clifton, Hexham, Liverpool, Newport-Menevia, Northampton, Nottingham, Plymouth, Salford, Shremsbury in Southwark. Leon XIII. je leta 1878 razdelil škofijo Beverley na dveje: Leeds in Middlesbrough. Leta 1882 je škofija Southwark prepustila del svojega ozemlja novi škofiji Portsmouth in enako sta tudi Newport in Menevia postali vsaka samostojni škofiji leta 1896 tako, da je westminsterski metropolit imel kar petnajst sufraganov. Zato je leta 1911 papež sv. Pij X. razdelil cerkveno pokrajino Westminster v tri pokrajine: Westminster, Liverpool in Birmingham s 4, 5 in 5 sufragani vsaka. Leta 1916 je Benedikt XV. povzdignil v nadškofijo Newport pod imenom Cardiff in ji dal Menevia za sufragana. Leta 1917 so ji dodelili novo škofijo Brentwood in 1924 Lancaster. Tako ima danes katoliška Cerkev na Angleškem enega kardinala, ki je navadno westminsterski nadškof in ki nosi naslov primasa in je organizi-

rana v štirih nadškofijah in 14 škofijah. Skupaj 18 škofij.

Sadovi obnove cerkvene oblasti so bili zelo lepi, kot to dokazujejo podatki, vzeti iz pastirskega lista kardinala Griffina ob priložnosti stoletnice tega dogodka. Sto tisoč katoličanov iz druge polovice XVIII. stoletja, jih je bilo že milijon leta 1850 in danes se je njih število potrojilo. V sto letih 1850—1950 se je število duhovnikov dvignilo od tisoč na šesttisoč. Število cerkev je naraslo od 694, ki jih je stalo leta 1850, na skoraj 2.900. Število redovnih hiš — ki jih je bilo 53 ženskih in samo 7 moških — se je dvignilo na 1075 in 472: to se pravi 20 oz. 70 krat več.

Z veliki denarnimi žrtvami se je število katoliških šol kot podnesorilo: 20 leta 1850 in okoli 2.000 leta 1950. V westminsterski nadškofiji (London in okolica) se je število katoliških šol povečalo še v večji meri, kajti od dvanajstih je njih število naraslo na 203, to se pravi 17 na eno.

V letih pred drugo svetovno vojno so zgradili 70 novih cerkev, kar pomeni skoraj pet cerkev na leto in s to naglico upajo graditi tudi sedaj, čim bodo odstranjene ovire s strani državnih oblasti zaradi pomanjkanja gradbenega materiala.

Jasno je, da se ima porast angleškega katoličanstva zahvaliti v prvi vrsti irski emigraciji. Vendar pa se ne sme prezreti mnogo spreobrnjenj, ko Angleži zapustijo anglikansko Cerkev in se združijo z Rimom. Med temi spreobrnjenji so osebnosti prvega reda. Med najizrednejšimi spreobrnjenji naj omenimo na tem mestu le troje imen svetovne vrednosti: Newman, Manning in Faber iz prejšnjega stoletja.

Ivan Henrik Newman (1801—1890) se je rodil v Londonu in brez vsakega predhodnega študija v šolah se je s sedemnajstimi leti vpisal na oxfordsko vseučilišče, kjer je vstopil v Trinity College, ki ga je dokončal leta 1820. Kmalu nato je dosegel, da je bil sprejet v zavod Oriel (za teologijo), ki je bil namenjen najbolj sposobnim angleškim študentom. Tu je bil leta 1824 posvečen

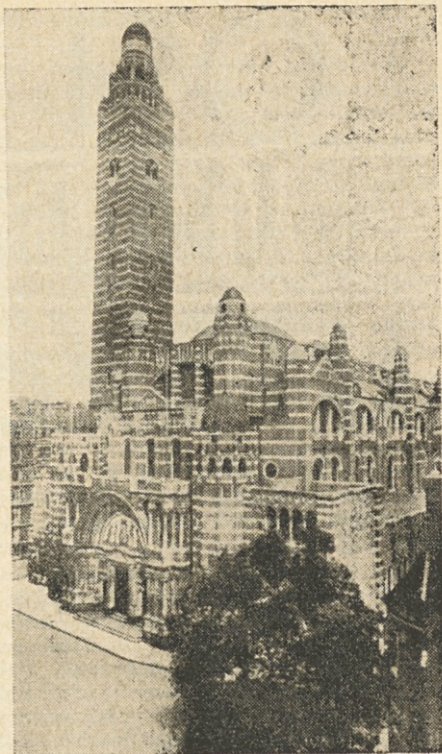
v anglikanskega duhovnika in leto dni pozneje imenovan za profesorja v zavodu. Četudi je bil v svoji zgodni mladosti naklonjen liberalnim težnjam, se je kmalu postavil proti svobodomiselnosti, ki se je vtihotapila med oxfordске anglikanske teologe. Pri tem sta mu pomagala dva njegova velika osebna prijatelja Ivan Keble in Hurrell Foude. Newman se je poglobil v učenje cerkvenih doktorjev in je začel uvajati duhovne obnove apostolata med svojimi učenci. Pri tem je prišel navzkriž z vodstvom zavoda, zaradi česar je zapustil profesuro in se podal na potovanje po Evropi, na katerem ga je spremljal Foude. Ob tej priložnosti se je v Rimu seznanil s svojim rojakom Wiesemanom in z veličastvom katoliškega obreda v Sixtinski kapeli. Ko je bil na oddihu v Monforte na Siciliji, se je začutil poklicanega za veliko nalogo spodbijanja nevere, ki se je razširjala po Angleškem. V pesnitvi Lead Kindly Light, ki jo je napisal med plovbo na poti v Marseille, moremo še danes čutiti nemir duha, ki ga je prevzemal ob tej zamisli.

V nedeljo po povratku v Anglijo, je imel Keble pridigo o „narodnem odpadništvu“, ki je bila začetek razvoja, ki so ga pozneje poznali v Angliji in po vsem svetu pod imenom oxfordsko ali traktarijansko gibanje, katerega vodstvo je padlo na Newmanova ramena zaradi njegovih izrednih sposobnosti kot pisatelj in globok mislec. Cilj tega gibanja je bila obnova narodne anglikanske Cerkve v starem sijaju, kot ga je imela v XVI. stoletju, ko je bila svobodna — tako so trdili — luteranskega vpliva po eni strani in po drugi oddaljena od „izbruhov“ Rima, katerega je Newman še vedno imel za Antikrista in dediča duha temine. Obnovo so hoteli doseči s pomočjo preučevanja cerkvenih očetov in doktorjev starega časa, v katerih se je ohranila čistost verskega nauka. Taka je bila Via media — srednja pot, ki so ji hoteli slediti v enaki razdalji tako od Rima kot Ženeve. V skladu s to zamisljo je začel Newman pisati in izdajati majhne zvezke sodobnosti (Tracts for

the Times — od tod tudi ime traktarijansko gibanje), v katere so s časom začeli pisati tudi drugi anglikanski teologi, ki so želeli dvigniti Cerkev na višino primitivnega krščanstva. Pojav teh zvezkov je bil pravi dogodek in javnost se je začela zanimati zanje in razglabljati o vnrašanjih, ki so jih ti zvezki priobčevali. V kratkem so postali zvezki znani po vsej Angliji. Poleti 1839, ko je bil Newman na višku svoje delavnosti, je doživel prvo razočaranje nad anglikanizmom, ko je — preučujoč krive nauke monofizitov — videl, da je sam monofizit.

Prvič se mu je dvignila pred očmi (to so njegove besede) prikazen Rima, ki je zasenčila njegovo anglikansko vero. Nekaj mesecev pozneje je objavil zadnji zvezek, Tract 90, v katerem se sicer v bistvu ni zoperstavil osnovam anglikanizma, a je dvignila po celi Angliji velik val ogorčenja in nasprotovanja. Vseučilišče je proglasilo njegove zvezke za krivoverske in anglikanski škof je zahteval, da prenehajo izhajati. Newman se je (1841) zatekel skupaj z nekaterimi prijatelji v samoto svojega posestva v Littlemore, kjer je začel spokorniško življenje molitve in globokega učenja. Dve leti pozneje je objavil Dnevnik, v katerem preklicuje vse svoje prejšnje napade proti Rimu in se je odpovedal svoji anglikanski župniji Svete Marije v Oxfordu; dve leti pozneje je bil sprejet v katoliško Cerkev. Vest o njegovi spreobrnitvi, ki so jo mnogi vplivni anglikanci že dalj časa predvidevali, je padla med angleške množice kot atomska bomba. Mnogo izobražencev in anglikanskih cerkvenih dostojanstvenikov je sledilo njegovemu zgledu, a velik del anglikanskih vernikov je menil, da jih je Newman, kateremu so slepo sledili, zapeljal in so začeli veliko gonjo proti njemu. Šele po mnogih letih so se duhovi pomirili, veliko po Newmanovi zaslugi, ker je blagodejno vplival s svojim vzornim življenjem.

Leta 1846 je odšel v Rim, kjer ga je kardinal Fransoni posvetil v duhovnika. Papež Pij IX. mu je pri sprejemu dal



Westminstrska katedrala v Londonu je edina zgradba te vrste na evropskem zahodu. Njena zunanost napravi precej eksotičen vtis radi rdeče opeke in sivega kamna. Nova katoliška stolnica je višja in večja od vseh največjih srednjeveških stolnic na Angleškem

dovoljenje za ustanovitev oratorija sv. Filipa Neriya v Angliji. Znova je začel pisati in v pisanju je bil pravi mojster. Vsi so občudovali njegove spise kakor Sermons on Mixed Congregations, Lectures on Anglican Difficulties, Loss and Gain (kjer je opisal svoje spreobrnjenje). Callista, Pridiga na cerkvenem zboru v Oscottu, The Second Spring izredne in genialne lepote, katere se je

Macaulay naučil na pamet in mnoge druge.

Ko je leta 1850 Pij IX. obnovil katoliško cerkveno oblast v Angliji in je del anglikancev zagnal vik in krik po vsej državi proti tej odločitvi, ki so jo smatrali za „Papal aggression“, Newman ni molčal. V svojih spisih Lectures on the Position of Catholics se je junaško postavil v bran katoliške Cerkve in je anglikanske dolžitve opisal tako humoristično, da so kmalu zgubile vsako težo v javnem mnenju. V Dublinu na Irskem je hotel ustanoviti katoliško vseučilišče (1851—8), a se mu ni posrečilo zaradi pomanjkanja proforskega zbora. Zaradi prevelikega egoizma angleških založnikov tudi ni mogel izdati angleškega prevoda sv. pisma, ki mu ga je naročil Wieseman. Pač pa je leta 1864 izdal Apologijo, ki je eden najzanimivejših literarnih del prejšnjega stoletja v Angliji.

Ko se je 1869 začel vatikanski cerkveni zbor, je bil Newman povabljen, da se ga udeleži, a je odklonil povabilo: verjetno zaradi preobilice dela. Sledil pa je z živim zanimanjem njegovemu razvoju in ko so začeli resno razglabljati o papeževi nezmotljivosti, je bil mnenja (istega mnenja je bil med drugimi tudi djakovski škof Strossmayer, hrvaški narodni buditelj), da proglasitev te dogme ni primerna v času, ko se toliko protestantov približuje katoliški Cerkvi, ker se je bal, da bi jih to odbijalo, kar je v zasebnem pismu pisal svojemu škofu. Ko pa je bil nauk o papeževi nezmotljivosti proglašen slovesno kot verska resnica, ga je l. 1874 z vso gorečnostjo branil v „Pismu norfolškemu vojvodi“ pred napadi angleškega ministrskega predsednika Gladstona, ki ga je imel za

nasprotnega zvestobi angleških podaničkov svoji kraljici.

Za svoje veliko delo je Newman končno začel prejemati priznanje. Najprej je bil ravno njegov priljubljeni Teinity College v Oxfordu, ki ga je imenoval za častnega člana. Leta 1878 je umrl Pij IX., kateremu je sledil Leon XIII., ki je že dalj časa za zanimanjem spremljal v duhu neutrudljivega Newmana in mu je ponudil kardinalski klobuk ter ga tako z eno samo potezo postavil iz sence na sonce. Novica o podelitvi kardinalskega klobuka je bila sprejeta v Angliji z velikim veseljem; čast, ki jo je papež podelil Newmanu, je protestantska Anglija smatrala tudi za svojo. Newman se je napolil v Rim, kjer je leta 1879 sprejel kardinalski klobuk in naslov kardinala diakona rimske Cerkve sv. Jurija Velabrijskega (Newman je prejel kardinalsko dostojanstvo kot navadni duhovnik, ne da bi bil škof, kar se le zelo redko pripeti). Posebej pa ga je hotel papež odlikovati z do takrat nepoznano predpravico, da se je mogel vrniti v mirno in samotarsko življenje v samoti Edgbastona, kjer je umrl leta 1890 v visoki starosti in je njegovo smrt obžalovala vsa Anglija.

Na nagrobni kamen si je dal vklesati geslo „Ex umbris et imaginibus in veritatem“, kar popolnoma odgovarja njegovi plemeniti duši in naporom njegovega življenja. 40 debelih zvezkov obsegajo njegova dela, ki so pravi klasičen biser angleške literature bodisi po obliki kot po globini misli. Njegovo kardinalsko geslo „Cor ad cor loquitur“ odkriva tajnost njegove vedno odkrite, neprisiljene in prepričljive zgovernosti. (Nadaljevanje prihodnjič)

DR. ST. A. MIKOLIČ

„Zelo je potrebno širiti pobožnost sv. rožnega venca, zato da se spremene kristjani potom premišljevanja njegovih skrivnosti in prešinjeni od molitve v nove ljudi in da bo razpršena tema krivih ver in se bo razširila luč katoliške resnice.“ (papež sv. Pij V.)

Papeževa poslanica III. skupščini Mednarodne zveze katoliške mladine. „Tretja glavna skupščina Mednarodne zveze katoliške mladine nam nudi priložnost, ki jo z iskrenim veseljem uporabljamo, da sporočimo njenim voditeljem in zastopnikom različnih dežel svoje besede spodbude in očetovskih voščil.

To izvršujemo z velikim zadoščenjem. Vi, ljubljeni mladci, namreč zastopate tukaj pred nami velikansko množico naših sinov najrazličnejših narodov, ki jih spodbujata ista vera in ista gorečnost, da se bojujejo v mladinskih katoliških organizacijah za božje zadeve, ali pa izpričujejo molče, večkrat na junaški način, svojo zvestobo do Gospoda. Vsi ti so ponos Cerkve in obenem upanje novega rodu današnjega sveta. Sicer je pa redko kak rod moral prenašati tako globoka in obširna gibanja, ki vznemirjajo narode, rušijo civilizacijo, razvnemajo strasti in ogrožajo najsvetejše npravne in verske vrednote, kakor jih prenaša današnji. Kako bi bilo potem mogoče, da bi ne imeli sočutja ob misli na toliko mladcev, ki rastejo v nemiru in dvomu in so brez vsake obrambe izpostavljeni prilizovanju lažnjihv propagand, kakor ovce brez pastirja.

Pravila njihove zveze pravilno določajo, da mora vsaka narodna organizacija in vsako njeno gibanje imeti pri svojem apostolskem delu popolno svobodo in biti pod oblastjo odgovornih pastirjev. Vendar, še bolj kot to potrebno in nujno samostojnost, ljubljeni sinovi, ljubite bratske vezi, ki vas družijo z veliko katoliško družino in s Cerkvijo same. Poživite v svojih dušah zavest, da vsi pripadate Kristusovemu telesu, ker ste njegovi udje. Obenem imejte katoliški ponos, ki je sad ljubezni in spoštovanja do naše matere svete Cerkve in enega srca se vsi prizadevajte, da boste širili njeno zveličavno delo. Gojite in razvijajte v sebi z velikodušno vneto poglobljanje v vero, spoznanje krščanske skrivnosti, ki jo večkrat izpovedujete v „Veri“. Z eno besedo: varujte kot

PO SVETU



dragocen biser evangelija življenje s Cerkvijo, ki vas vse združuje s Kristusovim namestnikom in vas varuje trošenja sil.

V času, ko se nacionalizmi nevarno množče, je ta bratska zveza katoliških mladcev, ki pa vusti vsakemu spoštovanje do njegove domovine, do njegovega rodu in civilizacije, velika tolažba za naše očetovsko srec. Ali nismo upravičeni, da gledamo v tem mogočno sredstvo, ki bo ozdravilo rane vojska, pospeševalo sporazum in pomirjenje narodov? Zlasti stoletju, ki nosi strašen znak silovitega boja proti veri, vžiga ta skupna volja mladcev vseh narodov, ki z življenjem in delom priznavajo vzvišene pravice Bogu, svetlo upanje.

Ni nobenega dvoma, da vas dosledna zvestoba dolžnostim duhovnega življenja, ki ga ne moremo nikoli dovolj priporočiti, obvezuje, da vztrajate na poti uspešnega apostolata, posvečenega vašim bratom v okolju, v katero vas je postavila Previdnost. Reči moremo tudi zdaj: „Ali ni morda sam Gospod, ki je navzoč v vsakem udu?“ Vračati svetu pogled, kakor ga je imel on, deliti z njim voljo, ki ga je spodbujala in njegovo neizmerno željo, da bi vsem dal odrešenje, to mora biti sodobno geslo tistega, ki živi v njem in po njem.“

Prpriave za drugi svetovni kongres laiškega apostolata. — Izvedenci, duhovniki in laiki, pa tudi voditelji laiškega apostolata vsega sveta zelo resno in skrbno pripravljajo drugi svetovni kongres laiškega apostolata, ki se bo začel 5. oktobra letos v Rimu. Na njem bodo razpravljali o sledečih vprašanjih:

1. Poslanstvo Cerkev. Skrivnost Cerkev in njenega poslanstva.

2. Pričakovanje današnjega sveta. Stališče sedanjega sveta do apostolskega dela svete Cerkev, ovire pri oznanjevanju evangelija; možnosti evangelija v današnjem svetu.

3. Naloge laikov: a) apostolski poklic laikov; njegovo bistvo; b) razne oblike laiškega apostolata.

4. Današnja odgovornost laikov: v Afriki, Aziji, Latinski Ameriki, Avstraliji, Severni Ameriki, v anglosaškem svetu, v Evropi, na mednarodnem področju.

5. Temeljna vzgoja laiškega apostolata: a) poživitev krščanskega življenja v današnjih laikih; b) važna vzgojna sredstva, njih pomen pri temeljni vzgoji (družina, šola, mladinske organizacije, župnijska skupnost); c) dopolnila vzgoje, apostolsko gibanje, delo.

Vsi, ki pripravljajo drugi svetovni kongres laiškega apostolata, polagajo veliko važnost na pripravo. Če té ni, nič ne pomagajo tudi najsijajnejše prošave in razprave. Vsi laiški apostoli vsega sveta morajo sodelovati. Tudi vse mednarodne katoliške organizacije je treba pritegniti k sodelovanju. Vsi, ki prirejajo kongres, prosijo molitve za njegov uspeh. Priporočajo, naj se moli ista kratka molitev kakor za prvi kongres: „Kristus, spremljaj in spodbujaj pri delu tiste, ki se boré za tvoje ime. Amen.“

Delo sv. očeta za ogrske begunce. Mons. Ferdinand Baldelli, predsednik Papeške podporné ustanove in Mednarodne dobrotelne ustanove „Caritas“, je bil en teden na Dunaju, da je uredil delo za pomoč ogrskim beguncem. Stopil je v stik s cerkvenimi in civilnimi oblastmi

ki se zanimajo za vprašanje, kako pomagati Ogerski. Obiskal je apostolskega nuncija, mons. Delle Piane; mons. Königa, dunajskega nadškofa; mons. Laszlo, apostolskega vizitatorja za begunce, doktorja Grubhoferja, podtajnika notranjega ministrstva zvezne republike in g. Beermana, zastopnika visokega komisariata združenih narodov za begunce (UNHRC) v Avstriji. Predsedoval je tudi mnogim važnim sestankom voditeljev narodnih dobrotelnih ustanov „Caritas“. Teh sestankov so se udeleževali zastopniki Belgije, Francije, Portugalske in dva zastopnika Združenih držav Severne Amerike.

Da bi vsenarodne karitativne organizacije pritegnili k delu za pomoč beguncem in njihovo delo razporedili, so na Dunaju ustanovili Mednarodni odbor katoliških dobrotelnih organizacij, ki že deluje. Svoje uradne prostore ima na Dunaju, Vahringerstrasse 22. Da bi omogočila uspešno delovanje temu odboru, je tvrdka „Stey-Fiat“ takoj dala velikodušno na razpolago prostore za skladišča, različne narodne francoske organizacije „Caritas“ pa so preskrbele osebe, ki imajo za seboj že bogate izkušnje v delu za pomoč.

PO KATOLIŠKEM SVETU

Jeruzalem postaja spet središče poskusov pravoslavne cerkev, da bi zavzela tam tiste postojanke, ki jih je imela, ko so vladali v Rusiji carji, „pokrovitelji in zaščitniki krščanstva v sveti deželi“. Ta naslov so si ruski carji pridobili v teku stoletij s spretno politiko. Po boljševiški revoluciji leta 1917 je začel vpliv Rusije v sveti deželi padati. V Moskvi so novi poglavarji pravoslavje preganjali in se za tradicije ruske pravoslavne cerkev v Palestini niso zmenili. Skoraj štirideset let je trajala ta ruska brezbriznost za sveto deželo in Jeruzalem. Stare pravoslavne postojanke v Jeruzalemu so prevzeli ruski pravoslavni škofje, ki so bili protivni sovjetski vladi v Moskvi in se tudi pozneje niso podvrgli moskovskemu patrijarhu, ko je sovjetska vlada slednjemu dopustila nekaj več svobode.

Pred povratkom našega vladike iz Stgo. de Chile v Buenos Aires: (2. 3. 1957) Od leve na desno: dušni pastir Slovencev v Santiago de Chile, nekdanji kitajski misijonar Drago Pokorn CM, salezijanec Tone Gril, Franc Fekonja, dr. Trdan Anton in trgovec iz Santiaga g. Franc Zobec



Toda to se je lansko leto temeljito spremenilo. Komunisti so začeli izvajati veliko politično ofenzivo na Bližnjem vzhodu in so v to akcijo vpregli tudi patriarha v Moskvi. Prvo potezo je moskovski patriarh izvedel v tem smislu, da je zahteval, da se ruski pravoslavni cerkvi vrne slavni ženski samostan Ein Karem. V sporu med arabskimi in židovskimi sodišči za pristojnost odločitve, je sovjetska diplomacija kmalu dosegla, da je bil samostan vrnjen redovnicam, ki so bile napovedane iz Moskve. Prvi skupini redovnic in pravoslavni duhovnikov iz Moskve je sledilo vedno več odposlancev moskovskega patriarha. Pred kratkim pa je bil imenovan za poglavarja vseh ustanov podrejenih v Jeruzalemu patriarhu zelo sposobni arhimandrit Pimen. Mož je izredno izobražen in zelo finega nastopa in obvlada vse glavne svetovne jezike.

Samostan Ein Karem je bil z denarjem sovjetske vlade obnovljen in povečan in iz Rusije so poslali še več skupin mladih redovnic. Staro rusko katedralo ob samostanu so popolnoma restavrirali in pri tem se je videlo, da niso štedili z denarjem. Katedrala je sedaj taka, kakor da bi bila na novo zgrajena. Arhi-

mandritu, ki upravlja katedralo, so poslali iz Moskve v pomoč skupino mladih duhovnikov in redovnikov. Ti se trudijo sedaj, da bi vpostavili dobre stike z ostalimi pravoslavni verskimi skupinami v Jeruzalemu. Pri tem se trudijo, da bi dosegli, da bi se ostale pravoslavne narodne skupine ali podvrge patriarhu v Moskvi, ali pa priznale tradicionalne pravice Rusije kot „pokroviteljice in zaščitnice krščanstva v sveti deželi“. V katedrali opravljajo bogoslužje z izredno vestnostjo in v nobeni drugi pravoslavni cerkvi v Jeruzalemu liturgija ni deležna toliko sijaja in natančnosti. Liturgija je mnogo pridobila s tem, da so v Moskvi obrednik skrajšali in poenotili. Edino pravoslavna cerkev v vrtu Getzemani je še v rokah pravoslavnega škofa, ki se patriarhu v Moskvi ni podvrge.

V svojih izjavah redovniki in duhovniki pravoslavni ustanov, ki so v Jeruzalemu pod vodstvom moskovskega patriarha, ne taje, da so prišli v sveto deželo zato, da obnove tradicije in uveljavijo pravice, ki jih je imela Rusija v časih carstva.

Španski škof budi socialno vest. Mons. Peter Cantero Cuadrado je izdal

izredno važno pastirsko pismo o socialnem vprašanju v Španiji. O njem razpravlja „Ecclesia“, španska uradna revija Katoliške akcije. Škof v njem poudarja potrebo oblikovanja socialne vesti v Španiji, posebno med stanovi, ki vodijo gospodarstvo, denarne zavode in kulturo.

Socialna vest ni nič drugega ko npravna vest, ki človeka spodbuja, da spolnjuje svoje dolžnosti do bližnjega in do družbe. Brežčutnost in napačna vest stane skupen velik greh španske socialne vesti. Ta greh je sad pododovanih lastnosti, pomanjkanja kulture, predvsem pa človekove sebičnosti. Te napake so toliko bolj nevarne, ker se pojavljajo v vodilnih slojih našega gospodarstva, naših financ, naše kulture, našega zasebnega in javnega življenja.

Čas je že, da priznamo, da smo zaradi brezbriznosti in opuščanja vsi odgovorni za to stanje, ki ga obremenjujeta brezvestnost, večkrat skupna, in pomanjkanje krščanskega socialnega čuta, ki se na krščanski in uspešen način upre preveliki neenakosti gospodarskega načrta in razkošju, ki izziva bedo.

Število visokošolcev v Latinski Ameriki. Visokošolska zveza Latinske Amerike, ki ima svoj sedež v Mehiki, je objavila statistiko visokošolcev v Latinski Ameriki za leto 1954. Na prvem mestu je Argentina, ki ima 139.000 visokošolcev. Potem pride Brazilija, ki jih ima 72.000, nato Mehika, ki jih ima 28.000, Kuba 20.000, Čile 19.000, Puerto Rico in Perú po 15.000, Kolumbija in Urugvaj po 12.000, Venezuela 7.000. Vse druge dežele imajo manj ko 5.000 visokošolcev. Zadnja je Nicaragua, ki jih ima samo 948.

Mednarodni kongres katoliškega tiska. Peti mednarodni kongres Mednarodne zveze katoliškega tiska se bo vršil letos od 29. septembra do 3. oktobra na Dunaju. Dneve za kongres je določil P. Emil Babel, glavni urednik francoskega lista „La Croix“ in predsednik Zveze glavnih urednikov in katoliških izdajateljev, ko se je mudil na Dunaju. Določili so tudi že glavno tvarino, o kateri bodo razpravljali na kongresu, ki

je: Sedanja naloga katoliškega tiska. Pričakujejo veliko udeležencev, ker jim bo dana priložnost, da se bodo mogli udeležiti tudi kongresa laiškega apostolata, ki se bo začel 5. oktobra 1957 v Rimu.

Združene države v boju proti nesramnim spisom. Nov Eisenhowerjev zakon strogo preganja tihotapstvo z nesramnimi tiskovinami. Prav tako uspešna je zasebna borba, ki so jo začeli lani junija proti nesramnemu tisku. Začela je opozarjati merodajno oblast in javno mnenje na nevarnost in duhovno škodo, ki jo nesramne tiskovine prinašajo mladim vojakom, ki služijo domovini na daljnem Vzhodu.

Dobro utemeljeno poročilo o pošiljanju nesramnih tiskovin je doseglo, da so družine sinov, ki so pri vojaki v nevarnosti za svoje poštenje, začele zanje resno skrbeti. Tudi merodajna vojaška oblast je začela to vprašanje odločno reševati. Vlada sama je prejela več tisoč pisem, v katerih starši prosijo, naj ukrene vse potrebno, da se pošiljanje nesramnega tiska mladim vojakom prepreči. Državni oddelek za obrambo je takoj ustanovil v Yokohami poseben preiskovalni odbor, ki je zahteval, da je treba 59 listov takoj odstraniti iz izlozb; 28 teh listov se je pečalo z duševno boleznimi spolnimi izživljaji.

Stroga odredba državnega oddelka za obrambo je zbudila pozornost članov parlamenta. Mnogo senatorjev in poslancev je vlado prosilo pojasnila. Tajnik za obrambo, Carter L. Burgess, je zelo izčrпно poročal o tiskovinah, ki so za vojaštvo prepovedane. Obenem pa je dal o tem vprašanju točno pojasnilo z zbirko pisem, ki jih je prejela vlada od tistih družin, katerih sinovi so pri vojaki v nevarnosti za svoje poštenje zaradi nesramnega tiska. Tajnik Burgess je poslal senatorju Tomažu H. Kuchel v Kaliforniji pismen odgovor, v katerem pojasnjuje, da mora mladina v vojaški službi dobiti popolno državljansko vzgojo. Zato je treba iz vojašnic odstraniti vse, kar ruši npravno poštenje vojakov.



Iz obiska prevzvišenega g. škofa dr. Rožmana v Santiago de Chile. Na levi: Pri sv. maši in pridigi (24. II. 1957), desno pa pred odletom v Argentino (2. III. 1957).

Katoliški, pa tudi nekatoliški tisk odobravata odločen nastop obrambnega oddelka in izjavljata, da je dokaz velike vladne modrosti. Nekateri časopisi pa povdarjajo, da bi bila podobna odločnost potrebna tudi pri odstranjevanju slabih filmov za vojaštvo. Prepoved nesramnih listov velja tudi za vse vojaške oddelke Združenih držav, ki so v Evropi.

Še nekaj zanimivosti iz tega boja. Poročilo glavnega poštnega ravnatelja v Washingtonu nam odkriva, da je Eisenhowerjev zakon proti širjenju nesramnih tiskovin po pošti dosegel velik uspeh. Dozdaj so zaprli že 224 oseb. Širjenje nesramnega tiska po pošti se je že dolgo vršilo. Opozorili so nanj nekateri zasebniki, ki so jim poslali nesramne tiskovine nepričakovano, ne da bi jih naročili. Pošiljateljji so bili organizirani zunaj v leposlovnih klubih; izdajali so okrožnice, ki niso imele v sebi ničesar, kar bi bilo vredno kazni. V njih so prosili, da jim smejo pošiljati še druge tiskovine, med katerimi je bilo vedno več

nesramnih. Bile so to knjige, knjižice, slike, filmi 16 mm, igralne karte, šaljive pravljice, umetniške revije, barvne fotografije itd. Prejemniki, ki takoj v začetku pošiljke nesramnih tiskovin niso zavrnilo, so tako postali njihovi naročniki.

Ti klubi so že več časa v vedno večjih množicah pošiljali nesramne tiskovine severnoameriških četam na daljnem Vzvodu in v Evropi. Na podlagi pritožb nekaterih katoliških vojaških kaplanov se je začel zanimati za omenjeno zadevo P. Patricij O'Connor. Objavil je v vseh katoliških listih kratek članek, ki ga je podprl z dokazi, o izredni nravni nevarnosti, ki preti zaradi slabega tiska mladim vojakom. Kmalu potem je Eisenhower izdal nov zakon, ki ukazuje najstrožjo poštno kontrolo. Zveznim poštam daje za 20 dni pravico, da zaplenijo vse sumljive ovojnice in zavoje. Tako so odkrili mnogo pošiljateljjev nesramnega tiska. Glavni poštni ravnatelj jih ime-

nuje v svojem poročilu nesramne vampirje (krvosese).

Klic ogrskih žen in mater. Glas, ki je izraz bolečine mater in vseh ogrskih žen, ki so jim brezbožniki oropali otroke in možé in jih s silo odpeljali tja, odkoder ni vrnitve, je po tajni poti prišel v Zahodno Nemčijo:

„Žene Zahoda! Matere svobodnega sveta! Matere in žene na Ogrskem vas kličejo na pomoč. Upamo, da bo naš klic prišel do vas.

Ve srečne žene Zahoda morete mirno v svojih toplih domovih skrbeti za svoje otroke, dečke in deklice. Naši sinovi in hčere pa se morajo z orožjem v rokah ali brez njega — samo s pestmi boriti v brezupnem boju za svobodo, za tisto svobodno življenje, ki ga ve že uživata.

Govorimo vam iz strašnega pekla. Tu ni več doma družine. Tisoče naših mož in otrok je odpeljanih v Sibirijo. Vsaka naša družina je izgubila člane, ki so v boju za narodno svobodo slavno in junaško padli.

Žene Zahoda! Pomagajte nam! Delajte in preganjajte sebično mirovanje in brezbrzičnost Zahoda. Ne odnehajte prej, dokler ne boste prisilile brezbrzični svet, da bo šel na delo. Budite svetu vest. Pomagajte nam! Dvigajte svoj glas! Delajte!“

Boj za krščansko šolo v Južni Afriki. Iz mesta Pretoria poročajo: Šolsko vprašanje v Južni Afriki je zelo zapleteno. Vlada vsake posamezne pokrajine je odgovorna za ljudsko in srednješolsko izobrazbo mladine. Osrednja vlada, odsek za vzgojo in znanost, odgovarja samo za vseučilišča in strokovne šole, potem pa še za izobrazbo duševno in telesno pohabljenih. Tudi za ljudsko in srednješolsko izobrazbo črncev odgovarja vlada po svojem odseku za zadeve domačinov. Šole za belokožce so strogo ločene od šol, ki jih obiskujejo črnici in Indijci.

Črncem so prej dajale prvo izobrazbo in vzgojo izključno verske misijonske družbe s svojimi sredstvi. Šele pozneje je vlada začela dajati denarno podporo,

s katero je bilo mogoče kriti skoraj vse stroške: plačo učiteljev, zidavo, učila, izdatke za vzdrževanje šolskih poslopij in druge. Vsako leto se je porabilo za vzdrževanje šol več milijonov šterlingov.

V mnogih šolah pa ni bilo pravega reda. Manjkalo je pravega, odločnega vodstva. Tako je samo 40% črnih otrok bilo deležnih šolske izobrazbe in vzgoje ostalih 60% je ostalo brez nje. Nekaj otrok, ki so hodili v šolo, je po nekaj mesecih zapustilo šolo. Pouk je bil preveč znanstven, suhoparen in premalo privlačen, nazoren in življenjski.

Vlada je imenovala poseben odbor, ki mu je načeloval dr. Eiselen, bivši glavni inšpektor za vzgojo črncev v Transvaalu. Ta odbor se je postavil na stališče, da mora vzgoja bolj koristiti skupnosti ko posamezniku. Zagovarjal je mnenje, da vzgoja črncev zato ni uspela, ker ni odgovarjala njihovi miselnosti in ker se starši niso zavedali tiste odgovornosti, ki bi jo morali imeti. Zato je omenjeni odbor predlagal, naj bo vzgoja črncev odvisna od osrednje vlade od odseka za zadeve domačinov. Posredujejo pa naj jo samó učitelji, ki pripadajo rodu bantú. Zato naj se misijonske šole zapró in izroče bantúški skupnosti.

Vlada je te predloge sprejela in pozvala redovne družbe, naj svoje šole opusté. Obljubila je, da bo njihove šole kupila ali jih vzela v najem za zmerno najemnino. Dovolila pa je, da smejo duhovniki v njih poučevati verouk dve uri na teden.

Katoliški škofje so na ta poziv odgovorili, da bodo svoje šole za vsako ceno ohranili, ker vlada na verski pouk ne polaga tiste važnosti, ki mu gré. Pač pa so pripravljene katoliške šole organizirati tako, da bi jih vodili v pretežni večini domačini iz rodu bantú. Toda vlada je vztrajala pri svoji zahtevi. Škofje so potem pozvali vse katoličane, naj jih podpró pri vzdrževanju 800 bantúških šol z 2.233 učitelji. Katoličani so potem v enem letu zbrali 400.000 funtov šterlingov.



Vzgojiteljica privede otroka prvi dan iz šole:

Očka, čisto po nepotrebem si zame trošil več ko sosedovi. Ti si mene vpisal v prvi razred, sosedov se je vpisal v tretji razred, pa imamo mi pouk popoldne v isti sobi kot oni iz tretjega razreda dopoldne.

—:—

Devetdesetletni čilski kardinal, vedno čil in za svoja leta krepak, je šel k okulistu, ker mu je eno oko opešalo.

Vaše oko je opešalo radi starosti in...

To ne more biti res, — je prekinil kardinal okulista, — ker je drugo oko prav toliko staro.

—:—

Tito je najel beograjskega cigana, ki je znan po duhovitih šalah, da ga zabava. Toda ko je bil cigan v sijajni maršalovi palači, je pozabil na vse šale. Tito ga je vprašal, kako to. Cigan je odgovoril, da so ga prevzele lepota, dragocenost in oprema palače. Tito ga je potolažil: „Vidiš, to je napravil socializem za mene, nekoč bo napravil tudi za tebe.“ Cigan se ni obotavljal z odgovorom: „Mislim sem, da bom jaz tisti, ki bo pripovedoval šale!“

—:—

Neki tujec je stal v Moskvi pred velikim kipom in ga radovedno motril „Koga pa pravzaprav predstavlja ta kip?“ je vprašal mimoidočega ruskega akademika.

„To je Petrov, znanstvenik, ki je izumil uro, radijski aparat in avtomobil!“ Nekaj ulic dalje je oni tujec zagledal še večji spomenik.

„Kdo je pa ta?“ je spet vprašal.

„To je pa Ivanov, človek, ki je iznašel Petrova.“

—:—

Minister za elektrifikacijo albanske države je pripravljajl poročilo o napredkih elektrifikacije v njegovi deželi. Vzel je v roke kup papirjev in diktiral: „Leta 1954 smo prekoračili normo za 120 odstotkov, leta 1955 pa celo za 150 odstotkov. Ze leto 1956 pa...“

Pri tem so mu listi zleteli pod omaro. „Tovarišica, prižgi svečo, da najdem list, na katerem stoji, koliko smo napredovali leta 1956!“

—:—

V ječi mesta Merseburg (Vzhodna Nemčija) so se znašli v isti celici trije zaporniki.

„Zakaj si pa zaprt?“ vpraša najbolj zgovorni svojega sotrpina.

„Radi sabotaže! Prišel sem pet minut prepozno na delo.“

„In ti?“

„Osumili so me vohunstva. Prišel sem namreč pet minut prezgodaj v tovarno.“

Tretji kaznjenec pa vzklikne: „To še kar gre! Jaz pa sem zaprt, ker sem prihajal vedno točno. Vprašali so me, kako to spravim skupaj, pa sem povedal, da imam uro, ki sem jo dobil iz Švice. To je bilo dovolj. Obtožili so me stikov z inozemstvom in mi uro zaplenili.“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO XXV

JUNIJ

Številka 6

„DUHOVNO ŽIVLJENJE“
Je slovenski verski mesečnik

V tej številki boste brali:

Zahvala škofu dr. Gregoriju Rožmanu ..	297
Sv. obhajilo kot daritveni obed (dr. Janez Vodopivec)	298
Fronte a la realidad social (Joe Juck) ...	303
Papeški molitveni namen za junij (prof. Alojzij Geržinič)	304
Spolnjena obljuba (Jože Jurak)	305
Nazaj jih pa ni	310
Nepoznani bog (M. O.)	311
Zakaj je Cerkev nepremagljiva (dr. Stare) ..	313
Neoddano pismo (Ivan Korošec)	316
Duhovništvo v katoliški Cerkvi (Alojzij Košmerlj)	318
„Moji dragulji? Tukaj so!“ (P. L'Ermité) ..	321
Našim Makabejcem (Nada Černetič) ..	322
Jonovo znamenje in zdravo oko dr. Gogala) ..	323
Klančarjeve tri (Gregor Hribar)	323
Nedovoljeno znanje in njega posledice (Karel Wolbang CM)	330
Andrejček († Janez Klemenčič)	332
Don Kamilo (Guareschi-Jurak)	334
Dobro in slabo čtivo	339
Iz domovine	341
Cerkev molka poziva (K. G.)	343
Med Slovenci po svetu	346
Kat. Cerkev na Angleškem (dr. Mikolič) ..	349
Po svetu	353
Tri minute dobre volje	355

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton) urejuje pa uredniški odbor, ki ga sestavljajo dr. Gnidovec France, Jurak Jože, Mali Gregor, dr. Rozman Branko in Marijan Šušteršič, ki skrbi za tehnično opremo in fotografije.

Platnice in stalna zaglavja je narisal Hotimir Gorazd.

Celoletna naročnina znaša za Argentino in države, ki nanjo mejijo (razen Uruguaya) 95 pesov. Za Uruguay in ostale dežele latinske Amerike, kakor tudi za vse dežele, če se plača v argentinskih pesih, je naročnina 110 pesov; za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Avstrijo 95 šilingov, za Italijo 2000 lir, drugod v protivednosti dolarja.

Tiska tiskarna Salguero,
Salguero 1056, Buenos Aires

CORREO
ARGENTINO
Suc. 6

TARIFA
REDUCIDA

Concesión
No. 2560

Revijo morete naročiti in plačati pri naslednjih poverjenikih:

Argentina: Dušnopastirska pisarna,

Ramón Falcón 4158, Buenos Aires

Brazilija: Vinko Mirt, Caixa Postal
7058, São Paulo, Brasil.

U. S. A.: „Familia“, 6116 Glass Ave,
Cleveland 3, Ohio.

Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave,
Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta
3, Trieste, Italija.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzu-
tta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal
a/Drau, D. P. Camp, Kärnten,
Naročnino pošiljajte Mohorjevi
družbi v Celovcu

Avstralija: rev. Bernard Ambrožič,
66 Gordon Str., Paddington
(Sydney)

Desno: Samotno znamenje blizu Mengša. V ozadju Brana, Kamniško sedlo in Planjava (Foto L. Erjavec)



Zadnja stran: Planski cvet (Foto C. Kunc)



Ob 300 letnici posvečenja
Kamnogoriške cerkve 1956

